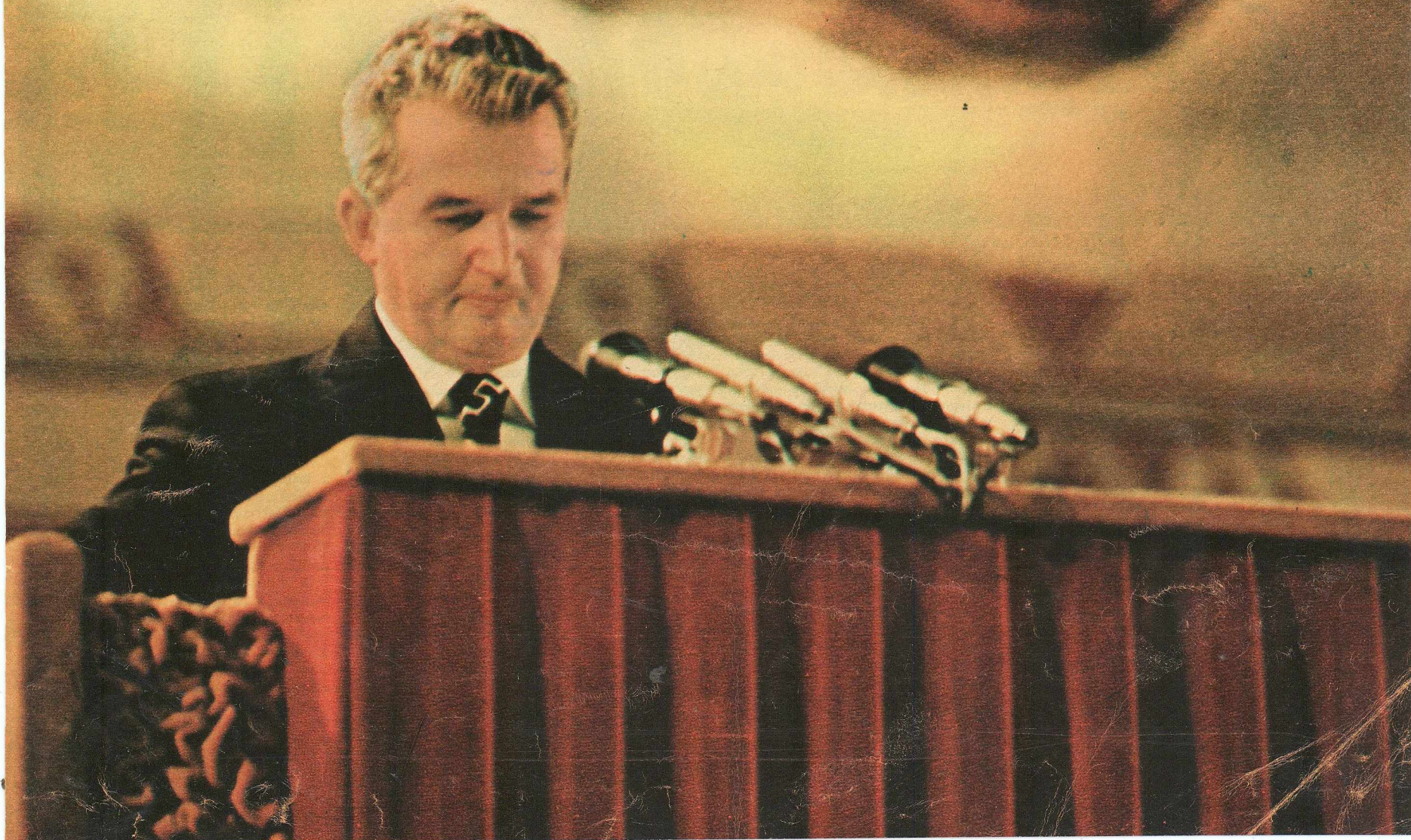

ANUL XXV—NR. 5 (1078)—7 FEBRUARIE 1976

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

POPORULUI, ORIE, PENTRU ROMÂNIA

CE PROFETIM, CE PROFESĂM

stăpîni și gospodari la noi acasă

cunoască și, mai ales, să înțeleagă sensul acestor cifre? Este, pentru că cifrele și procentele, cînd vin la interesul imediat al cetățeanului înseamnă — pe lângă nenumăratele întreprinderi, unde găsește o muncă civilizată, ce-i dă posibilitatea să se cheme un muncitor modern, pe lângă construcțiile de interes social-cultural, în sfîrșit, pe lângă toate înlesnirile pe care fiecare an le aduce vieții — majorarea retribuției medii pe republică la 1975 lei. Mai înseamnă cele 512 mii de apartamente construite din fondurile sau cu sprijinul statului. Adăugînd aici 240 de mii case noi la țară, ajungem la frumosul adevăr că în cursul cincinalului trecut 2,3 milioane persoane s-au mutat în casă nouă. Cetățeanul mai trebuie să știe toate acestea deoarece anii trecuți au fost marcați de mari calamități, deoarece noi urmăm cu multă ambiție un plan în condițiile unor intense schimbări de forță pe arena internațională și a unei conjuncturi economice instabile.

În expunerea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că meritele poporului muncitor sînt cu atît mai semnificative cu cît în cincinalele trecute și chiar în cincinalul recent încheiat s-au manifestat și lipsuri. «Deși partidul a avut o orientare foarte clară în problema industrializării — a spus secretarul general al partidului — exprimată încă la Conferința națională din 1945 — totuși, în practică, s-au manifestat uneori tendințe de subapreciere și chiar de neglijare a unor ramuri industriale moderne. Așa se explică de ce abia în anii 1966—68 s-au pus bazele industriei electronice, producției mijloacelor de automatizare, de autoturisme și altele, s-au amplificat construcția navală, producția de utilaje tehnologice complexe și altele».

Firesc, Congresul și-a orientat lucrările spre chestiunile viitorului. Ale celui foarte apropiat, ale viitorului celorlalte cincinale. În 1980, circa 700 localități vor avea unități industriale de subordonare republicană, cu activitate permanentă și producție de peste 10 milioane lei. Aceste unități «de subordo-

nare republicană» au rolul de a urbaniza în ritm grăbit — și necesar — localitățile respective, aducînd interesele acestora în competiția mării industrii. Propunerile de amplasare a noilor capacități au fost judicios puse în balanță, față cu problemele dezvoltării armonioase a tuturor județelor țării. Miezul lucrărilor congresului în aceasta constă: în cercetarea tuturor puterilor și inteligențelor, în conjugarea conștiințelor pentru ca fiecare județ să asigure realizarea unei producții industriale de cel puțin 10 miliarde lei în actualul cincinal. Este cu totul revelator modul în care ajung, pe parcursul a 15 ani, județele cu o contribuție industrială mică să intre în sfera zonelor industrializate: în 1965 existau 14 județe cu o producție sub 2 miliarde lei în industrie și numai unul cu o producție industrială de peste 25 miliarde lei. În anul 1980, lucrurile vor sta cu totul altfel: 16 județe vor depăși cele 10 miliarde planificate, 12 vor tinde spre pragul celor 25 de miliarde, iar 12 îl vor depăși.

Pe această cale se asigură un grad înalt de civilizație în toate zonele geografice ale României, se lichidează fenomenul migrației populației spre orașele mari, se armonizează în tot locul viața socială.

Cei care au luat cuvîntul în numele întregii țări și-au exprimat adeziunea totală la politica internă și externă a partidului și statului, la înaltele idei expuse în forum de președintele Nicolae Ceaușescu.

Programul de lucru al Congresului și liniilor populare a fost, se înțelege, complex și complet, atingînd absolut toate direcțiile construcției socialiste, punînd în centrul tuturor intereselor conștiința cetățeanului și bunăstarea lui, atașamentul față de partid, încrederea în forțele proprii, în forțele progresului din întreaga lume. Hotărîrile congresului constituie garanția că, așa cum ne-o arată și anii abia trecuți, ideile bune devin întotdeauna fapt.

TUDOR OCTAVIAN ■

Sînt multe și dintre cele mai revelatoare sentimente și gîndurile cu care noi toți ne-am simțit părtași, de drept și de fapt, la istoricul act de putere și de chibzuință gospodărească petrecut sub uriașa cupolă, «ca o lălea întoarsă», cum o aureolase metaforic George Călinescu, a Pavilionului expoziției realizării economiei naționale. Spun noi toți pentru că practic, fiind prezenți în cea mai mare parte exponenți puterii locale și centrale, investiți prin votul nostru cu acest mandat responsabil, întreaga suflare românească s-a simțit implicată în dezbaterile și deliberările asupra unor dintre cele mai vitale probleme ale devenirii noastre. Adevărat preambul-manifest, în chiar ziua deschiderii grandiosului forum național, s-a publicat Hotărîrea C.C. al P.C.R. cu privire la îndeplinirea planului cincinal 1971-1975 și Comunicatul oficial consacrat dezvoltării economico-sociale din aceeași perioadă. Sintetizînd într-o memorabilă expunere rezultatele acestui impunător bilanț care a marcat o primă etapă a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, ca și comandamentele în îndeplinirea cărora sîntem angajați în prezent cu toate energiile noastre creatoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului și președintele Republicii, a subliniat semnificația deosebită a acestui sfat al gospodarilor țării, semnificație nereliefață anterior de nici o adunare a poporului de acest gen. Atît pentru această însușeitoare validare a izbînzilor multiple ale vredniciei noastre de pînă acum cît și pentru cutezătoria configurare a viitorului celui mai palpabil, devenit pe zi ce trece prezent, pentru toate localitățile și domeniile dezvoltării noastre economico-sociale mi se pare semnificativă această evaluare conținută de Hotărîrea C.C. al P.C.R. cu privire la cincinalul încheiat cu mult timp înainte:

«Progresele remarcabile obținute în îndeplinirea cu succes a planului cincinal, în dezvoltarea generală a țării au necesitat o intensă activitate organizatorică și politică a organelor și organizațiilor de partid, a organelor de stat centrale și locale, eforturi deosebite din partea tuturor oamenilor muncii. După cum se știe, în această perioadă a trebuit să învingem o serie de greutăți — calamități naturale — precum și consecințe

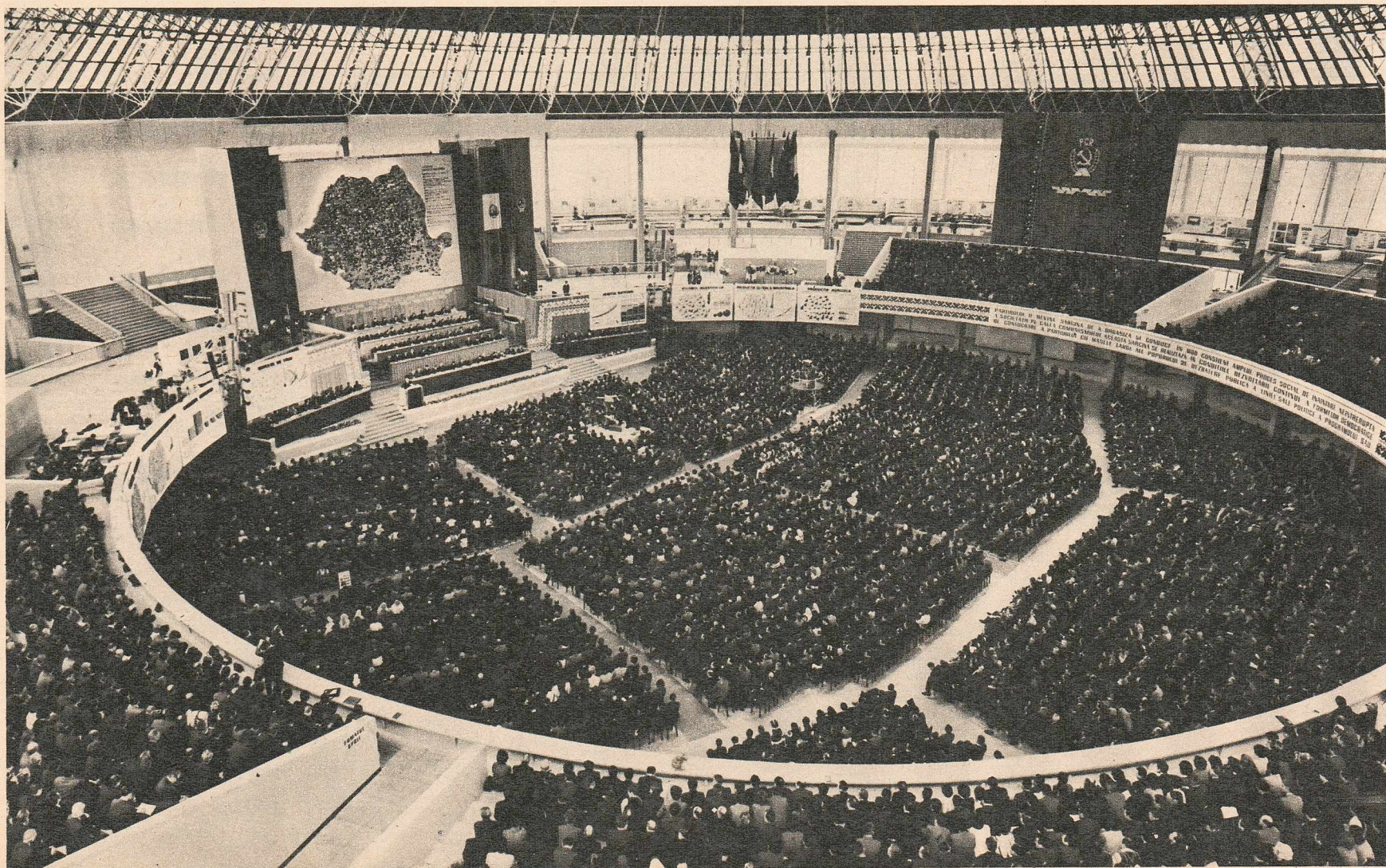
ale crizei economice din lumea capitalistă. Oamenii muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — conștii de partidul comunist, au știut însă să înfrîngă greutățile, să înlăture impedimentele, să depășească neajunsurile, demonstrînd încă o dată superioritatea orînduirii socialiste, capacitatea creatoare a poporului nostru liber, stăpîn pe destinele sale».

Într-adevăr, din multe sentimente care ne domină încă din momentul cînd s-a hotărît să se fiină acest sfat cu țara — mai întii, la scara fiecărui județ — acela al unei democrații temeinice, ne întărește tot mai mult convingerea că noi sîntem adevărații cîrmucitori ai destinului nostru. Copleşii adesea de efervescența și amploarea evenimentelor, de patosul lor civic și vizionar, de spiritul lor laborios, subliniem poate mai puțin importanța vie, dimensiunea istorică pe care o are conștiința că sîntem în mod real, stăpîni și gospodari la noi acasă.

Un asemenea moment istoric, întrucîmpînd deopotrivă «libertatea dinlăuntru ca și cea din afară» este totodată un răspuns categoric și nimicitor la clamările calomnioase proferate de unele oficine de propagandă de tristă faimă, la adresa orînduirii noastre, o dezmințire fără drept de apel a pseudo-teoriilor mai vechi sau mai noi, indiferent din ce parte vin ele și în ce limbi se ticluiesc, a «basnelor», cum le numea cronicarul, referitoare la dreptul nostru sfînt, inalienabil asupra acestor meleaguri pe care ne-am născut și ne știm stăpîni din veacul veacului.

Înălțătoare coincidență, istoricul sfat al stăpînitorilor și gospodarilor țării, are loc în zilele cînd evocăm pentru a 155-a oară uriașa ridicare populară de sub conducerea domnului Tudor, cel ce rosti epocalele cuvinte «Patria este norodul iar nu tagma jefuitoarelor». Acel norod care așa cum considerau urmașii imediați ai lui Tudor Vladimirescu, vizionarii luptători de la 1848, trebuie să devină «potestate supremă», ceea ce și deveni prin clarviziunea și lupta eroică a comuniștilor, din miezul acestui veac. Sub acest semn trebuie să așezăm marele Congres al deputaților consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare.

NICULAE STOIAN ■

Făurirea socialismului presupune dezvoltarea puternică a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării, într-o concepție unitară și de largă perspectivă. Numai pe această cale se asigură ridicarea gradului de civilizație a tuturor localităților, lichidarea migrației populației spre orașele mari, transformarea armonioasă a întregii structuri și vieți sociale, făurirea deplinei egalități în ce privește condițiile de muncă și viață, exercitarea drepturilor și afirmarea în cîmpul vieții sociale a tuturor cetățenilor țării.

NICOLAE CEAUȘESCU

cine nu a fost la crasnaleuca nu cunoaște tot adevărul despre piine

Nu e obligatoriu ca de la Coțușca — centru de comună — pînă la Crasnaleuca — unul din cele șase sate ce-i aparțin — să străbați despărțitorii 16 kilometri într-o oră. Dacă prinzi o iarnă bună, din cele cu zăpezi de altădată, poți să faci și o zi și o noapte și ar fi păcat să nu iei în piept nămeții dacă te-ai prins să simți în nări aerul de capăt de țară sau dacă, și unii și alții, prin Botoșani, te-au convins că, a nu fi pus în gură piine de Crasnaleuca, înseamnă a nu ști întreg adevărul despre piine.

Dintre satele ce cumpănesc această margine de pămînt, dintre satele cu eventuale legende, am ales unul cu o autentică piine. Piinea ca piine, dar și ca tot ceea ce are dreptul să i se asemuiască. Primul și cel mai demn termen de comparație este crasnaleuceanul însuși, omul care privește țara dintr-una din cele patru zări ale ei și căruia, dacă i se mai întîmplă să-i fie neliniștit somnul pentru ceva, acel ceva nu este, în mod sigur, sentimentul că, departe și izolat fiind, nu-și poate potrivi pasul cu alții. Ritmurile și le-a hotărît singur și, dacă folosesc acum cuvintele «cu răbdare», o fac numai pen-

tru a respecta unitățile de măsură ale președintelui C.A.P.-ului, Ștefan Simion, pentru care, «omul corespunzător de pe aici trebuie să fie răbdător și liniștit». Peste puțin timp se vor implini zece ani de cînd conduce cooperativa și, cînd pornise la drum, îi văzuse la lucru, la ei acasă, pe cei din Stoicânești, din Pechea Mare, vestiți, bogați și decorați. S-a întors la Crasnaleuca, n-a dat cu căciula de pămînt, nici n-a oftat, ci și-a zis: «de făcut — putem face și noi, adică să nu tînjim după bunurile altora, să nu tragem cu ochiul la alții». De tras cu ochiul — trag alții la ei. Deocamdată, vestea în județ este asigurată. Oamenii au tot prins ani virtuși la porumb (peste 5 000 kg boabe stas, în 1975, pe toate cele 550 hectare însămișate, au adus 325 de vaci și juninci din Maramureș, au înghebat o fermă mixtă de 920 bovine, 1 500 porcine, una peste alta, cele 700 de familii, au scos bani buni în ultimii doi ani.

— Pe ce-i place omului de la dv. să-și cheltuiască banul?, îl întreb pe primarul Ștefan Agavriloaiei?,

— A prins gustul unei haine bune, al lucru-

rilor trebuincioase pentru o viață și al casei frumoase și trainice, care a schimbat fața satului.

Într-adevăr, puține sate, chiar dintre cele răsărite la șosea, cum se spune, pot să concureze cu așezările din Crasnaleuca, construite sau refăcute în ultimii ani de către meșteri ai locului în care nu s-a stins încă dorul după albastrul din nord. Potrivit pe muchie de cuțit, îngemănat — pînă la limitele unui risc coloristic asumat — cu verdele, el, acest albastru cu care s-au smălțuit casele, face ca pomii înalți ai acestor locuri să pară a se bucura de privilegiul a două ceruri. Dealtfel, constructorii localnici, vreo 80 de meșteri mari, care au printre ei și un specialist în investiții, oameni ai C.A.P.-ului cu toții, merg la sigur cu arhitectura lor. Casa de Crasnaleuca are toate șansele să concureze, spre prețuire, cu cea mult lăudată piine de Crasnaleuca, coaptă în brutăria satului după rețetele de aici și după principiile celei mai pure încredere: omul își lasă o cotă de grâu la cooperativă și își ia, în fiecare zi, piinea de care are nevoie, cită are nevoie. Cîți fac asta? Tot satul. Se întîmplă să nu-i ajungă, într-o zi, cuiiva? Nu. La Crasnaleuca, marketingul local, dar mai ales omenia, funcționează fără greș.

Dar a cheltui banul, pentru a schimba fața satului, cum s-a amintit, vrea să însemne că o parte din roscul muncii cooperativelor a devenit tot una cu ideea de a nu amîna viitorul. Ne mărturisește președintele C.A.P.-ului, Ștefan

Irimia, căruia îi stă la inimă ambiția de a dovedi că un capăt de țară poate fi și un început al ei. Are, de parte-i, argumentul traiului de fiecare zi, al caselor, al începutului de canalizare, al grădiniței pentru copii, cu 8 săli de clasă și cantină, realmente de oraș în toată firea; sistematizarea nu mai e o noutate, pînă acum s-au mai îndeletnicit cu această operație de vreo trei ori, sătenii au tot interesul să restrîngă vatra de la 106 hectare la 83, pentru a profita de cele bune, de apă și, nu peste mult timp, chiar de încălzire. Un singur necaz adevărat, peste această viață de oameni cumpăniți și gospodari: din 1968 nu au un medic în sat. Crasnaleuca are 300 de elevi, alți 110 copii de grădiniță, vreo 350 de bătrîni, femei care își așteaptă sorocul (s-a mai întîmplat ca unele să nască în căruță, în drum spre Coțușca, sau, cum s-a nimerit, nu demult, chiar în biroul președintelui). Privesc, oare, tinerii medici pe hartă și sperîindu-se dau bir cu fugiții? Nu voi uita multă vreme tristețea oamenilor, cînd mi-au arătat noua Casă a specialistului, pregătită și pentru medic: 6 camere, una mobilată ca centru fetele de măritat, cu tot ce-i trebuie, inclusiv covoare și televizor! Poate vreun tînar doctor va citi aceste rînduri... Desigur, nu cu apartamentul și televizorul ne gîndim să-i ispitim pașii (deși, să fim drepti, nu sînt de colo), ci, mai ales, cu polița în alb a omeniei de pe aici.

MAGDA MIHĂILESCU ■

ROMÂNIA NEMURITOARE

se-ntîmplă...

Se-ntîmplă izvorul, se-ntîmplă și roada și umbră de gînd cununată cu dor, se-ntîmplă și sfîntă de-a pururi plămada închisă-n memorii de simbur dator!

Se-ntîmplă vigoarea Unirii perene, popasuri pe trepte de mausoleu, se-ntîmplă Viteazul din marile scene tăindu-și ființă-ntre sceptre și leu...

Se-ntîmplă și lantul din vremea de tulnic și-o carte cu multe mușcate la geam, se-ntîmplă argintul Negoiului unic, se-ntîmplă să dau din ce încă aveam...

Se-ntîmplă întregul, se-ntîmplă felia acestui pămînt ca o piine de zbor, pe-aici se întîmplă mereu România înscrisă-n memorii de simbur dator!

CONSTANTIN VOICULESCU ■

listă în acțiune

brașovul, județul cu cel mai ridicat indice de urbanizare din țară, e preocupat de echilibru

64 la sută din populația județului Brașov trăiește în orașe. Deși, deocamdată, e primul județ din țară cu o asemenea cotă a urbanizării, nu e un fapt particular. Viitorul a și început. Viitorul, proiectat de Programul Partidului, prevede ca populația României să trăiască, în majoritate, și nu într-o istorie prea îndepărtată, la oraș. Nu pentru că am desființat satul, și nu pentru că am decretat peste noapte orașe, ci pentru că acesta este cursul firesc al unei țări industrial-agrară în plină evoluție. În 1980, procentul de urbanizare în județul Brașov va ajunge la 70-74 la sută. Nu doar prin firească natalitate, nu doar prin continua deplasare a tineretului de la țară spre oraș, din agricultură spre industrie, ci și prin fenomenul cel mai recent și mai justificat social: sate care devin orașe, așezări rurale care se urbanizează. Dar să lăsăm teoreticienilor să încizeze și să descrie cauzele și consecințele acestui fenomen și să primim, cum ne invită arhitectul Adrian Tomescu, harta județului Brașov. Poate mulți dintre noi n-am sesizat, și dacă am sesizat nu ne-am întrebat cum s-a întâmplat faptul că opt din cele nouă orașe existente pe teritoriul lui sînt situate, îngrămădite în jurul centrului de reședință. Gravitează în jurul lui ca niște sate-liți în jurul unei planete, iar comparația e cît se poate de firească, dacă ne gîndim cum fostele comune Săcele, Rîșnov, Codlea, Zărnești au ajuns nu demult orașe. Brașovul industrial, Brașovul, cetate a atîtor întreprinderi republicane de primă mărime, atrage ca un magnet suvoia de oameni. În ultimii 20 de ani, populația lui se triplează, are loc o fantastică explozie demografică. Orașul e suprapopulat, și la un moment dat face cu greu față problemelor pe care le ridică o asemenea creștere a numărului de locuitori. Atunci, fabricile sînt «deplasate» spre mina de lucru din împrejurimi, și foste comune, anonime pînă mai ieri, devin orașe și nume de referință, identificîndu-se cu întreprinderile ori produsele care le poartă numele: «Colorom — Codlea», «Electroprecizie — Săcele», hîrtia de Zărnești, sculele de Rîșnov... Paralel cu aceste orașe care încep să se afirme și să se constituie într-un sistem urban în jurul centrului—matrice, echilibrînd într-o oarecare măsură asimetria creată, se dezvoltă Făgă-

rașul, unde doar istoria lui străveche și numele munților îl mai mențineau în memoria noastră. Și odată cu el, în jurul lui, o fostă anonimă comună ajunge un mare oraș: Ucea devine simbolul oraș Victoria de astăzi. «Și cu toate acestea echilibrul nu este atins», ne atrage atenția arhitectul șef al județului Brașov, Adrian Tomescu. Nu e vorba desigur despre o simetrie de linii pe o hartă, nici de un echilibru al formelor sau al geografiei, ci de unul mult mai adînc, de unul social, de destinul și dezvoltarea armonioasă a tuturor localităților țării, linie esențială în strategia politică a partidului nostru de dezvoltare multilaterală a societății. Așadar, să primim încă o dată harta județului Brașov: O zonă întinsă, centrată doar de orașul Rupea, nici el prea mare și prea dezvoltat. Așa că, edilii județului, consiliul popular, în actuala acțiune de sistematizare, și-au îndreptat studiile și analizele cu osebire spre acest teritoriu, dealtfel nu lipsit de comune mari, cu tradiții și faimă prin partea locului, cu resurse naturale, pentru o economie locală de proporții: comune ca, Prejmer, Feldioara, Hoghiz trăiesc, dacă nu un șoc al viitorului, fiindcă și-l cunosc, o răscruce a timpului. Sînt primele trei din cele vreo douăsprezece localități ale județului care vor deveni, într-un interval istoric scurt, pînă în 1985, centre urbane. Pe scurt, și în tradiția cuvîntului—orașe. În Hoghiz, marele combinat de ciment, de curînd intrat în funcțiune, a și schimbat ritmul de viață al oamenilor, a și intrat masiv în viața lor cu civilizația și confortul orașului. «În aceste noi și viitoare orașe, ne precizează arhitectul Adrian Tomescu, intenționăm să creăm unități sanitare de comerț, de învățămînt, de cultură și alte dotări la un nivel mai înalt chiar decît necesitățile proprii, cu scopul de a fi folosite de întreaga rețea de localități a zonei polarizate. Iată ce rezolvă sistematizarea. Nu-i o modă, continuă interlocutorul nostru. Nu proiectează machete de localități și nici măcar case, proiectează funcțiuni. Complexul de funcțiuni al unei așezări umane, privită în perspectiva timpului. E greu, fiindcă n-avem voie să batem în cuie dezvoltarea unei localități și nici să obligăm generațiile următoare să gîndească după tiparele noastre».

CICI IORDACHE ■

in planurile și în ambițiile noastre nu am uitat nimic, nici măcar numărul de trandafiri de care are nevoie tulcea

Președintele Consiliului popular al municipiului Tulcea, tovarășul Ion Andronache, ne înarmează cu câteva repere esențiale ale vieții și muncii oamenilor din acest colț de țară, mîngîiat de Dunăre, așa cum s-au conturat ele în anii din urmă.

— Ultima dată am fost la dumneavoastră ca turistă, în trecere spre Sfîntul Gheorghe, și ceea ce am remarcat atunci, cu bucurie, era noua gară fluvială, cea veche știut fiind că își trăise de mult traiul. Amănuntul acesta este însă la îndemîna tuturor. Ce credeți că nu se știe despre conorășeniul dumneavoastră, despre existența lor colectivă și despre locurile acestei existențe?

— Că orașul se primenește mereu, o poate constata oricine. Poate că nu se cunoaște însă concret, ceea ce se află dincolo de innoire, de adaosul de frumusețe, de trăinicie. În anii ultimului cincinal o mare parte dintre tulcenii și-au luat în stăpînire noile locuri de muncă, apărute ca urmare a amplasării pe teritoriul nostru a unor obiective industriale precum întreprinderea de aluminiă, Fabrica de feroaliaje, Fabrica de prelucrare a marmurii și a pietrii de construcție, Portul industrial, Abatorul, Fabrica de produse lactate. Pentru ei și pentru toți ceilalți cărora le este drag orașul și înțeleg că aici se află rostul vieții lor, au fost construite, în acești ani, 3 543 apartamente din fondurile statului, 604 din fondurile populației (cu sprijinul statului), un spital județean dotat cu 735 de paturi, învățămîntul de toate gradele a fost înzestrat cu 44 săli de clasă, 400 locuri în internate, 480 locuri în grădinițe, alte 400 în creșe. După cum se știe, Tulcea, oraș căruia, în trecut, i s-a interzis, multă vreme, accesul la civilizație, a tîrît după ea câteva moșteniri triste, printre care și proasta stare a drumurilor. În momentul de față am izbutit să avem o suprafață de 455 509 m.p străzi asfaltate cu îmbrăcăminte definitivă, dintre care 63 635 m.p au fost construite în anul trecut.

— Care va fi chipul Tulcei, cel de peste cîțiva ani, la capătul actualului cincinal?

— Municipiul nostru va fi demn de locul pe care îl va ocupa pe harta țării, de condiția sa

de a fi unul din centrele cu cele mai mari ritmuri medii de dezvoltare economică, superioare celor prevăzute la nivelul economiei naționale. I se rezervă un viitor de adevărat oraș modern, cu o economie dinamică.

Ținînd seama de prețioasele indicații ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, am antrenat un mare număr de specialiști tulcenii și constanțeni care au reactualizat și definitivat schița de sistematizare a municipiului. S-a urmărit ocrotirea fondului funciar, restrîngerea la maximum a suprafețelor construite, simplificarea și raționalizarea rețelei noastre de drumuri, amplasarea chibzuită a noilor obiective economice; astfel, la limitele de vest și de est, orașul va fi, practic, flancat de două mari zone industriale, concepute a fi apte să atingă un înalt grad de cooperare tehnologică. Zona falezei va deveni ceea ce trebuie să fie, o îmbietoare carte de vizită a orașului: terase succesive de blocuri de locuit și obiective social culturale vor constitui legătura dintre centru și malul Dunării. Numărul apartamentelor noi, construite de către stat, se va ridica la 10 836, iar acestora li se vor adăuga cele 3 180 — proprietate personală. Circulația și transportul în comun se vor îmbunătăți datorită unor inele de degajare, datorită întreținerii și reparării altor 500 000 m.p. de străzi și trotuare, datorită dotării parcului de vehicule cu 68 autobuze de mare capacitate. Se încheie, vom fi mai mulți tulcenii în anii ce vin, și cu gîndul la ei am proiectat două noi complexe școlare cu 24 de clase, ateliere — școli cu 450 de locuri, alte 4 școli cu 54 de săli, două creșe de copii, o sală de gimnastică, un cinematograful cu 650 de locuri (în curs de execuție), o sală polivalentă (în curs de execuție și ea) iar în anii următori curșii vor putea trage la un nou hotel cu 234 de locuri. Am trecut în revistă numai cîteva jaloane, dar vă asigurăm că în planurile și în ambițiile noastre nu am uitat nimic, nici numărul de trandafiri de care credem noi că va avea nevoie orașul, peste 7 000 numai în anul acesta.

MAGDA MIHĂILESCU ■

„munca noastră nu e cu hei-rup ca la brigadă, noi trebuie să gîndim, să planificăm, să organizăm“

Cînd, cu ani în urmă, Nicolae Olteanu a venit primar la Budești a îmbrățișat cu privirea lucile pitorești, unde Argeșul primește în albia sa apa Dîmboviței, a măsurat cu pasul ulițele acestui tîrșugor de provincie, a discutat cu unul și cu altul și s-a întrebat de ce acest pămînt mînos de Bărăgan nu dădea decît maximum 1 400 kg grîu și 2 500 kg de porumb boabe la hectar («era și neglijență la C.A.P.-uri, dar și lipsă de îngrășăminte chimice și de semințe selecționate»). A avut atunci o reacție simplă, omeanească, gospodărească: «E mult de lucru aici!»

De atunci au trecut aproape șapte ani. Primarul evocă saltul realizat în acest destul de scurt răstimp (în 1975, peste 3 000 kg grîu și 5 100 kg de porumb boabe la hectar, deci, una peste alta, dublu față de 1969), îmbrățișează cu privirea fabricile recent construite, de mobilă, de cărămidă, de piine, vede cu ochii minții șirul celor 74 automobile în proprietate personală ale budeștenilor, se gîndește, în perspectivă, la blocuri și la termoficare.

— Aceasta stă în firea lucrurilor. Munca noastră nu e cu hei-rup ca la brigadă, noi trebuie să gîndim, să planificăm, să organizăm. Realizările comunei sînt reale, palpabile, dar fiecare din ele ascunde, parcă, și un simbur de nemulțumire, un îndemn spre mai bine. Judecați și dumneavoastră: pînă nu demult piinea o aduceam din București. Acum avem fabrica noastră și piine berechet, dar oamenii nu se mai mulțumesc cu acit, vor cornuri, covrigi, checuri. Trebuie deci să ne ocupăm de diversificarea producției.

Alt exemplu: de cînd cu fabrica de mobilă, un nou motiv de mulțumire — avem și noi mobilă noastră! Dar au apărut și bătăi de cap cu aprovizionarea: cînd avem șerlac, n-avem scîndură, cînd avem scîndură, n-avem pînel ș.a.m.d. Firește, problemele se rezolvă pînă la urmă, dar nu de la sine. După cum vedeți, am ajuns și noi la ora industrializării. Ceea ce nu înseamnă, avînd în vedere specificul comunei, că va-

diminua atenția acordată agriculturii; dimpotrivă, sîntem nemulțumiți cu cele 5 100 kg de porumb boabe și cele 3 000 kg de grîu la hectar. Cernoziomul nostru poate da mai mult și va da! Aceasta rămîne, dealtfel, valabil pentru ansamblul vieții economice și sociale ale acestei comune cu 12 000 locuitori. Gîndiți-vă de unde am plecat, de unde plecăm.

— Cum a fost dezbătut planul de dezvoltare economică-socială a comunei în profil teritorial pe 1976-1980?

— Cetățenii l-au cercetat și dezbătut îndelung. Peste 180 au luat cuvîntul la diverse discuții și ședințe, dar nu ca să spună: «Sînt și eu de acord cu antevorbitorul...», ci ca să aducă îmbunătățiri, să facă propuneri. Varianta finală a fost aleasă de oamenii comunei. Noi am propus spre discuție două alternative: una prevedea extinderea Budeștiului spre gară, alta spre Acropole. Da, avem și noi o Acropole, așa i-a rămas numele — nu mă întrebați de ce — la fostul conac al moșierului Manu, care deținea o treime din suprafața arabilă din raza comunei. Cetățenii au optat pentru gară, invocînd scurtarea distanței, ușurarea comunicațiilor. S-au făcut numeroase propuneri practice privind viitorul castel de apă, încălzirea spitalului etc. Țăranul nostru nu mai este omul static, conservator de odinioară, ci un element dinamic, preocupat în cel mai înalt grad de soarta obștii, a comunei, nu numai de ceea ce se petrece în ograda sa. Numai grație acestor discuții planul a căpătat conturul final: aci se vor ridica 350 apartamente cu încălzire centrală, acolo podul peste Argeș, termocentrala, casa de cultură, liceul... că oraș fără liceu nu se poate. Da, Budeștiul va deveni oraș în viitorii ani. Vă dați seama ce griji pe noi atunci! De pe acum ne frămîntăm. V-am spus doar cî la noi, primarii, nu e cu hei-rup ca la brigadă, ci cu mintea, trebuie să planificăm, să organizăm acest viitor oraș al Bărăganului.

LIONEL NIȚESCU ■

gîrla mare va fi o comună model a județului mehedintîi

— Tovarășe Aurel Cergă, știu că iubiți Gîrla Mare, comuna aceasta de la talpa Dugării, în care ați venit acum 20 de ani ca învățător, în care v-ați împămîntenit și în care ați ajuns primar, primul ei cetățean. Am aflat că aveți multe planuri și ambiții pentru viitorul ei, dar pînă la ele, spuneți-mi ce s-a întâmplat la Gîrla în ultimii cînd ani, ani care pentru orice român înseamnă spațiul celui mai fructuos plan cincinal?

— S-a muncit mult, dar se și vede. Pe ulițe, în casele oamenilor, în viața lor. S-a vorbit despre noi, ca niciodată, am ajuns cunoscuți în toată țara. Ambele ceapuri din cele două sate — Vrața și Gîrla Mare — au obținut producții de grîu record, au fost decorate, iar comuna noastră a ieșit cîștigătoare în întrecerea dintre satele județului și din întreaga țară. În '72 cooperativei din Vrața i s-a decernat Ordinul Muncii clasa I pentru cea mai mare producție de floarea-soarelui neatinsă pînă atunci în ceapuri. În '73 tot Vrața este decorată cu Ordinul Muncii clasa I pentru recordul național la porumb — 6 105 kg la hectar în cultură neirigată, iar C.A.P.-Gîrla Mare deține, pentru prima oară în istoria ei, dar și a României, recordul absolut la grîu, cu 5 009 kg la hectar, conferindu-i-se Ordinul Muncii clasa I. Ca în '76 să și depășească recordul și să stea iarăși în fruntea unităților agricole cooperatiste cu 5 335 kg la ha și să fie distinsă cu titlul de Erou al Muncii Socialiste. Și ce se va mai spun că pe '75 stăm foarte bine la producția de porumb: C.A.P.-ul Gîrla Mare a obținut 6 700 kg la hectar și 6 600 kilograme a obținut C.A.P.-ul Vrața, în cultură neirigată. Asta înseamnă că se încadrează iarăși în norme, pentru a putea deveni, ambele ceapuri, cooperative Erou al Muncii Socialiste.

— Știm, cine nu știe, că sinteți acoperiți de premii și ordine pentru munca eroică a țăranilor din Gîrla Mare. Cum se vede asta pe uliți, în casele oamenilor, în viața lor?

— Păi, să ieșim să constatați personal. Să vă duc înți la brutărie. La brutărie, fiindcă de-aici, de la piine, cred eu începe nivelul de trai al țăranului din Oltenia care o istorie

întregă a mîncat mămăligă. Înți aici, la Gîrla. E o adevărată fabrică. Se lucrează pe schimburi și împreună cu brutăria de la Vrața coace zilnic 3 500 kilograme de piine. Apoi la școli: s-au construit patru localuri noi, alte două au fost renovate capital — aproape toți cei peste 1 000 de elevi învață dimineața — și de curînd s-au construit două ateliere școlare. Dacă nu mai de mult, decît în 1966 nici 20 la sută dintre copiii care intrau în clasa I nu urmaseră grădinița, în acest an școlar procentul s-a ridicat la 90 la sută, iar anul viitor toți copiii preșcolari din comună vor fi cuprinși în grădinițe. La Vrața ca și la Gîrla avem localuri de grădinițe noi cu instalație de apă și încălzire centrală, și începînd din acest an vom mai construi încă una pentru fiecare sat, cu aceleași condiții de confort. În 1977 vor funcționa la noi 17 educatoare. Anul trecut s-a dat în folosință clădirea nouă, cu etaj, a dispensarului uman, cu cabinet medical pentru trei specialiști și cu locuințe pentru medici. Pe scurt, s-a construit mult, s-au construit lăcașuri social-culturale și mai ales locuințe ale gîrlenilor. Conform schiței de sistematizare, începînd de anul trecut în centrul civic și de-a lungul șoselei principale se vor ridica numai clădiri cu etaj.

— Să profit că ați început să vorbiți despre viitor, cum va arăta Gîrla Mare la sfîrșitul acestui cincinal?

— Va fi o comună model a județului Mehedintîi. Cu un centru civic curtat, cu toate construcțiile social-culturale, avînd conducte de apă în interior și cu încălzire centrală, ambele sate alimentate cu apă prin conducte cu toate ulițele pietruite, chiar și cele mai mîrginașe, cu trotuare. Cu un parc de odihnă și sporturi, în sfîrșit o comună cu condiții de confort cît mai aproape de cele ale orașului și în care specialiștii, sperăm, vor rămîne și se vor împămîntenii. Peste o lună-două, vom termina o casă a specialiștilor, de fapt un bloc, cu 8 apartamente la Gîrla, iar la Vrața, un bloc cu 4 apartamente. Tot anul acesta începe construcția unei băi comunale cerute insistent de către cetățeni la întîlnirile lor cu deputații, ultimele întîlniri

ce au precedat Congresul deputaților consiliilor populare județene și al președinților. De asemenea, vom construi o casă de cultură, pentru că vechiul cămin cultural, de fapt nu prea vechi, nu mai corespunde. La toate acestea va pune umărul, ca la tot ce s-a făcut aici, și nu de ieri, azi, ci de 30 de ani, tot satul, cu mic cu mare. Nu greșesc când vă spun că dacă aș chema pentru o treabă satul întreg la lucru, apăi satul întreg ar veni.

— M-ar interesa însă și un alt aspect al democrației; anume, cum rezolvă primarul problemele oamenilor? Când și cu ce probleme vin girlenii la dumneavoastră?

— E adevărat că după lege ar trebui să am audiențe în anumite zile, dar la mine audiențele sînt tot timpul. Nu se poate să rezolvi nevoile oamenilor numai în audiențe. Ți-ai

îndepărta satul, ar crede că te-ai domni, le devii un străin. Oamenii vin zilnic la primărie, vin când pot, pentru că unul lucrează în zootehnie, altul e navetist, alții se află în campanie agricolă. Uneori te prind pe stradă, pe tarla, uneori îți cer doar un sfat, alteori te roagă să le rezolvi o treabă mai complicată. De cîți ani sînt primar la Gîrla Mare nu cred că a rămas vreo problemă nerezolvată. Pe oameni îi simt mai aproape de mine, și mă simt mai fericit atunci cînd îmi cer sfaturi, așa ca învățătorului de altădată. Să nu uităm, satul a fost și rămîne, oricît ar evolua, o comunitate socială aparte, cu legile ei frumoase, cu legăturile ei întinse dintre oameni, ca într-o familie. Și dacă eu sînt capul acestei mari familii am, în primul rînd, obligații și datorii.

CICI IORDACHE ■

cînd iau în mîini această ștampilă, vîd pe omul care a purtat-o un sfert de secol atîrnată la gît

Mărturisesc că am fost surprins cînd, în chip de introducere la discuția noastră despre activitatea consiliului popular și despre problemele gospodărești ale orașului Vatra Dornei, primarul Dimitrie Hreiciuc mi-a făcut semn să aștept o clipă și a început să caute în casa de fier, printre dosare și hîrtii, printre planuri de muncă și suluri de hîrtie de calc; apoi a revenit la birou, ținînd în mînă — ce credeți? — o simplă ștampilă. Contemplînd-o, gîndeam oarecum incudat că bătușem atîta drum pînă în Țara de Sus ca să discut despre oameni și problemele lor gospodărești, nu despre ștampilă, fiindcă de ele nu ducem lipsă nici la București. Dar iată că primarul mi-o ia înainte:

— Nu e o ștampilă obișnuită. Cîteodată, pentru a merge mai repede înainte e bine să te uiți și înapoi, să meditezi la ceea ce ai făcut bun înaintașii. Eu sînt de fel din Vatra Dornei, îmi iubesc locurile natale, și cînd toți împreună, deputații și cei care ne-au ales, făurim planuri de viitor și trudem la îndeplinirea lor, iau în mîini această ștampilă. Îmi apare atunci în minte omul care a păstrat-o un sfert de secol la gît. Eu nu l-am apucat, dar dornenii îl cinstesc în amintire: Vasile Deac.

Și așa am auzit pentru prima oară despre acel primar din popor care a lăsat o luminoasă pildă de muncă fără preget în slujba obștii. Merită evocată figura acestui om cu prilejul Congresului consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare, deoarece evidențiază rolul hotărîtor pe care-l joacă încrederea maselor față de fruntașul pus de ele să conducă treburile

lor gospodărești, răspunderea acestuia în fața alegătorilor. Firește, condițiile în care, cu decenii în urmă, a acționat Deac au fost vitrege, fundamentale diferite de cele din zilele noastre, dar lecția rămîne nealterată, sensul ei adînc, neștirbit.

Era un om simplu, carte prea multă nu știa. Cînd s-a ținut în țîrg o adunare de alegeri în care își disputau înțietatea un «comersant» și un barosan cu relații la centru, s-a sculat în picioare Vasile Deac, dominînd adunarea cu glasul lui tunător: «Pe mine să mă alegeți, eu n-am să vă înșel!» Și oamenii l-au ales știindu-l de-al lor, integru și muncitor. L-au reales an de an și nu s-au cîit, fiindcă primarul, cu mijloacele materiale reduse care-i stăteau la dispoziție și în permanentă luptă cu autoritățile neînțeleptoare ale vremii, s-a străduit să ridice stațiunea, a modernizat localul băilor, a dispus ca «localitatea să fie luminată cu 30 felinare cu petrol», cum scria un ziar al timpului, «Deșteptarea», a construit școli, drumuri și chiar sediul monumental în care funcționează și astăzi Consiliul popular orășenesc. Activitatea sa poate apărea modestă la scara zilelor noastre, dar ea își capătă întregul relief raportată la condițiile vremii:

Mare virtute îi și aceea — scria «Deșteptarea», cu referire la Vasile Deac — cînd omul nu se sfiște și nu-și pierde capul înaintea domnilor, ci stă morțiș și dîrz pentru adevăr și dreptate. Ferice de primarii, ferice de deputații aceia din comitetele sătești care apără înaintea oricui și oricui dreptatea satului lor... Cei mai mulți primari și cei mai mulți deputați zic mai totdeauna la toate cele tot «amin»,

și zic «amin» pentru că primarii se tem să nu-și piardă bățul și pecetea, iar deputații pentru că ar vrea să capete bățul și pecetea.

— Vasile Deac nu jinduia la băț și la pecete — comentează Dimitrie Hreiciuc — el nu visa decît bunăstarea țîrgului său, a cetățenilor săi. Pecetea, iat-o aci. O purta atîrnată de gît, legată de un șiret. Zîmbiți? Făcea aceasta pentru ca să nu se despărta nici o clipă de atribuțiile demnității sale, se socotea primar, adică în slujba obștii, și ziua și noaptea. Este marea lecție pe care ne-o dă, peste vremi. Pentru a căuta dreptate pentru ai săi, el bătea drumurile cu traista la spinare, o lua pe jos peste munte, pe la Oușoru, peste Trei Movile, și ieșea în drumul Rădăușului. De toate acestea îmi amintește banala ștampilă pe care stă scris «Țîrgu Vatra Dornei».

— Țîrg care a devenit oraș și care a intrat și el în zona innoirilor. Care sînt coordonatele activității Consiliului popular, a comitetului orășenesc de partid, al cărui prim-secretar sînteți, pe linia modernizării orașului, a creării de noi tipare pentru viața locuitorilor săi?

— Tot ce înfăptuim se datorește legăturii permanente cu cetățenii, sprijinului acordat de ei acțiunilor menite să dea o nouă față bătrînului nostru oraș. În aprecierea activității consiliului, importante sînt, cred, nu detaliile organizatorice sau numele deputaților evidențiați, ci rezultatele practice, gospodărești, planurile noastre de viitor.

Actualul cincinal va reprezenta pentru Vatra Dornei, într-un anumit sens, o etapă de răsruce. Accentul se va pune pe turism, pe prezervarea caracterului balnear, pe extinderea industriei nepoluante, se va dezvolta în continuare industria produselor lactate: să nu uităm că șvaițerul de Vatra Dornei este unic în țară.

Întreaga atenție a consiliului popular este îndreptată spre dezvoltarea bazei balneare. Bineînțeles, consiliul nu răspunde exclusiv de acest obiectiv, dar deține un rol de prim ordin în bunul mers al lucrărilor, care capătă în prezent o amploare neobișnuită. În anii viitori stațiunea își va dubla capacitatea, se vor amenaja noi baze de tratament, hoteluri cu 1 100 locuri — față de mia de paturi existente azi — se vor construi pîrtii de schi pentru competiții internaționale, telescaune vor transporta pe sportivi pe virful Dealul Negru. La strălucitul viitor turistic al stațiunii, viitor care de acum bate la ușă, va contribui și rețeaua de drumuri modernizate care leagă orașul de restul țării: șoseaua asfaltată de-a lungul Bistriței spre Piatra Neamț, noile artere spre Cluj-Napoca și Bistrița-Năsăud peste Măgura, spre Suceava și mănăstirile din nordul Moldovei peste

Mestecăniș, precum și șoseaua în lucru, peste Prislop, spre Maramureș. «Vatra trecută mai că nu găseai aci locșor de parcat», remarcă Dimitrie Hreiciuc. Aceste cîteva cuvinte spun mai mult despre noua etapă de dezvoltare în care a intrat Vatra Dornei decît un noian de cifre. Este orașul peste care, pînă acum cîteva ani, părea cumva că s-a așternut — de ce să n-o spunem? — vîlul uitării.

Consiliul popular a mobilizat cetățenii la acțiuni de înfrumusețare. Ei au amenajat noile zone de agrement din Lunca Dornelor și parcul Runc, cu terenurile sale sportive, ștrand, plajă, solarii, popicărie, un club, o sală a sporturilor, o cabană cochetă în stilul arhitecturii locale. Mi s-a spus că această cabană a fost ridicată exclusiv pe baza planurilor meșterilor locali. Aproape incredibil, atît de somptuos este interiorul.

Cetățenii, cu deputații în frunte, au contribuit la repararea străzilor, trotuarelor și drumurilor, la îndiguirea rîurilor Bistrița și Dorna, la ornamentarea podurilor, podețelor și fîntînilor pe traseele turistice, la plantarea de arbori, pomi ornamentali și flori în parcuri și în zona centrală a orașului. Valoarea totală a lucrărilor realizate prin muncă patriotică în 1975 s-a cifrat la peste 40 000 000 lei, depășind cu mult angajamentul inițial. Au pus umărul nu numai muncitorii și funcționarii, ci și elevii de la liceu și de la școlile generale.

Această capacitate de antrenare a maselor în scopul ridicării generale a orașului constituie trăsătura definitorie a activității Consiliului popular. Firește, nimeni nu afirmă că s-a făcut totul; vorba ceea, mai sînt și lipsuri, dar ele nu estompează tendința generală, innoirile care se prefigurează în viața orașului și care se vor înscrie și ele în cartea de aur a primăriei. Nu e o figură de stil.

Am discutat pe îndelete cu Nicolae A. Popa, «director școlar în pensie», cum mi s-a recomandat. De mai mulți ani bătrînul învățător lucrează la monografia orașului său. Dar nu de unul singur. «Vreau să adun sfatul bătrînilor», spune, «și doar după ce ei vor găsi-o bună, o voi trece și eu în cartea de onoare, alături de gospodarii care trudesc azi, în condițiile și cu mijloacele socialismului, pentru ridicarea orașului, și acel Vasile Deac de care se simt legați și, care, în vremuri de restriște, a stat «morțiș și dîrz pentru dreptate», a construit drumuri și școli și, cu ștampila la gît și traista pe umăr, lua calea muntelui pe la Oușoru, peste Trei Movile, pînă în șoseaua Rădăușului, cu unicul gînd să servească interesele cetățenilor care l-au ales primar, adică primul în slujba obștii.

LIONEL NIȚESCU ■

listă în acțiune

**Și munca și gândul și inima noastră
în chipul de mîine al țării!**

adevărata catedră de istorie este vatra satelor

Radu Piecu — primarul comunei Bozovici, județul Caraș-Severin: «Deși nu sînt eu chiar așa de tînăr, primar am fost ales acum doi ani. A trebuit să ascult, cum se spune, de glasul obștii și să las catedra de istorie și filozofie și, să mă ocup de treburile privind soarta comunei și descopăr că adevărata catedră de istorie este vatra satului meu. De ce m-au ales oamenii? Poate pentru faptul că m-am născut în această comună în care m-am reîntors după facultate. Și dacă voi încerca să amintesc toate cîte s-au făcut în comună, n-aș vrea să se creadă că mă laud eu personal cu ceva, meritul este numai și numai al oamenilor, al tuturor, cu mic cu mare. Și eu cred că trebuie să pornesc mai întîi și-ntîi de la faptul că-n cincinalul care abia a început comuna noastră va deveni centru urban. Dispunem la ora actuală de un spital, liceu, 10 unități economice, o rețea comercială, lată, în 15 ani de Republică, la noi au fost construite 15 apartamente, iar numai în anul viitor vom construi 40 de apartamente într-un singur bloc al cărui parter este prevăzut cu spații comerciale.»

avem suficiente resurse pentru a ne depăși

Dumitru Bejan — președintele Consiliului popular județean Galați:

«Subliniind excepționala însemnătate a magistrului expunerii a tovarășului Nicolae Ceaușescu, vreau să arăt că în cincinalul care a început, Galațiul își va îmbogăți peisajul arhitectonic cu noi blocuri care vor însuma 17 000 de apartamente. La fel de important pentru noi este și faptul că, în conformitate cu schița de sistematizare aprobată, faleza noastră va arăta cu totul altfel, aici deschizîndu-se frontul de locuințe proiectat. Majoritatea blocurilor vor avea la parter spații comerciale și spații afectate serviciilor pentru populație. Deși rezultatele raportate de județul Galați la sfîrșitul cincinalului trecut au fost bune, putem obține mai mult, dispunînd de suficiente resurse, în special în ceea ce privește organizarea superioară a muncii, principala cale care poate duce la realizarea sarcinilor de producție în timpul prevăzut.»

la baci vom avea încălzire centrală

Gheorghe Ciupeii — primarul comunei Baci, județul Cluj:

«O lucrare deosebită care stă în atenția noastră, a tuturor celor din comună, este termoficarea satului Baci, reședința comunei. Aș mai putea adăuga și dorința de a ne construi un supermarket, dorință justificată de numărul mare de locuitori și anume 8 500 de oameni. Sublinierea la acest congres de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a importanței probleme care o constituie folosirea cît mai eficientă a fondului funciar îmi dă prilejul să spun că în acest sens ne preocupăm în mod deosebit intrarea în circuitul agricol a celor 30 de hectare de teren neproductiv, suprafața prevă-

zută a fi cultivată în 1976. Tot în această privință aș mai aminti și un alt obiectiv important și anume lucrările de îmbunătățiri funciare, în valoare de 21 de milioane lei, care constau în regularizarea pînă în 1977 a două din văile noastre, Valea Nadașului și Valea Seacă.

șimleu silvaniei devine un oraș de 1 miliard de lei

Ioan Pop — primarul orașului Șimleu Silvaniei, județul Sălaj: «Eu aș începe prin prezentarea a două cifre comparative: producția industrială a orașului nostru a fost anul trecut de 285 de milioane de lei; pînă la sfîrșitul acestui cincinal producția industrială a orașului va depăși valoarea de un miliard de lei.

În ceea ce privește înfățișarea orașului nostru, condițiile de viață ale oamenilor, posibilitățile de instrucție și educație, într-un cuvînt nivelul de trai, acesta va spori considerabil. În acest sens poate că mult mai grăitoare sînt următoarele exemple: în viitorul an vom construi 1 402 apartamente, depășind astfel de două ori cifra apartamentelor existente. Vom mai construi 52 săli de clasă, 3 internate școlare cu 700 de locuri în total, 400 de locuri la creșe și 240 de locuri la grădiniță. De ce recurg la aceste cifre? Pentru că, prin ele, dovedesc și creșterea numărului de locuitori din orașul nostru, de la 14 000, acum, la 20 000 în viitorii ani. Și tot prin ele arăt că Șimleu Silvaniei va deveni un oraș în adevăratul sens al cuvîntului.»

satul trebuie să arate ca hainele noastre de sărbătoare

Costică Moșneguț — deputat județean, comuna Bogdănești, județul Suceava: «Poate că tot mai bine era să fi stat de vorbă cu primarul comunei noastre, cu Grigore Lazăr, că el cunoaște toate rosturile. Nu-i vorbă, că și eu, deputat județean, brigadier la brigada a doua, la cultura de cîmp, și pe deasupra bogdăniștean, mai știu cîte ceva, ca să nu spun că le știu chiar pe toate. De exemplu, anul trecut am obținut o recoltă de 3 700 kilograme de porumb la hectar. Știu că-n alte părți au fost obținute recolte mult mai mari, dar la Bogdănești încă nu s-a cules o asemenea recoltă de pe un singur hectar. Și eu cred că este vorba doar de-nceputul unui fel mai adînc de a înțelege temeiul muncii. Și-aș mai spune că tot anul trecut în satul Plopi a fost terminată construcția unei școli de patru clase. Nu-i mare lucru, vor spune unii, dar eu spun că pentru copiii aceia de-o șchioapă e tare mult și nu mai bată drumurile pînă la Bogdănești, mai ales iarna, cînd omătu-i mai mare decît ei. Și tot anul trecut, în cadrul C.A.P.-ului, a fost deschisă o cărămidărie care a adus un beneficiu de 500 000 de lei. După cum vedeți, sînt multe de spus și eu mă gîndesc că-n viitorii ani comuna noastră va arăta exact așa cum arată hainele astea de pe mine, haine de prin partea locului nostru, haine de sărbătoare, haine de fală, haine de cinste.»

trebuie să obținem de la pămînt cît mai mult

Georgeta Ciobanu — primarul comunei Valea Rîmniciului:

«Sîntem o zonă preorășenească și sistematizarea comunei este un obiectiv care stă în atenția noastră. Cele 2 600 de familii cîte are comuna la ora actuală vor beneficia nu peste mult timp de un dispensar, de două grădinițe și un bloc pentru locuințe. Referindu-mă la agricultura, și în special la legumicultură, specifică zonei, unde anul trecut am avut rezultate mai slabe nu numai din cauza secetei, vom lua măsuri urgente pentru o mai bună fertilizare a solului. În acest sens, cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu au fost foarte clare: trebuie să obținem de la pămînt cît mai mult. Astfel, la culturile de floarea-soarelui ne-am propus să realizăm o recoltă de 2 300 kilograme la hectar, iar la porumb 6 000-8 000 kilograme la hectar în condiții neirigate.»

cu ce ne mîndrim noi? anul trecut am realizat recordul pe țară al recoltei de căpșuni

Aurel Gherasim — primarul comunei Halmeu, județul Satu Mare: «Se spune despre noi că sîntem comuna aflată în punctul cel mai nordic al țării. Că-i așa sau altfel, asta n-are importanță, adevărul este că sîntem 8 300 de oameni risipiți în șapte sate, adică în Halmeu, Porumbesti, Cidreac, Dobolț, Băbești, Halmeu-Vii și Mesteacăn. Cu ce ne mîndrim noi? Cu faptul că realizăm 60 la sută din producția de căpșuni a județului Satu Mare. Anul trecut am înregistrat recordul unei recolte de 7 200 kilograme de căpșuni la hectar. Succesul a fost înregistrat la C.A.P.-Porumbesti care s-a situat astfel pe locul întîi pe județ. În altă ordine de idei, de-a lungul cincinalului trecut au fost ridicate 3 blocuri cu 22 de apartamente în total. În noul an care de-abia a început vom ridica un bloc cu 18 apartamente. Și dacă mai spun că avem un spital rural, două dispensare umane, școală, magazine alimentare, că noi am început sistematizarea comunei încă din 1966, fapt care ne-a ajutat să restrîngem perimetrul constructibil cu peste 10 hectare pe care le-am redat agriculturii, veți înțelege, cred eu, că la noi nu prea mai sînt multe de făcut pentru că, pur și simplu, s-au făcut multe. Care este principala noastră preocupare pentru viitor? Continua dezvoltare și înfrumusețare a comunei și-a satelor aparținătoare, dar și introducerea în cultură a unor noi soiuri de căpșuni, capabile să dubleze recoltele obținute în anul trecut.

anul 1976 va fi din nou un an bun pentru gospodarii din grivița

Ion Pavel — primarul comunei Grivița, județul Galați: «În 1972 C.A.P. Grivița Roșie din comuna noastră primea Ordinul Muncii clasa I pentru cea mai ridicată producție de struguri din țară: 13 020 kilograme. În 1975 producția de struguri a scăzut la 5 370 kilograme nu numai datorită unor cauze obiective, dar și a unei organizări mai slabe și anume o folosire nu tocmai judicioasă a forței de muncă. A fost un an plin de învățăminte și în mod cert lucrurile se vor schimba în acest an. În plus, tot pentru 1976 am prevăzut darea în folosință a unor lucrări de ordin social-edilitar, cum ar fi cele două dispensare dintre care unul uman, o școală și un bloc cu 12 apartamente.

lugojul tîrgul de ieri sortit să devină o mîndrie a banatului

Aproape simbolic, nuvela lui Petru Vintilă **Hiena** — a cărei acțiune se petrece în Lugojul anului 1945, într-un mic tîrgușor de calfe și meșteri, ale cărui principale distracții erau circurile anuale și înmormintările — deci nuvela amintită începe, așa cum spuneam, aproape simbolic, pe cînd eroina principală, Păuna Varlam, trece podul de fier care pășește peste riul Timiș. Sigur, oricare oraș are un monument — un palat, un grup de case, o fîntină etc. — pe care îl recunoaște ca simbol, ca semn distinctiv față de oricare alt oraș din lume. Lugojul a avut multă vreme acest pod — vechi de aproape o sută de ani, pod masiv din fier bătut cu nenumărate nituri uriașe — despre care, s-a creat și o legendă. Se spune că aceste nituri uriașe au fost bătute oriunde acolo unde copita unui cal ținut în trap mărunt a binevoit să bată, asigurîndu-i-se în acest fel podului o trăinicie veșnică... Ce mai, o mîndrie de pod!

De pe pod, Păuna Varlam, eroina lui Petru Vintilă, aruncă o privire peste balustradă, privind tăcută și cu o leneșă curiozitate la forfoța ciudată de pe malul înghețat. Erau acolo cîteva mici grupuri de oameni, tăbăcari și cococari mai ales. Se mișcau învăluți în nouri de aburi albicioși și se ghicea de sus ritmul respirației lor, fiindcă din nări le ieșeau mereu fuiuore de aburi, parcă ar fi fost niște cai care bat pasul pe loc. Pe o mare întindere de jur-împrejur se simțea mirosul ascuțit al tanașilor, al pieilor tăbăcite, un miros acru și înecăcios, răzbit parcă din niște grajduri și padocuri uriașe...

Asta era, dealtfel, la vremea aceea, **industria locală**.

Am fost de curînd la Lugoj, am făcut cunoștință cu orașul dîndu-i binețe încă dis-de-dimineață, sub un soare matinal înghețat care risipea total imaginea de iarnă descrisă de Petru Vintilă.

Sînt aproximativ 44 000 de locuitori în Lugojul de astăzi — vor fi 50 sau 55 de mii la sfîrșitul viitorului cincinal, se apreciază. Orașul este așezat la poalele Dealului Viilor, pe ambele maluri ale riului Timiș.

El este încărcat de tradiție — o tradiție revoluționară aparte, foarte bine conturată de asemenea tradiții culturale și artistice, tradiții muncitorești. În urmă cu mai puțin de 50 de ani, actualul municipiu nu era decît un cunoscut tîrg al meșteșugarilor și agricultorilor, renumit pentru priceperea meșterilor și comerțul lor (grîne, vite, produse manufacturiere mai ales), avînd drept factor favorizant situația geografică deosebită — exact la intersecția drumurilor Timișoara-Caransebeș și Ilia-Reșița. Mai tîrziu, orașul a devenit și centru muncitoresc, dar abia din anul 1967 — cînd i s-a acordat titlul de municipiu — locuitorii Lugojului au început să vadă ce înseamnă industria adevărată, învățînd pe lîngă ramurile tradiționale și meserii mai complicate, din industria constructoare de mașini, prelucrarea lemnului, industria materialelor de construcție și așa mai departe. S-au născut atunci profesii și indelnicirii noi, s-a modernizat învățămîntul, oamenii s-au mutat tot mai mulți în case noi, activitatea artistică s-a redimensionat. Orașul a crescut, s-a maturizat. Revenînd cam cîte șase metri patrați de spațiu verde pentru fiecare locuitor, se poate spune că municipiul rămîne și o cetate a florilor și a verdeții, deși creșterea sa spre urbanism și industrializare este acceptată și înțeleasă astăzi de fiecare locuitor al orașului. Problemele de locuință se pun la fel ca în fiecare oraș al României de astăzi — ele se rezolvă treptat — dar este de reținut că **în ultimii cinci ani un sfert din populația Lugojului s-a mutat în case noi**. Tradițiile bănățene accentuează însă această dorință, pentru că orice tînar de prin părțile locului ce-și formează o familie simte nevoia să aibă imediat o casă a sa, renunțînd la ajutorul părintesc în favoarea independenței mîndre.

Trăgînd linie și alcătuiind bilanțul, așa cum mărturisea tovarășul Pavel Fișteag, prim-secretar al Comitetului municipal al P.C.R. și primar al orașului, cincinalul 1971-1975 a însemnat pentru locuitorii Lugojului «cincinalul încrederii», al analizei deschise și al cîntării puterilor. Rezultatele au surprins uneori și pe autorii lor:

3 000 de apartamente construite într-un cincinal, locul II pe țară, în 1972, în întrecerea pentru înfrumusețare și gospodărire, întreprinderi puternice producătoare de bunuri pînă nu demult doar visate la Lugoj (Întreprinderea de utilaje și piese de schimb, cea textilă, cea de ceramică fină etc.), planul cincinalului îndeplinit în majoritatea acestor întreprinderi încă din primul semestru al anului trecut...

La Lugoj nu s-a abandonat vechea tradiție a adunărilor populare, însă acum în cadrul lor se vorbește despre noile destine ale orașului, despre principalele direcții de dezvoltare economică, despre viitorul urbei și așa mai departe. În acest fel au reușit propagandiștii comuniști lugoieni să facă pricepute nu numai necesitatea schimbării profilului și locului orașului în economia județului și a țării — dar și avantajele acestei transformări pentru localnici, pentru viața lor actuală și viitoare. Foarte mulți lugoieni au ținut să vadă macheta de sistematizare a orașului lor, să vadă și să comenteze, la urma urmei ca niște adevărați beneficiari ce sînt. Se prevede «mobilarea» ambelor maluri ale riului Timiș cu blocuri de locuințe — peste 5 000 de apartamente în actualul cincinal și 1 800 de locuri în cămine de nefamiliști. Dar pentru că natalitatea înregistrează la Lugoj o medie dintre cele mai bune — exact 18,8 copii la mia de locuitori (statistica arată că sînt 1 180 de copii între o lună și trei ani la Lugoj) — vor mai fi și 340 de noi locuri în grădinițe, 32 de săli de clasă, o nouă policlinică, mai multe terenuri de sport.

De fapt, dacă cincinalul recent încheiat a însemnat, așa cum am auzit, trecerea de la nostalgia unui tîrg de meșteșugari la industrie, de la «nostalgia» caselor frumos zugrăvite, dar de prea multe ori pline de igrasie, la locuințele confortabile și așa mai departe, pînă la mutațiile sociale care au decurs, logic, din noua stare materială — următorii cinci ani vor însemna pentru municipiul Lugoj și pentru lugoieni «cincinalul devenirii», al împlinirii unor visuri mult prea îndrăznețe pentru a fi măcar rostite acum 80 de ani, acum 50 de ani,

zimbet

Un fulger alb pe masă. Ei sunt trei. Și fratele mai mic suspină: — Tată, la noapte am să-l sting în pieptul ei. Așa răspunde dragostea-nșelată... Oțelul are-un sclipet albăstrui. Și fratele mai mare strigă: — Tată, la noapte am să-l scald în pieptul lui. Așa răspunde patria trădată... Bătrînul joacă lama sclipitoare. — Copii, să nu plătiți cu-același ban isprăvile ce n-au asemănare. Aveți disprețul pentru cei ce mint, și gloanțe pentru cei care trădează. Cuțitul nu e fier, și nici argint. El are-un suflet pașnic: este rază... Apoi, dintr-un ștergar ardelenesc, bătrînul scoate pînea-ncet și-o taie. Și-n timp ce frații palizi se privesc, cuțitul are-un zimbet de văpaie.

ȘTEFAN AUG. DOINAȘ ■

acum 30 de ani chiar. În adunările populare cetățenilor li se vorbește despre **pasul cel mare** al industrializării municipiului, posibil numai datorită bazei de bune rezultate obținute în cei cîțiva ani precedenți. Și oamenii ascultă, se interesează, discută. Investițiile alocate Lugojului în actualul cincinal vor atinge sume pe care oamenii le-au ascultat poate cu gura căscată, poate înțelegînd greu dimensiunile exacte ale cifrelor — aproape două miliarde și jumătate de lei!

Lugojul este deci sortit să devină unul dintre centrele economice puternice ale țării, o mîndrie a județului Timiș, a întregului Banat. Va urma desigur și perioada cea mai încordată din istoria de gura căscată de aproape 700 de ani a cetății — pentru că fără eforturi n-au venit niciodată de la sine pașii dezvoltării, satisfacțiile reușitei, cîștigurile sporite ale cetățenilor, viața mereu mai bună și mai frumoasă.

DUMITRU GRAUR ■

la frăsinet, becurile electrice ard în trei schimburi

Aici, în satul Frăsinet, ținînd de comuna teleormăneană Băbăița, unde astăzi funcționează o remarcabilă Asociație economică intercooperatistă cu profil industrial, adică, altfel vorbind, un amplu atelier de reparații auto și metrologice, de prelucrări mecanice, de confecții metalice și electrotehnice, în urmă cu șapte ani era un grajd. Atît, un simplu grajd. Se mai poate vedea și acum, tupilat sub un banc metalic, ieslea din care caii își făcuseră bunul obicei de a mîncă, după cum se mai poate vedea și firma, **ATELIERUL MECANIC FRĂSINET**, instalată la 20 septembrie 1968, cînd șase țărani din partea locului, cu școli profesionale la bază, au pus temeliele asociației de astăzi, în grajdul de care vorbeam și într-o coșmelie ce servise cîndva drept garaj pentru mașina boierului Noica.

Cei șase lucrează și acum la Frăsinet, strînși în jurul lui Ion Năpară, inițiatorul de atunci și directorul de astăzi, primul din neamul său de țărani săraci care s-a alocat de meserie, atît de săraci, încît flăcăul Ionel a purces la armată, în urmă cu două decenii și ceva, cu o brumă de rufe și un boț de mîncare învelite într-o foaie de ziar, neavînd recrutul nici măcar tradiționala

valiză de lemn. Cu școala profesională împlinită la «Vulcan» și cu armata gătată, Ion Năpară s-a întors în satul natal, sat mai degrabă sărac decît bogat, cu multe idei și, mai ales, cu multă dragoste de muncă, izbutind, prin convingere și prin exemplul său personal de lăcătuș de precizie, să întemeieze atelierul despre care vorbeam. Astăzi, asociația, pe care sătenii continuă s-o numească tot atelier, numără aproape două sute de specialiști, mecanici, sudori, cazangii, turnători și așa mai departe, oameni harnici și pricepuți care fac industrie în cel mai strict înțeles al cuvîntului, unitatea din Frăsinet reprezentînd, prin calitatea și amploarea lucrărilor destinate, în principal, deservirii agriculturii, întreprinderea de profil cea mai mare și cea mai căutată din întregul județ Teleorman! Către miinile pricepute ale oamenilor din Frăsinet, primii din stirpea lor, repetăm, ocupîndu-se de industrie, se îndreaptă tractoarele și mașinile Teleormanului, în primul rînd, dar și vehicule cu numere de înmatriculare din alte județe, Argeș, Ilfov, Timiș, Mureș, Brașov, Harghita, Constanța și de mai departe, vestea serioșilor meseriași de aici făcînd de mult înconjurul țării. Dealtfel, munca oamenilor

din Frăsinet nu se limitează la reparații. Se execută aici cazane și rezervoare metalice de 50 de tone și se fac o serie de repere, între care pretențiosul prezon de roată, care, prin intermediul altor întreprinderi, ca «Autobuzul» sau IMAIA Roșiori, merg la export, vorbele lui Ion Năpară, «au ajuns să ne cunoască și beneficiarii din Africa și America de Sud», neconstituind o exagerare, ci numai o realitate. De care, fără îndoială, că sătenii din Frăsinet au toate motivele să fie mîndri, ca o răsplătă binemeritată a perseverenței și seriozității lor, programe, aici, unde în urmă cu cincisprezece ani nu era nici lumină electrică, pe lungimea muncii în trei schimburi, cum se lucrează în cîteva din secțiile asociației.

Cu excepția a trei lucrători, restul personalului provine din sat. Unii sînt meseriași care s-au întors acasă, auzind că se poate cîștiga o pîine bună și pe malul Clăniței, apa ce străbate Frăsinet, dar marea majoritate o alcătuiesc flăcăii din sat, calificați la locul de muncă și ajunși, cu puțină experiență, dar cu multă voință de a învăța și munci, la categoria a IV-a de retribuție, prestînd activități tehnice dintre cele mai pretențioase. Alezînd cu o exactitate care

acceptă toleranțe de ordinul micronilor. Mînuind micrometrul. Punînd în funcțiune aparatul de mare precizie, îmbrăcați în halate care nu se pot murdări de altceva decît de sudoare, dacă se poate spune că sudoarea muncii murdărește. Așa s-au calificat și așa muncesc Mihai Mistodie, Ion Mehedițu, Vasile Tudor, rabotoarea Elena Dragomir sau bobinatoarele Ștefana Florescu și Maria Stănilă. Tot așa s-a calificat, la locul de muncă, Dumitru Stănilă, primul din neamul său care s-a îndepărtat de coarnele plugului și care, în prima zi de ucenicie, a venit încălțat cu obiele, temîndu-se, după propria sa mărturisire, să nu se curenteze. Astăzi, ucenicul de acum cîțiva ani mînuiește cu dexteritate comparatorul, avînd la degetul mic, cum glumește, cele mai complicate măsurători, destinate a testa balanțele foarte exacte ce ies pe poarta atelierului.

Cînd îi inviți pe frăsineni să vorbească despre începuturi, se codesc. Ion Năpară își împinge proverbiala căciulă către ceafă și preferă să vorbească despre prezent și despre viitor. Despre prezent zice doar atît: «În 1975 am depășit planul de producție cu mai bine de două milioane, iar cincinalul l-am încheiat la 1 octombrie 1975».

listă în acțiune

Despre viitor îi place să lungească vorba, subliniind că unitatea se va extinde cu o nouă hală, aflată, cum zice, în stadiul de bulumaci, adică de-acum marcată și pornită la drum, că numărul personalului se va dubla pînă la sfîrșitul actualului cincinal, că asociația, care tocmai a ridicat, din venituri proprii, un club spațios, va ridica neconținut nivelul de civilizație al întregii comune Băbăița, ajutînd la canalizare și la încălzire centrală, deprinzîndu-i pe lucrătorii ei să înceapă și să termine ziua de muncă printr-un duș, la baia unității aflată în finisare.

Cum e și firesc, ca o recompensă a unei munci susținute pînă la încăpăținare, atelierul se bucură de tot sprijinul organelor locale, al primarului Tudor Benga, și al forurilor județene. Din păcate, ajutorul pe care-l primesc meseriașii din Frăsinet se cam oprește aici și oamenii par să aibă îndrituite motive să se plîngă. Ei nu se plîng de bătrînețea mașinilor din care scot tot ceea ce este omenește posibil, judecînd după faptul că ele sînt foarte vechi și că toate, fără excepție, au fost recuperate de la casare (!!), îngrijite cum se cuvine și puse în funcțiune cu randamente nebanuite,

din care alții și-ar fi făcut de mult o carte de vizită dintre cele mai prestigioase. Ei se plîng, dacă vorba aceasta este cea mai bine aleasă, ținînd cont de adevărul că muncii neîntrerupte îi sînt străine lamentările, de o anumită mentalitate. Deși Frăsinetul înseamnă cea mai mare unitate de acest gen din județ și singura cu profil specific, întîmpinările ei, multe făcute în numele UJCAP-ului, de care depinde, nu sînt tratate după lege. Ci, mai degrabă, după o concepție învechită care se trage de mult, de pe vremea cînd țărani erau neputincioși și analfabeți, așa cum au fost buncii și poate și părinții sătenilor din Frăsinet. Chiar dacă reglementările legale sînt clare, așa cum sînt toate legile acestei țări, cererile cu totul îndrituite ale meseriașilor asociației sînt tergiversate sau neonorate. Unii ne consideră, spunea Ion Năpară cu amărăciune, drept mandatar. Alții nu ne bagă în seamă, amînuindu-ne la infinit, spunînd că nu avem prioritate, preferînd, ca să fiu concret, S.M.A.-urile, care, ca și noi, deserveșc sectorul agricol, dar au sarcini de producție mai mici. Ca să dăm un exemplu concret și să nu rămînem în domeniul vorbelor, vom spune că asociația are nevoie de vreo

35 de tone de cocs metalurgic pe an, spre a onora comenzi ferme. Oamenii s-au adresat pentru cocs la Hunedoara în același timp cu IMAIA Roșiori, cererea roșorienilor a fost îndeplinită imediat, iar frăsinenii au fost refuzați, pe motiv că «nu figurează»!!

Aceasta este, desigur, una din puținele poticneli ale unei munci susținute și prea puțin cunoscute, ale unei seriozități fără cusur, calități care întemeiază aici, într-un sat românesc ca oricare altul, o nouă tradiție, cea a industriei făcute, cu migală și simț de răspundere, de țărani unei țări pe care voci interesate și false o ținutau cîndva la stîlpul destinului ei eminamente agrar. Munca și realizările sătenilor din Frăsinet sînt cel mai elocvent exemplu că se poate, și încă într-un interval de timp relativ scurt, cît a trecut de la 20 septembrie 1968, cînd șase muncitori au îndrăznit să repare primul tractor, pînă astăzi, cînd un număr de treizeci de ori mai mare de lucrători, primii din neamurile lor de săteni, contribuie, după puterile lor, la consolidarea prestigiului industriei românești.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Începe o nouă zi de industrie pentru sătenii din Frăsinet.

Fotografie de GH. AMUZA ■

FIȘE PENTRU EPOPEEA NAȚIONALĂ

imnul transilvaniei

Am început de peste două mii de ani
Să spun ceva-n istorie și să rămînă
Am socotit să tac întîi să făptuiesc
Și-apoi să-mi slobod vorba la fîntînă
Am înălțat sălașe la izvor
Pe lingă turme veghe în pădure
Aici în Transilvania între stejari
Vă jur că sînt întîiul pe secure.

Cînd doborît-am gorunul dintîi
Și l-am vîrit sub vitele din sură
Vă spun prin steaua dincolo de nori
Că n-aveam frica nimănui în gură
O brumă doar de har de sărbători
Și-un hîrb de jar înmormîntat în vatră
O șapcă-n cap de miel din cerul meu
Belit de viu cu unghia de piatră.

Cit fost-am eu pe-aceste plaiuri stors
Din pîntecele alb al maicii mele
Pe-aici era doar cerul spînzurat
De staurul acesta de nulele
Știu eu din maică-mea ce spun
Și maica știe de la maică-sa bătrînă
Că acest boț de carne împărat
E tras de geți din Patria țarină.

Că n-au fost moși și moașe pe aici
La care pruncu-n poale să scîncească
Buricul meu Lucafărul l-a rupt
Îi simt în carne gheara veșnicească
Guba din spate cite mii de ani
N-au tras de ea de vie s-o jupoae
Dar guba mea din piele e de boi
Și fulgerul în stirpea ei se-ndoaie.

Și-aceste turle cum se văd sosînd
Surdeștii și leudurile roată
Mai pururi duh izbăvitor cuvînt
Cine să-l poată spune dintr-o dată.

Transilvania tron pentru Silvan
Zeul padulelor romane
Trebonium August Laurian
Te-a deșteptat la togă din sumane
Ți-a potcovit opincile din nou
Cu rafurile carelor străbune
Pe drumurile dreptului Traian
Să poți călca pe șarpe și tăciune.

Iancu — apoi și Horia cel sfînt
Cu cămașa focului în spate
Se pogoară-n noapte aprinzînd
Lămpile-nvierii peste sate
Eu ce-aș putea rosti făptura lor
De hora harului să nu rămîn departe
Buciumul scurt de tînăr voevod
Vestește-n neam dreptatea fără moarte.

Căci oamenii sînt roua cea dintîi:
Ce trebuie svîntată și din urmă
Apoi văzduhul să trimeată ploii
Și ploile sămînța să o ungă
Avem un drum de tras în univers
Din inimă pe singe în afară
De nu intrăm de mici cu fiecare-n plug
Rămîne țara stearpă și barbară.

Aceste dealuri ce ne-au decantat
De mii de ani cu clopotu-n potire
Tîrnavele și Mureșul străbun
Și sfîntul rai acolo-n cimitire
Ne-am îndulcit din holde și fîntini
Am supt la faguri și sorbit-am lapte
Cu voievozii și cu neamul lor
Și am sporit în pace și în toate.

Și m-am aflat în taină îmbrăcat
De sărbători în straie de furtună
Acolo-n Blaj cîntînd înflăcărat
Cu trandafirul Patriei în mînă
Cerul vorbește Iancu cel frumos
Pe zarea Transilvaniei înourată.
Mîncăți-i vorbele pînă vă săturați
Și cei flămînzi mai cereți-le-odată.

Că-i bun cuvîntul cînd e drept și sfînt
Mîncăți-l crud pe inimile goale
Mîncăți-l tot cu măduva din os
Mîncăți-l jubîlînd în osanale

IOAN ALEXANDRU ■

civilizația socialistă în acțiune

la bărcă,
în județul dolj,
s-a deschis
un spital
la care oamenii
au lucrat
cu mistria
și cu sufletul

Fotografie de ION PREDOȘANU ■

La 1 noiembrie 1975, la Bărca, în județul Dolj, s-a inaugurat un spital modern, înălțat pe locul unor foste birouri dezafectate prin lege, construcție bine rînduită și dotată cu toate cele necesare, la amenajarea căreia au contribuit nu numai fondurile Ministerului Sănătății și sprijinul organelor județene, ci și munca patriotică a oamenilor unei comune mîndre, prestație apreciată, cum spunea cineva, la fața locului, la o jumătate dintr-o sută de mii de lei. Fără să se plece de la zero, adică existînd acolo un fel de coșmelie și cîteva ziduri, bercenii, astfel se numesc locuitorii așezării, ca o dovadă că nu mai despre Bărca este vorba și nicidecum despre Bîrca, așa cum, greșit, apare în unele hărți și documente, s-au apucat de treabă, cu mistria și cu sufletul, izbutind în interval de trei luni să termine toate lucrările. Lucrări care n-au fost floare la ureche, ci care au însemnat pretențioase operații de betonare și mozaicare, de introducere a apei curente și încălzirii centrale, la care nu s-a muncit după orar, ci după necesitate. După dorința ultenilor din Bărca de a nu fi mai prejos decît alții și de a avea spitalul lor, la care să-și caute de sănătate nu

numai bercenii, dar și oamenii din comunele megieșe, siliți cu toții pînă la 1 noiembrie să ia rata și să se înfățiseze medicilor de la Segarcea sau Craiova. Au muncit acolo, ca la propria lor casă, bercenii cu mic și mare, deputații Florea Bădeancă, Mihai Cioroianu, Gheorghe Mitroi sau Traian Resteanu, maistorii, cum li se spune prin partea locului, Mitu Stănculescu, Ilie Gogoasă, Stan Stelea sau Gheorghe Găvănescu și alții, tineri și bătrîni, Constantin Preda, Ion Ghișa Virtosu, Ștefan Măcieșan sau Achim Devesel, oameni care n-au altă calitate decît pe aceea de locuitori ai comunei, dar care au înțeles din prima clipă că un spital la Bărca înseamnă nu numai o dovadă în plus de civilizație pentru așezarea lor, ci și o șansă în plus de a se întoarce mai repede, odată însănătoșiți, la muncă și la prosperitate.

Rezultatul strădaniei lor, întemeiată pe bază de adevăr, cum spunea vicepreședintele Consiliului popular al comunei, Gheorghe Mitroi, este remarcabil. Un spital strălucind de curățenie, adăpostit în două clădiri mirosind încă a var și vopsea, patruzeci și opt de paturi, o sală de mese încăpătoare, instrumentar modern și suficient, personal medical bine pregătit și înțeleghător, mă rog, toate amenajările necesare unei unități spitalicești deschise în acești ani, egală în toate cele cu o instituție asemănătoare aflată la oraș. Patruzeci de paturi sînt destinate bolilor interne în vreme ce celelalte opt rămîn pentru reumatologie, secție în cadrul căreia medicul Ion Florin Cornișescu administrează bolnavilor Boicil forte, folosind metoda originală de injectare pe care a deprins-o în urma unui stagiu de două săptămîni urmat la Centrul experimental de la Timișoara. Și la Bărca, asemenea multor spitale din țară, Boicilul înregistrează ameliorări și vindecări spectaculoase, atrăgînd pacienți din întreaga Oltenie și de mai departe, după o cerere care depășește cu mult posibilitățile locale de a mulțumi pe toată lumea. Ana N. Jianu, spre exemplu, de șaptezeci de ani, a venit la spital aproape oloagă, cum recunoaște, sprijinindu-se în măciulia unui ciomag, pe care l-a lepădat la ușă, într-un loc ferit, convinsă că se va folosi de serviciile lui și la plecare. L-a lăsat acolo și oamenii spitalului l-au pus deoparte, ca o dovadă că Ana N. Jianu a părăsit salonul scoasă din dureri vechi de treizeci de ani, pe picioare proprii și cu multă mulțumire. Spuneam că la Bărca nu se tratează numai bercenii. Ducîndu-se vestea întemeierii noului spital, vin o grămadă de oameni din împrejurimi, de la Goicea și Tîrgu Jiu, de la Sadova și Bistreț, de la Lipov și Bratovoști, de la Măceșu și chiar de la Craiova, de unde, cu diagnostic de sindrom nevrotic s-a internat, la 5 ianuarie, Maria Goagă, muncitoare la secția de finisaj a Întreprinderii de confecții. Nevrînd să stăm de vorbă numai cu pacienți din Bărca, prin firea lucrurilor sentimentali și gata să laude rezultatul muncii lor, am zăbovit la capul patului Mariei Goagă, rugînd-o să ne spună ce și cum. S-a simțit tot timpul, ne-a lămurit, foarte bine, nu numai cu tratamentul, ci și cu omnia, fără de care medicamentele cele mai eficiente nu fac doi bani. Am fost

tratată, a continuat, deopotrivă cu înțelegere și cu cinci mese pe zi, că n-ajungi bine la pat și trebuie să te și duci la masă. În altă ordine de idei, au vizitat-o regulat soțul, electrician la Craiova, și feciorul de pe urmă, adică cel mic, Petrică, lăsat în grija bunicilor, la Nedeea. Fata n-a apucat să vină s-o vadă, ocupată fiind cu clasa a doua, dar i-a trimis spre convingere carnetul de note și Maria Goagă s-a simțit parcă mai sănătoasă cu el decît cu portocalele și prăjiturile aduse de vizitatori.

Neîndoios că spitalul din Bărca reprezintă o realizare pe și de cinste, de care locuitorii comunei au toate motivele să fie mîndri. Ca la orice început de drum însă oricît de plin de satisfacții ar fi acesta, mai rămîne loc și pentru unele poticneli. La Bărca, cea mai mare pare să fie legată de lipsa permanenței unui medic. E drept, Spitalul numărul 3 din Craiova, pe lîngă care cel din Bărca funcționează ca o secție exterioară, cum scrie pe firma de la intrare, arată mare interes unității de care ne ocupăm, doctorița Maria Calangiu și doctorul Tudor Udriștoiu vizitîndu-l o dată la două zile și acordînd asistența necesară. E drept, Ion Florin Cornișescu face, tot o dată la două zile, infiltrații cu Boicil, dar dînsul, ca și ceilalți doi, nu funcționează direct în cadrul spitalului, fiind încadrat la Circumscripția sanitară a comunei unde, dealtfel, mai lucrează alți trei specialiști. Aducere definitivă a oricăruia dintre aceștia în cadrulul noului spital din Bărca ar reprezenta nu numai o măsură organizatorică pe linie sanitară, la care organele județene trebuie să se decidă de urgență, ci și o necesitate socială așezată dincolo de orice dubiu, spre a rezolva paradoxul bolnavilor din Bărca, ciudata situație de a avea la dispoziție un spital modern și de a nu avea medici!

Ar mai fi o nedumerire. Cu ani în urmă, cînd spitalul de astăzi nu era decît un deziderat, asistența sanitară din Bărca dispunea de două mașini ale Salvării. Astăzi, cînd spitalul a devenit o îmbucurătoare realitate și cînd către el se îndreaptă uneori drumurile de nevoie ale întregii Oltenii, după cum spuneam, mașinile nu mai există. Lor li s-a dat o altă destinație, după o decizie pe care oamenii din Bărca și din împrejurimi n-o înțeleg, dar ale cărei dezavantaje concrete le resimt în fiecare zi, tot dînd la o parte perdeaua ferestrei cu mușcate ca să constate că Salvarea chemată de la Segarcea sau Craiova încă n-a sosit...

La 1 noiembrie 1975, la Bărca, în județul Dolj, s-a inaugurat un spital modern, la ridicarea căruia bercenii, locuitorii unei comune străvechi și mîndre, au muncit nu numai cu mistria, ci și cu sufletul, așa cum le este felul și cum le este gîndul, convingerea că binele comunei înseamnă, judecînd cu mîntea limpede, binele fiecărui dintre ei. Despre această convingere și despre sumedenia de realizări de la Bărca, împliniri care aduc străbuna așezare olteană la un pas de condiția de oras, promitem să revenim mai amănunțit într-unul din numerele următoare ale revistei noastre.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

ROMÂNIA NEMURITOARE

legitima apărare

Eu nu ignor
curgerea singelui meu prin tricolor
roșul acesta nu vine de la genunchii înroșiți
de atîtea ingenunchieri
roșul acesta nu poate fi ingenunchiat
galbenul nu-l poți împărți-n felii ca portocala
și nici nu-nseamnă mai puțină piine
iar albastrul nu e numai o culoare
eu nu ignor
tricolorul ce trece maiestuos prin mine
îmi iubesc munții și tot ce ne aparține
înainte de iubire
iubirea mea de țară
e o legitimă, sublimă apărare
însetat de neatințare
limba nu mi-e sudată de tăcere
precum toarta la ulciorul de lut
voi spune pînă cînd toate pădurile
vor trece prin singele meu
că aici de milenii sîntem și rămînem
ca s-avem dreptate
de milenii ne limpezește iubirea de țară
toți oamenii noștri, orașele și satele
sînt tineri ce seamănă
cu niște grădini în mers
sîntem documentele destinului acestei țări.

MIRCEA CHINDRIȘ ■

«FLACĂRA» nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cât mai concis și nu uitați să vă iscăliți.

la dispoziția dumneavoastră

În ziua de 24 decembrie a anului trecut mă întorceam, împreună cu alți tineri, dintr-o excursie organizată cu autocarul prin BTT. Pe drum vremea s-a înrăutățit, zăpadă și viscol, și în apropierea satului Birzulești din județul Bacău am fost siliți să ne oprim. Se mai aflau în acel loc, înzăpezite, 24 de autovehicule, iar peste 100 de oameni ne-am trezit fără adăpost, căldură și hrană. Ce ne-am fi făcut, timp de patru zile și trei nopți, cât am rămas prin aceste locuri, dacă sătenii din Birzulești nu ne-ar fi deschis, bucurându-se de oaspeți, ușile locuințelor lor, unele modeste, acordându-ne adăpost, căldură și hrană: cu un cuvânt, omenie. E greu să pomenesc tot satul, rețin însă numele unor familii ca: Vrăbile Neculai, Vrăbile Vasile, Cerchez-Gheorghie, Iancu Neculai, Belciug Marioara, cărora le mulțumim. (Constantin Georgescu, Iași)

Am rămas uimit când, printre scrisorile care tratează probleme serioase ale oamenilor din întreaga țară, a apărut inserată și aceea a unui tovarăș din Galați, referitoare la tot ce a avut mai bun fotbalul românesc în ultimii 10 ani — fotbalistul Nicolae Dobrin. Acest tovarăș își permite fără nici un pic de jenă să conteste rezultatul anchetei privind desemnarea celui mai bun fotbalist al ultimilor 10 ani. Ar fi, cred, inutil să înșir așezat pe care l-a adus Nicolae Dobrin în obținerea altor rezultate care au făcut să se vorbească cu admirație față de România. Scrisori de felul celei trimise de tovarășul din Galați nu au ce căuta în această pagină. (Ioan Antin, Slatina)

N.R. — Nu sintem și nu putem fi de acord cu fraza de încheiere a scrisorii de mai sus. Dreptul de a-ți afirma, în presă, un punct de vedere, onest și informat, o părere, ține de structura democratică a orânduirii noastre sociale. Revista noastră rămâne în continuare deschisă tuturor celor ce își afirmă decent convingerile, chiar când ele contrazic argumentat lucruri afirmate în revista noastră.

Lucrez în cadrul Autobazei T.A. 3 — Reșița, ca tehnician cu siguranța circulației rutiere. Pentru obținerea permisului de conducere auto, ca și pentru reimpresărea cunoștințelor în acest domeniu, Direcția circulației din Ministerul de Interne a scos, în câteva ediții, manualul «Verificați-vă cunoștințele». Volumele s-au epuizat rapid, iar lipsa acestui manual de bază se face resimțită. Numai autobaza noastră ar avea nevoie urgentă de cel puțin 500 de exemplare, fără de care instruirea personalului în diferite cursuri de calificare în profesie este serios handicapată. (Niță Dumitru, Autobaza T.A., Reșița)

Sintem un grup de muncitori, absolvenți ai școlii profesionale I.R. Av. Bacău, promoția 1975. La absolvire, uzina care ne-a școlarizat și care avea obligația să ne asigure loc de muncă, nu avea asemenea locuri și ne-a trimis la I.F.M.A.—București, unde existau într-adevăr locuri disponibile, dar nu pe profilul școlarizării noastre de lăcătuși ICM. Am fost nevoiți să ne întoarcem la Bacău (bineînțeles pe cheltuiala noastră), de unde am fost trimiși din nou, de data asta la Brașov, la I.U.S. Treceam peste faptul că mulți dintre noi au fost repartizați și aici în alte meserii decât cele pentru care s-au calificat. La începutul acestui an, când am aflat că întreprinderea care ne-a școlarizat, I.R. Av. Bacău, are locuri libere pe profilul meseriei noastre, ne-am întors la Bacău. Dorința noastră de a lucra în apropierea căminelor și familiilor ni se pare firească. Dar, după ce ni s-au făcut formele de încastrare în Bacău, și totul intrase pe făgașul normal, dintr-o dată aflăm, uluiți, că I.U.S. Brașov pretinde că are contract cu noi pentru cinci ani și că rămânem răspunzători pentru încălcarea acestui contract. Lucrurile sînt inexacte: noi am semnat contract de școlarizare pe cinci ani cu I.R. Av. Bacău, iar cu I.U.S. Brașov am semnat un contract pe o perioadă nedeterminată. (semnează 16 tineri)

În urma apariției articolului «Fără comentarii...» (Flacăra nr. 51-52/1975), Centrul de reeducare minori Tg. Ocna, județul Bacău,

ne informează: «...tînărul Dogaru Gligore a fost angajat la Întreprinderea transporturi auto Piatra Neamț ca mecanic auto categoria 1 B, retribuit cu 1469 lei lunar. În prezent, tînărul lucrează în meseria în care s-a calificat și este mulțumit. Cu această ocazie ținem să vă aducem și dumneavoastră toate mulțumi- rile noastre deoarece sintem conștienți de faptul că fără sprijinul pe care ni l-ați acordat toată strădania depusă cu acest tînăr receptiv la cerințele educative, șef de promoție, care a absolvit cursul cu nota 10, ar fi fost zadarnică, așa cum s-a mai întîmplat în unele cazuri, puține la număr. În speranța că ne veți sprijini și pe viitor, vă mulțumim, ... etc., etc.»

Vă scriu în numele a peste 7.000 de studenți care trăim și învățăm în modernul complex studentesc Tudor Vladimirescu din Iași. În ultimii ani cartierul în care se află complexul nostru a fost dotat cu chioșcuri pentru desfacerea unor produse alimentare, legume-fructe, dulciuri, tutungerie. Ceea ce nu s-a gândit încă nimeni că ar trebui aici, într-un centru studentesc, este un chioșc pentru difuzarea presei! E normal? (Alexandru Pelea, student, Iași)

În comuna noastră, Brăduleț, județul Argeș, pînă mai acum cîțiva ani a existat un izvor cu apă minerală, ascuns între stînci. Mulți oameni și de la noi, și din alte comune, veneau și beau din apa acestui izvor pentru efectele ei tămăduitoare. Acum cinci ani izvorul a fost dinamitat, în vederea unei reamenajări superioare. Din păcate, anii trec unii după alții și nici semn să se facă ceva. Așteptăm măsuri concrete pentru readucerea în întrebuințare a vetrei acestui izvor de sănătate și curățenie în același timp. (Lucreția Nițulescu, Brăduleț, Argeș)

Mă numesc Viorel Pena, sînt strungar la Întreprinderea de mașini agricole din Craiova și urmez cursurile serale ale liceului de cultură generală nr. 3 din acest municipiu. De la data de 16 ianuarie 1976, cînd m-am întors din concediul de odihnă, am avut neplăcuta surpriză să iau cunoștință de o hotărîre a direcției Întreprinderii potrivit căreia sînt obligat să lucrez în trei ture. Asta înseamnă, practic, întreruperea pentru mine a cursurilor școlare. Întrucît nici organizația U.T.C. pe secție și pe întreprindere nu ne sprijină (sintem mai mulți în situația asta), ci ne dă niște sfaturi de tipul: «descurcați-vă cum puteți!» — apelăm la dumneavoastră, pentru a aminti, prin mijlocirea revistei, de obligațiile Întreprinderilor de a sprijini pe tinerii care doresc să-și continue studiile.

De cîțiva ani încoace, pe lângă Muzeul de artă din Medgidia se organizează practica de ceramică monumentală a studenților de la Institutul de arte plastice «N. Grigorescu» din București. Desigur, la aceasta a contribuit existența în zonă a unor materii prime necesare modelării, dar și a unor oameni de inițiativă. Astfel, Medgidia a devenit un adevărat centru al artei plastice românești. Acesta este un lucru foarte bun. Dar experiența Medgidiei n-ar putea fi oare lărgită? Eu aș propune ca marile muzee de artă și institutele de specialitate să organizeze, în cît mai multe orașe și centre de interes, expoziții itinerante cu opere reprezentative sau chiar reproduceri de valoare, proiectii de diapozitive, conferințe, întîlniri cu artiști plastici de prestigiu, organizarea — mai ales — a unor tabere de lucru studentești, după modelul celor din Medgidia. (Viorel Maier, București)

Restaurantul și Cooperativa din Peșteana-Jiu, județul Gorj, și-au amplasat grupul sanitar la numai 10 metri în fața casei mele, ceea ce evident îmi creează mari neplăceri. Vă puteți imagina ce fel de aer respirăm și la ce spectacol sintem datori să asistăm ziua și noaptea, ca să nu mai vorbim de zilele de sărbători, cînd pur și simplu preferăm să plecăm de acasă. În legătură cu acest caz s-a cerut și prin ziarul județean Gazeta Gorjului ca autoritățile de resort să cerceteze și să ia măsuri. Pînă acum, n-a cercetat nimeni. (Andrei Dumitru, Peșteana, Gorj)

Primim din partea Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Bacău: «Referitor la scrisoarea cetățeanului Bălan Vasile din municipiul Bacău care face unele propuneri pentru îmbunătățirea activității de transport în comun, vă comunicăm următoarele... În prezent se studiază programul de circulație al autobuzelor care în funcție de noile capacități de transport ce se vor pune în circulație anual va permite îmbunătățirea transportului de călători la și de la locurile de muncă... Pe viitor, din partea conducerii Exploatării de gospodărie comunală Bacău și a secției auto, se va intensifica activitatea de control asupra modului cum se desfășoară circulația autobuzelor în orele de vîrf, luîndu-se măsuri de sancționare împotriva aceluia care se vor abate de la disciplina muncii.»

A trecut un an de zile de cînd ne-am mutat în blocul nou construit (nr. 139) din strada Alexandru Vlahuță nr. 63 din Brașov. Sintem mulțumiți de locuințele noastre care au tot

confortul. Singura noastră nemulțumire este că I.R.E. Brașov nu s-a hotărît nici pînă acum să instaleze contoarele pentru consumul de energie electrică. Plătăm și astăzi în pausal, dar situația asta nu este normală și dă loc la multe discuții între locatari. (Felicia Olaru, Brașov)

Putică L. Marin din comuna Ianca, satul Potelu, județul Olt, a fost victima unui grav accident de circulație în urma căruia a stat cu un picior în ghips timp de patru luni de zile, după care a fost pensionat pentru invaliditate. Autorul accidentului, Golea Constantin, în ciuda unor evidente dovezi de culpă gravă, s-a bucurat de o inexplicabilă blîndețe din partea Procuraturii locale Caracal care «a dispus scoaterea de sub urmărire penală a inv. Golea Constantin...». Evident, nemulțumit de această soluție, Putică Marin s-a adresat cu un memoriu redacției noastre. Primim din partea Procuraturii județene Olt — căreia i-am înaintat memoriul: «La adresa dv. ... vă facem cunoscut că în urma verificării actelor și lucrărilor de urmărire penală din dosarul Procuraturii locale Caracal... s-a constatat că soluția de scoatere de sub urmărire penală a numitului Golea Constantin în baza disp. art. 181 c.p. este ne-temeinică și nelegală și în consecință, prin ordonanța Procuraturii Județene Olt din 26 ianuarie a.c. s-a dispus infirmarea soluției de scoatere de sub urmărire penală și redeschiderea urmăririi penale, reținîndu-se că fapta comisă de invinuit prezintă pericol social grav, urmînd a se lua măsurile ce se impun...»

Am petrecut recent cîteva zile la Clăbucet, unde am făcut și cîteva fotografii, din care vă trimîț și dumneavoastră una; nu pentru a vă etala frumusețea peisajului în care este instalată celebra pîrtie de schi a Predealului (mai bine-zis nu numai pentru asta), ci pentru a mă alătura sutelor și sutelor de turiști care, tre-

cînd pe aici, au pătruns și în interiorul cabanei Clăbucet-Sosire: este imposibil să nu fii cucerit, aici, de organizarea exemplară a localului, de curățenia ce domnește aici. Celor aflați înăuntrul cabanei, și care nu se vad în fotografie, desigur — personalului, cu alte cuvinte — îl se datorează în bună măsură buna dispoziție a celor aflați afară, în plin soare. (Nicolae Tokacek, București)

Mă numesc Ștefan Maier din satul Bucurdea Grinoasa, comuna Crăciunel, județul Alba. Am 62 de ani și mai lucrez la C.A.P. din sat. La vîrstă mea, omul trebuie să se gîndească și la pensie. Încercînd să îmi fac aceste pentru pensionare pe baza anilor lucrați, am cerut la Consiliul popular al comunei Crăciunel cuvenita adeverință de vechime pentru perioada 1935—1950, cînd am lucrat ca om de serviciu la școala din sat. Răspunsul consiliului popular: arhiva pentru perioada care o cer eu a fost distrusă. Întrucît nu pot dovedi cu acte minimum de 10 ani vechime în muncă, nu mă pot folosi nici de declarațiile martorilor pentru reconstituirea vechimii. Ce pot oare face în această situație, aflîndu-mă la bătrînețe și riscînd să rămîn fără pensie, datorită neglijenței crase a unor oameni?

N.R. Presupunem că la arhivele statului trebuie să se găsească actele de care aveți nevoie.

Acum doi-trei ani, prin întreprinderea RECOM din București s-a difuzat un model de centură pentru butoaiile de bere din stejar, din care se vinde berea la pahar. Am fost foarte mulțumit de această informație, dat fiind că din experiența mea știu că sînt posibile unele accidente cu urmări grave datorită faptului că presiunea din butoi se ridică la 3-5 atmosfere; din păcate, informația nu era numai incompletă (din ce material trebuie confecționată centura de protecție, dimensiuni etc), dar nici nu a fost urmată de vreo măsură concretă. Problema a rămas deschisă. Totodată, aș vrea să mai sesizez că din multe unități comerciale lipsesc trusele cu greutate mică, de la 10 pînă la 200 de grame. Dacă veți face o investigație în nenumăratele băcănii, sau unități legume-fructe veți vedea cum în locul acestor greutateți care lipsesc se folosesc empiric un ou, sau un pachetel de piper, sau ce găsesc oamenii la îndemînă. Și asta nu se poate numi comerț civilizată. (I. Bulgăr, Orșova)

Atît împrejurimile cît și interiorul Căminului de nefamilisti folosit de lucrătorii U.R.A.

Suceava, situat în zona Gării de Nord a acestui municipiu, arată, de la o vreme, jalnic (asupra exteriorului, cel puțin, vă trimîț două fotografii spre documentare). Am aflat astfel cu stupeoare, de la personalul de serviciu de aici, că nopțile «nefamilistilor» — departe de a fi folosite pentru odihnă — se materializează prin resturi de mîncăruri aruncate pe ferestre,

sau prin veritabile dueluri cu sticle goale. Instalațiile sanitare sînt de asemenea adevărate, infundate cu resturi menajere, se pare că aici grija față de bunul public, dorința de a-ți face dintr-o locuință, chiar și pasageră să zicem, un cămin cu o ambianță plăcută, sînt departe, sînt foarte departe de realitate...! (S. Apostolescu, Pașcani)

Comuna noastră este electricificată, dar noi ne bucurăm de binefacerea curentului electric doar cîteva zile pe săptămînă și numai atunci cînd niște «sudorii» aparîți din senin, fără pregătire necesară, își întrerup activitatea. Ce se întîmplă de fapt? O seamă de localnici, fără a avea autorizație și — ceea ce este cel mai grav — furînd curentul direct din rețea, și-au improvizat aparate de sudură cu care confecționează garduri metalice, uși sau porți. Este de la sine înțeles că folosirea în halul acesta a rețelei nu poate duce decît la grave și repetate avarii. Tensiunea scade sub 180 volți, televizoarele, aparatele de radio și celelalte încetează să mai funcționeze, iar uneori curentul se întrerupe cu totul și atunci nu mai avem nici pline, pentru că brutăria funcționează tot cu electricitate. Nu aș vrea să vă faceți o părere proastă despre comuna noastră: trăiesc și muncesc aici gospodari de frunte, oameni serioși, care își vad de treburi, avem un primar destoinic dar, pe semne că și aici, ca și în alte părți, pădure fără uscături... (Marin Moga, Fălcoiu, Olt)

În curtea Liceului nr. 2 din municipiul Birlad se ridică o nouă construcție cu destinație al elevilor. Este vorba de atelierul-școală de care vor beneficia deopotrivă elevii liceului și ai școlii generale. Un număr de 500 de băieți și fete vor deprinde aici instrucția practică în ramurile metal, lemn și croitorie. Că elevii meritau un local nou, o dovedește activitatea lor prezentă; deși într-un atelier insuficient echipat, ei au executat comenzi importante, precum 300 de paturi de fier pentru internatele școlare din județ, 100 de taburete pentru școlile, piese de garage și altele. În anul 1975, valoarea lucrărilor executate de elevi a fost de 100 000 lei. (un grup de elevi)

POSTA REDACȚIEI

Petre Dragomir — Constanța. Cererea v-a fost rezolvată. Soția dumneavoastră a fost transferată de la Leagănul Cernavodă la Dispensarul comunal Valu lui Traian. Stoican Gherghina — comuna Stolnic, județul Argeș. Vi s-au trimis actele de către Ministerul Muncii odată cu răspunsul care vă preciza că perioada 1 iunie 1951-12 septembrie 1954 — reconstituită pe baza declarațiilor de martori — ar fi putut fi valorificată la pensie dacă ați dovedit-o cu acte oficiale, cel puțin 10 ani. Nastasia Sinteian — Tîrgu-Mureș. Dumneavoastră ați fost școlarizată de către Întreprinderea «Tesa-toria» Sighișoara, ați încheiat un contract pe 3 ani, urmînd ca după terminarea cursurilor să vi-l respectați.

civilizația socialistă în

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

drăguș, un sat în care timpul îi ajută pe oameni, în care oamenii, la rîndu-le, știu să ajute timpul

Iarnă de sanie cu zurgălăi, sus, la Drăguș, sub Muntii Făgărașului, iarnă cu omăt înalt și arbori înfloriți în podoabe scînteietoare, iarnă cu peisaj de icoane pe sticlă, tăcînd glacial ca și ele, deși culorile lor năvalnice orbesc lumina. Sînt culorile caselor din Drăguș, case spoite imbelșugat cu aur, cu azuriu, cu verde, strălucitoare emulsii de acuarelă pe fila castă a iernii, tăcînd glacial, și totuși, pe nesimțite, încălzindu-te, ca și un foc ce-și înjghebează vatra de-a dreptul în suflet, ca și un basm din iernile de demult, ca și ecourile de demult dintr-un cîntec de zurgălăi.

Sat frumos, sat străvechi, datat de învățatul său fiu, Ion Codru Drăgușanu, cu vreo șase sute de ani în urmă. Sat totuși nou, sat cu vreo trei sute de case noi, ridicate de generația celor ce, prin anii '62, cînd s-a întemeiat

cooperativa agricolă de producție, erau încă feciori, sau, abia însurați, încă mai ieșeau cu «fetele lor», devenite neveste, la horă, pe cîmpul cu meri al Trîmbițasului, unde și astăzi pomii rodesc, neresimțind în timpul lor vegetal acest timp foarte scurt, pe care oamenii l-au umplut cu case. Din cele vechi, din casele de lemn ale părinților sau bunicilor, n-au mai rămas în sat nici zece.

Am căutat, printre cele nici zece, casa lui moș Bacioc, dar n-am găsit-o. Casa lui moș Bacioc nu mai există, tinerii nici n-au auzit de ea, bătrînii, cînd le-o amintesci, au un suris enigmatic, palid, un suris tulburat și tulbure, precum cercul de suprafață al unor ape adînci, uitate de mult, fugite de mult pe sub pămînt.

Nu știu dacă distinsul sociolog, profesorul H.H. Stahl, își mai aduce aminte de un articol pe care l-a publicat,

cu mulți ani în urmă, într-o revistă, intitulat «Cum și-a făcut moș Bacioc, din Drăguș, viața-ntreagă, o gospodărie cum nu se află alta». E o poveste grozavă despre acel moș Bacioc, spusă chiar de erou, consemnată cuvînt cu cuvînt de profesorul Stahl, cuvintele ultimului nefiind decît citeva, cît să schițeze portretul omului:

«Moș Bacioc avea, ca moșie, meșteșugurile lemnului. Înalt și puternic la trup, de cîștiga rămășaguri de necrezut, blind și cuminte ca un copil bun, era totuși ros de o patimă: gospodăria lui. Pentru ea nici o jertfă nu era prea mare, și nici o nebunie. Mai ridea, puțin, satul, cînd îl vedea, om trecut de 80 de ani, ridicîndu-și pălanul, înalt de 3 metri, tot din stejar, ca să-și îngrădească ograda ca o cetate. Dar el era mulțumit. Mi-a povestit viața lui, în ziua de 8 august 1933, cum stăteam amîndoi pe-o buturugă, alături de crucea pe care singur și-o făcuse din vreme, pentru mormînt.» Inceputul e parcă din altă lume, e dintr-o lume halucinantă, parcă dintr-o poveste cu uriași, e parcă nu de la sfîrșitul veacului, ci din alt mileniu, dintr-un Drăguș al etnograficului pur și al psihologiei abisale: «Meșteșugul, povestește moș Bacioc, numai de la ai bătrîni l-am furat. Uite-aici! (Arată casa). Apoi am lucrat mult, domnule! Trei căși am mai făcut, cu asta. Care mi-au dat-o bătrînii am prefăcut-o... Nu mi-a plăcut și am pălit-o o dată cu umărul, am dat cu securea de grindă și am zvîrlit-o». După ce pălește casa cu umărul și o «zvîrle», acest Bacioc, pe numele-i adevărat Ion Codrea, flăcău ce-abia ieșise la horă, își umple desagiul cu pită, ia și trei copuri de rachiu și se afundă în pădure, unde, zile și nopți în sir, «face birne». Le lasă acolo pînă toamna, să se usuce, apoi, cu șase boi, începe să le care în sat, «da, domnule, singur, cu șase boi, ca un zmău, părea că zbor în nour, așa zburam», grăbit, parcă amenințat de ceva, poate de un presentiment că viața nu-i va ajunge, că cineva îl va opri din drumul lui, și, într-adevăr, nu după mult, «o vînt vremea că m-o oprî, că eu prădez pădurea, și or zis hotii

acțiune

din comitetul silvic că-n 15 ani să nu mă mai prinză, că or îmi dă glonțu', or mă închid în temniță». Anii trec «m-am dezgustat de pădure și nu m-am mai dus», dar dorul de-o casă «cum nu e alta» seacă inima, toate gândurile o jinduiesc, omul începe să care piatră, o aduce de la mari depărtări, «am adus-o așa, în vreo șapte-opt ani», își întocmește casa visată de unul singur, cu mina lui, trudind din greu, «de-mi intrau nădușelile morții în piele», nu-i place cum iese, dărimă, mai aduce piatră, construiește iar, chitește apoi să-și facă și o șură «cum nu e alta», muncește pe la unul-altul ca să strângă bani să cumpere lemn, îl cumpără, își întocmește singur și șura, trudind la ea «cam la cinci ani», «și numai ce-a ieșit, uite-o, toată e din stejar, e pe stâlpi de stejar, vinturile de stejar, ciulele în curmeziș, totul e de stejar, apoi am făcut singur 30 000 de cărămizi și am adus și ca vreo 15 stinjeni de piatră, de am închis-o». Intre timp, fără să știe când, se scurg niște ani, copiii îi cresc, se fac bărbați, el e cărunț, apoi albește, dar casa nu-i încă gata, visul nu-i încheiat, nu i s-au pus toate birnele, «eram de 60 de ani și zic: să podesc aria surii, unde împlătim», podește deci șura cu grinzi de stejar, pe care iarăși le meștereste singur, cu migală de cariu, «poți da cu limba pe ele, așa-s de întomnite, ca pe masă», mai trec niște ani, apoi se apucă de ridicat și gardul, un gard de cetate, «un pălan», vezi-l, nu mai e altul pe sub soare ca el, stâlpi de stejar ca ai din șură am băgat în pălanul asta, e de trei metri în sus de la pământ», apoi, la 80 de ani, își pavează curtea, tot singur, «tot eu cu kielea mea, tot eu cu mina mea am bătut podinele, cu maiul, și noaptea pe lună încă lucram, în genunchi, jos», și cine știe ce-ar mai fi făcut, «da' acum o vint vremea de nu mai văz cumsecade», drept care orbește și visul lui nu-l mai vede decât în vis. «Foarte curînd după aceea, încheie povestitorul, moș Bacioc a murit după cum voise, înaintea babilui lui, așa că avu cine să-l îngroape și să-i facă, cu cinste, cele de cuvîntă».

Povestitorul se oprește aici, ca într-un prag, el nu mai spune nimic, lăsînd lucrurile în ceaia lor fabuloasă, ca într-o taină. Citim nu o istorie, o scrutăm, nu prin lentilele observației sociale de circumstanță, ci cu un fel de privire a cugetului, care, și ea, parcă orbește, lovindu-se de niște lumini ale locului de o valoare și o intensitate aparte. Sintem parcă pe un alt tărîm, într-o altă lume. Această lume are un ireductibil al ei, ca și taina, cel venit din afară nu dobîndește acces aici, el face doar niște deducții — psihologie, sociologie, etnografie, poezie în cel mai rău caz — rămînînd în palmă cu prezumpții sterpe: o casă în care s-a îngropat o viață, un vifor al acestei vieți, pradă unei neînțelese alienări, o cruce de lemn la căpătîiul unui orb, nostalgia de vis a unui vis.

Cît a trecut de atunci? Azi, ultimul Bacioc, Gheorghe Codrea, împarte cu fiica și cu ginerele, pe care-l cheamă Remus Sofronea și e operator la Combinatul chimic «Victoria», o casă nouă, desenată de un arhitect de un oraș, ridicată doar în câteva sezoane, pe locul celei de demult, de demult putrezită și arsă de timp. Dar Gheorghe Codrea Bacioc păstrează, în șopronul cel nou al casei, lângă uneltele noi cu scilpuri de culoarea fildesului și o bardă neagră de fier, cu buzele iuți și lucii, rămase de la moșul cel de demult.

Totul, în Drăguș, se păstrează, deși satul s-a schimbat din temelii, depărtîndu-se de vechea lui imagine cu viteze care sînt ale veacului. Satul de astăzi are 1 800 de suflete, din care vreo 400, în care se cuprind și femei, lucrează la fabricile din Făgăraș sau la Combinatul chimic din orașul Victoria, aflat la numai șase kilometri. Cei alți muncesc în C.A.P. Satul, ca toate satele românești, este astăzi mai mult al tinerilor, ei alcătuiesc cam două treimi din populație, ei sînt, în cea mai mare parte, operatori chimisti, muncitori și tehnicieni de înaltă calificare, ei trăiesc deci fascinația urbanului, ei însă, spre deosebire de tinerii altor sate, care trăiesc și ei aceeași fascinație,

nu imită urbanul, nu oftează după urban, ei sînt chiar înăuntrul lui, vreme de câteva ceasuri pe zi. Ei constituie astfel, ne spune tovarășul Remus Codrea, vicepreședinte al consiliului comunal, o mare și autentică forță a noului, ajutînd la accelerarea procesului de modernizare pe toate planurile. Ei vor să transforme totul, nu numai viața lor, ei se ocupă deopotrivă de prezent, de viitor și de trecut, ei ajustează chiar și istoria, ca să «cadreze» noii optici, ei vor să ștergă chiar și amintirea a ceea ce, nu prea demult, a fost pe-aici. Cînd string bani, și string repede, purced febril la «modernizări», dărimă casele vechi, fac altele, fără prispe, ci cu verande de tip urban, se sfîdesc cu părintii care-o mai țin uneori pe-a lor («N-ai decât să faci ce-oi vrea cînd n-oi mai fi eu, nu acum!»), dar e prea tîrziu. Prea tîrziu pentru părinți.

Sînt peste trei sute de case noi în Drăguș, din cele vechi, de lemn, n-au mai rămas nici zece, și poate că ar trebui, zice profesorul de geografie și istorie Vichentie Tătaru, vechi om al Drăgușului, ca aceste nici zece să fie salvate și ocrotite muzeal. Poate c-ar trebui să ne gîndim, zice el, la un muzeu al satului, fiindcă prea se transformă totul, prea repede se transformă totul, transformările acestea prea șterg mult, rupînd ades caietul vremii, lăsînd istoria să bată în gol.

Și totuși, aici, la Drăguș, se păstrează totul. În trăire, în obiceiuri, în îndeletnicirile oamenilor, în ambianță geografică, în limbă și port, supraviețuiesc încă rudimente ale vechimii, «fosile viii» ale existenței pe toate planurile, de la peisajul de țară veche, în care fiecare fragment de priveliște e parcă un început de lume, de la năruirile lunare de lavine și stînci, care fixează imperiul geologic pînă la un pas de cîmpul cucerit și arat de oameni, pînă la meșteșuguri și tehnici arhaice, cum ar fi fabricarea cojoacelor, a «cojoacelor de Drăguș», celebre în tot Ardealul, cel mai de seamă meșteșugar al lor fiind Tasu Sofonea, în vîrstă de 80 de ani, care încă lucrează, și despre a cărui artă s-au minunat și au scris și Iorga, și Dimitrie Gusti, și Tudor Arghezi. Tasu Sofonea are trei băieți, unul e profesor la Drăguș, unul e profesor la Făgăraș dar unul, tot Tasu pe nume, e și el cojocar și, deopotrivă, profesor, predă meșteșugul copiilor din școala satului, constituit într-o clasă a școlii populare de artă de la Brașov. Se mai păstrează încă obiceiuri străvechi, ritualuri și datine bătrîne încă pe vremea lui moș Bacioc, antrenîndu-se în fluxul timpului și dîndu-i culoare, dîndu-i acest timp al Drăgușului, atît de nerăbdător cu prefacerile, un «ce» al lui, o calitate a lui, în care nimic prețios și frumos nu se pierde, în care tot ceea ce este valoare, semnificative, experiență sau cucerire a oamenilor se încorporează prezentului, cu modificări ce-i urmează acestuia cursul, pretențiile, ritmurile, «Ceata feciorilor», ceata colindătorilor din noaptea Anului nou, s-a constituit și în anul acesta, și-a ales (prin «vot deschis») șefii ei, «vâtaful mare» și «vâtaful mic», chit că ea n-a mai durat decît niște zile, nu un an ca odinioară, cînd era un fel de instituție permanentă a generației, care-și schimba doar șefii, cînd aceștia se însurau și ieșeau din tagma flăcăilor; acum, ceata a stat ca ceată doar niște zile, fiindcă acum, odată sărbătorile încheiate, flăcăii s-au despărțit, s-a dus fiecare la ale lui, la combinate, la fabrici, la treburile din C.A.P. Da, totul se păstrează, încă se mai păstrează, de pildă, în sat, o veche organizare geografico-socială, cea pe «vecinătăți», cuprînzînd fiecare o zonă a satului. Sînt 12, fiecare are în frunte un «tată de vecini», ales de oameni, ce se ocupă de înmormîntări («rotirea oamenilor la făcutul gropilor și ducerea mortului pînă la progradie»), ce se ocupă și de cele vii, de buna rînduială a trebilor obștii sale și de buna conviețuire a oamenilor («tatăl de vecini are îndatorirea de a da seamă de toate faptele ce se petrec în vecinătatea lui»), și, în chip firesc, acest gospodar pus de oameni în fruntea lor este, de la un timp, ori deputat, ori în comiteul de cetățeni, ori om cu alte rosturi de seamă în viața satului, precum, de pildă, Radu Viorel Fogoros, «tată de vecini» în zona Codrarilor, care-i brigadier și secretar de partid al C.A.P.-ului, totodată și deputat comunal. Se schimbă totul, satul s-a asfaltat, s-a electricat, și-a pus antene de televizor pe acoperișuri, și-a construit școală nouă. Se pregătește să introducă în case apa potabilă, există în Drăguș și dispensar, și baie publică, și cinema (premiul I pe tară în 1975 pentru cifra-record de spectatori la filmele românești), și o echipă artistică celebră (premiul I în 1974, la un festival folcloric

din Austria), există și magazine, și moară modernă, care le-a izgonit în uitare pe cele de apă, există, mai ales, casele noi, în culori pastelate, croite după gustul tinerilor, cu verande sau cu «marchize» ca la oraș și vizor la uși. Ei, tinerii, sînt de-acum ai orașului, ei sînt operatori chimisti, ingineri sau tehnicieni, mulți sînt studenți, dar cînd revin în sat își întocmesc iarăși «ceata», se reează în timpul satului. Nea Iacob Sofonea, țărăn cooperador, are trei fii, unul este economist la Făgăraș, altul e procuror în Teleorman, altul e un distins om de știință, doctor în științe matematice, student strălucit al lui Moisiu, cu studii de specializare în S.U.A., dar toți trei, cînd vin pe-acasă, se îmbracă, duminicile, în port drăgușan, ca toți cei ai satului, bătrîni sau tineri.

E foarte frumos la Drăguș, în această iarnă cu zăpezi ce se nasc incredibil de caste din cerul vinăse, pînă în valoare, pe o gigantică filă albă, case frumoase, fiecare o vignetă strălucitoare, fiecare o majusculă arhitectonică, compunînd, cînd le citești în suită, povestea de astăzi a satului, istoria lui de acum. Case moderne, cele mai multe cu băi, unele cu garaje pentru «Daci», altele (precum cea a dulgherului Ion Sofonea) cu instalație proprie de termoficare, altele (precum cea a altui Sofonea, Solomon Sofonea, zis Buneriu, șef de echipă la combinatul din Victoria) cu heleștee de pești în curte, case ridicate în ani sau sezoane, nu în decenii, ca pe timpul lui moș Bacioc, case de piatră, case de dănuire, case ridicate de niște oameni ce pot să le ridice astfel, adică trainic, frumos și repede, fiindcă timpul i-ajută și fiindcă, pe lîngă un timp ce-i ajută, se ajută ei înșiși.

Sat de oameni harnici, împătimitii ai hărniciei, îndărătnicii ai ei, trudind, de cînd se știe, din greu, într-un timp care nu-i ajută, pe un pămînt în care rădăcinile vieții se înfigeau cîznit, sfredelînd în piatră. Sat cu pămînt puțîn, cu pămînt sărac, aglomerare de soluri acide și sterpe, printre văi suvoite și risipire de stîncării. Ca să-l îngrase, oamenii cărau bălegarului cu carele, de peste Olt sau de peste Tîrnave, de la distanțe adesea imense, tot pe acolo plecau cu coasele, muncind în dijămă, ca să adune fin pentru vite, iar străzile satului, seriile, după trecerea viteilor, se «cumpărau», se licitau adică la primărie, pentru dreptul de-a aduna de pe ele gunoii. C.A.P.-ul, ne spune președintele său, Gheorghe Sucaci, își asigură astăzi întreg nutrețul necesar viteilor sale, ba mai vinde și altora, pămîntul e îngrășat și cu bălegar, și cu chimicale, se fac recolte frumoase, în special de cartofi, dă bine și grîul, munca omului s-a mai ușurat, s-a mai schimbat, dar, adaugă președintele, nu și împătîmirea sau îndărătnicia aceea în hărnicie, tipice locului, care-s aceleași, care nu s-au schimbat, dar care astăzi rodesc înzecit. Se muncește mult în Drăguș, nimeni nu stă, unii muncesc în fabrici, alții la cîmp, cei ce vin în amiezi de la fabrici, în loc să se culce, iau sapa sau coasa pe umeri, se duc la cîmp, cei ce ies la pensie din fabrici se reintegrează cîmpului, obștii satului, muncitor lui, vin deci la C.A.P., ajung aici șefi de echipe, precum Ion Tătaru sau Rogoza Laurian, foști muncitori chimisti. Se muncește în sat din zori, de la primul claxon al autobuzelor fabricilor, care-i cheamă pe muncitori, se muncește pînă tîrziu, pînă noaptea, se muncește și noaptea, muncesc bărbății rînduindu-și gospodăria, întemeind un gard sau acruind o coardă de viță peste grilajul grădinilor, muncesc femeile, țesînd macaturi și scoarte, implînd nopțile cu fertiul tic-tac ascuns al războaielor arhaice de țesut, se muncește toată viața, pînă la vîrstă lui moș Bacioc. Întemeindu-se însă nu doar o casă, întemeindu-se, în ultima vreme, un sat frumos, o așezare cum puține sînt altele, înălțînd demnitatea celor ce-o locuiesc, mindria lor, încrederea lor în viitor.

Istoricii, etnologii, sociologii au ocupat și ocupă încă toate cărările acestor locuri, ostentînd întru descifrarea sensurilor adînci de viață ale acestei vetre care astăzi se schimbă, din care multe dispar, sorbite inexorabil de vreme, ca o Veneție a ființei ce se scufundă zilnic, ca o Alexandrie a literiei mistuite de foc, dar care încă mai păstrează mult, păstrează mai cu seamă o anume plămădă a omului, păstrează o lume robustă și teafără, apropiată de natură, cu un pasiv moral al demnității și al dreptății ce se vădește în tot și în toate, cu cultul muncii și al vetrei ei. Pe vremuri, alungați de sărăcia pămîntului, mulți drăgușeni emigrau în America, munceau acolo cu anii, Cîțiva s-au întemeiat pe-acolo, dar cei mai mulți s-au întors acasă. Un ocean, o jumătate de Europă, poate și o jumătate de Americă nu însemnau pentru drăgușean un prag care să-l rupă de-ai lui. Un cercetător din epocă transcrie scrisoarea trimisă din S.U.A., în 1914, de un anume Ion Gh. Tătaru, către soră-sa din Drăguș, prin care-i cere: «Mai du-te și mai leagăna pe cea mică a mea și pe Ionică, c-apoi îți trimitea și eu cîte ceva»... Omul acela din America, observă cu uimire cercetătorul, își trimite sora din Drăguș să-i legene nepoții, ca și cum i-ar vorbi din oada vecină. Împătimitii ai muncii și ai vetrei lor, drăgușenii, poate, n-ar fi izbîndit pe această lume, cu munca lor trudnică într-o vatră săracă, dacă n-ar fi fost legați între ei, dacă n-ar fi fost frați, dacă nu s-ar fi simțit, împreună, o obște, o mare familie. Întemeind C.A.P.-ul, oamenii n-au trebuit să-și înfrîngă pornirile individualiste, refuzul muncii comune, rivalități sau suspiciuni, fiindcă acestea nu existau, fiindcă nu era prima oară cînd se trezeau solidari în răspunderi, acționînd toți ca unul pentru binele tuturor. Solul sărac a obligat, din vechime, la o organizare severă a muncilor cîmpului, la înscrierea tuturor într-un ritm colectiv, vegheat strașnic, păzît de toți, obligînd la deplina sincronizare a gesturilor, a muncilor, cel rămas în urmă fiind ajutat să ajungă «în rînd cu satul», astfel ca, după seceriș, să se poată intra cu vitele în întregul cîmp. Tot satul, astăzi, cînd e să iasă la muncă pe tarlaua cooperativei agricole, iese la fel la toate acțiunile obștii, sarcinile celor mai vîrstnici sînt preluate de către tineri, astfel ca nimeni să nu rămînă în urmă, astfel ca satul și cîmpul, oamenii și puterile lor să se pună la unison, sub aceeași imagine nouă, prin același țel nobil, fructificat pentru toți. De curînd, în întîmpinarea congresului consiliilor populare, munca oamenilor pentru ridicarea economico-socială și culturală a satului, pentru buna-i gospodărire, a antrenat, într-o veritabilă competiție, toate «vecinătățile», dînd la iveală noi resurse de hărnicie și, implicit, noutăți ale peisajului, ale vieții omului.

Drăguș, sat frumos, sat străvechi, așezare a unor oameni pe care timpul îi ajută și care știu, la rîndu-le, să ajute timpul împingîndu-l spre viitor.

ILIE PURCARU ■

Ioan Alexandru citește un răscolitor poem al său: *Imn Transilvaniei*.

Mircea Nicolae Crețu recită cu participare din lirica lui Ioan Alexandru.

Mircea Vintilă cîntă în dulcele său stil cunoscut.

Un interpret remarcabil al poeziei: Gelu Nițu.

Două talente explozive: Anda Călugăreanu și Florian Pittiș.

Dan Subțirică a debutat strălucitor.

Vibrantă și subtilă: Olga Delia Mateescu.

Anca Neculce Maximilian a recitat excelent.

Pentru a patra oară Cenuclul Flacăra în Sala sporturilor din Cluj-Napoca.

cronica(113)

În seara zilei de duminică, 1 februarie 1976 Cenuclul Flacăra a organizat împreună cu revista de literatură și artă a televiziunii un festival de muzică tînă și poezie în Sala sporturilor din municipiul Cluj-Napoca.

Parafrazînd un vers al unui cunoscut poet al timpurilor noastre, putem spune că printre clujeni cenuclul Flacăra se simte ca la el acasă. Într-un timp scurt, de cîteva luni, am fost pentru a patra oară la Cluj-Napoca. Dar de fiecare dată am întîlnit un public de parcă am fi fost în mijlocul lui mai toată vremea. Într-adevăr, spontaneitatea cu care acest public s-a integrat de la întîiul contact în atmosfera cenuclului și evoluția receptivității lui din ce în ce mai entuziastă ne-au creat sentimentul unei durabile și familiare prietenii. O prietenie cimentată de o sinceră și arzătoare dorință de a ne bucura împreună de o adevărată artă, menită să ne modeleze în așa chip pentru a corespunde eficient asprei frumuseți a orei de azi care pregătește totală lumină a cerului de mîine al țării. De aceea e cum nu se poate mai îmbucurătoare disponibilitatea clujenilor pentru muzica și poezia cenuclului. La ultima manifestare am încercat un veritabil sentiment de satisfacție constatînd că zdrobitoarea majoritate a spectatorilor — în număr de 9 000 (nouă mii) — nu numai că au participat direct și viu, dar au fost momente cînd ei au preluat pe seama lor interpretarea unor piese muzicale, într-o independență relativă față de interpretul respectiv. A ajuns la o anumită degajare acest public, nu din superficialitate, ci dintr-o inteligență însușire a celor ce se ros-

tesc și se cîntă în cenuclu. În acest sens, spirituală a fost secvența cînd la piesa *Mielul* jumătate din sală cînta versurile interogative, cealaltă jumătate interpretînd versurile de răspuns.

La festivalul de la Cluj-Napoca programul a conținut multe din numerele de bază ale cenuclului, după cum au apărut și unele noi, care sperăm că se vor înmulți mai sensibil în manifestările noastre viitoare.

Tudor Gheorghe, instalat definitiv în înaltul său profesionalism artistic, impresionează sala cu un recital în care melosul popular trăiește în bună vecinătate cu metafora decantată a poeziei culte.

Recitalul lui Tudor Gheorghe a fost punctat de un memorabil moment cînd a însoțit prin cîntec recitarea de către poetul Adrian Păunescu a poemului omagial închinat președintelui țării: *Un cîntec*. A fost memorabil acest moment prin faptul că întreaga sală s-a asociat însuflețit interpretării de pe scenă, repetînd unanim fiecare vers rostit.

Mircea Vintilă în recitalul său — care nu mai e cazul să spunem cît de apreciat a fost — a interpretat în dulcele său stil cunoscut și o piesă a Adrianei Ausch: *Recviem pentru Cézanne*. Credem că, de astă dată, la Cluj-Napoca, Evandro Rossetti a obținut cele mai aplaudate momente din cariera sa artistică. După unele ezitări inițiale, Doru Stănculescu a desfășurat în fața publicului clujean profundă și autentică sa artă de compozitor și interpret. Flautistul Sorin Minghiat l-a acompaniat cu discreție, dar expresiv. Cîntecul Adinei Dimitriu pe versuri de Constanța Buzea evidențiază sensibilitatea interpretei. Pentru lărgirea repertoriului și substanță, sugerăm cîntăreței, ca

dealtfel tuturor membrilor cenuclului, dar acum, în special ei, o apropiere decisă de marile realizări ale liricii românești. Prezent și pe scena festivalului clujean, Ion Zubașcu, prin cîntecul său, aduce nealterat mireasma mereu proaspătă a creației populare. A fost în formă bună Adrian Ivanișchi. Gheorghe Gheorghiu a plăcut exigentului spectator clujean; de asemenea și flautul lui Mircea Vintilă. Arta Andrei Călugăreanu a concentrat foarte multe și din plin meritate aplauze. Dumitru Fărcaș prin taragotul său electrizează sala. E acompaniat la acordeon de tînărul și talentatul Liviu Corovei.

Poezia a fost consistent reprezentată. Un valoros exponent al ei, Ioan Alexandru, citește un răscolitor poem al său: *Imn Transilvaniei*. Gelu Nițu recită relevînd umorul din *La porțile raiului* de Geo Bogza și frumosul poem *Mistrețul cu colți de argint* de Ștefan Augustin Doinaș. Olga Delia Mateescu recită vibrant *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie* de Mihai Eminescu și, cu subtilitatea adecvată, *Jucăriile* de Marin Sorescu. Mircea Nicolae Crețu recită un fragment din *Către Eminescu* de Ioan Alexandru. Prin reliefele recitări ale artiștii clujene Anca Neculce Maximilian ni se transmit poemele *Casa noastră* de Octavian Goga și *Mi-e dor de Ana Blandiana*. Gelu Bogdan Ivașcu recită *Dintre sute de catarge*. Florian Pittiș citește un fragment din *România* supț *Mihai-Vodă Viteazul* de Nicolae Bălcescu, iar, printre altele, umple scena și sala cu verva scilpitoare a interpretării ce-o dă tabletei *Libito* de Radu Coșau și poeziei *Cetatea Neamțului* de George Coșbuc. În festival apar și trei debutanți. Eleva Antonia Cîmpian e, credem, o cîntăreță cu certe perspective. Studentul Dan Subțirică a fost, pur și simplu, o revelație. El e posesorul unui glas încă de pe acum bine timbrat, apt însă și pentru variate modulații. Îi recomandăm atenție mai mare la linia melodică a cîntecelor. Muncind la șlefuirea talentului său cîntărețel va fi nu peste mult timp un element de nădejde. A mai debutat și eleva Agneta Borș, care a cîntat un cîntec românesc și unul în limba maternă, limba maghiară.

La festivalul cenuclului Flacăra din Sala sporturilor din Cluj-Napoca a luat parte tovarășul Ștefan Mocuța, prim-secretar al Comitetului P.C.R. al județului Cluj.

Cînd după șase ore de program am ieșit spre miezul nopții din Sala sporturilor, afară ne-au întîmpinat irizările albastre ale unei imaculate zăpezi. Vom păstra în amintire recile ei scilpiri, dar sîntem siguri că mai persistentă va fi amintirea caldelor inimi ale atîtor oameni doritori de muzică și poezie adevărată.

TRAIAN STOICA ■

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

S.O.S— apele minerale!

Nu-i suficient să spunem: avem destule ape minerale în țară. Știe cineva cu exactitate de câte dispunem? Este nevoie de un proiect unic, științific, de exploatare a lor

● LA PESTERA PUCIOSU, PĂMÎNTUL EMANĂ 4 000 METRI CUBI DE BIXID DE CARBON ÎN 24 DE ORE. AICI S-AR PUTEA ÎNFIINȚA CEA MAI URIAȘĂ MOFETĂ DIN LUME. ● DE CE NU REINTRĂ ÎN CIRCUITUL BALNEAR OZUNCA-BĂI, BĂILE HĂTUICA ȘI ALTELE, ASTĂZI UITATE? ● ÎN JUDEȚUL COVASNA SE AFLĂ O REALITATE DE CARE S-AR PUTEA BUCURA MULT MAI MULȚI OAMENI: BAZINE DE ÎNOT CU APĂ MINERALĂ.

Am mai spus-o și o repetăm, județul Covasna, care ocupă locul doi, după Harghita, în scala resurselor de ape minerale din România, este un adevărat tînet al fîgăduinței pentru sănătatea noastră. Stă așezat, la propriu, pe un uriaș rezervor de ape minerale de tot felul: carbogazoase, dulci sulfuroase, hidrogen-sulfuroase, feruginoase cu sau fără bixid de carbon etc. Fapt de care ne putem da seama cu ușurință, deschizînd orice ghid turistic al județului, sau pur și simplu mersul trenurilor, unde întîlnim localități numite — Malnaș-băi, Șugag-băi, Biborțeni, Balvanioș, Vîlcele, Virghiș, Covasna, Ozunca-băi, Hătuica-băi și multe altele. Desigur, toată problema e cît și cum se folosește această uriașă bogăție, cît și cum ajunge în slujba sănătății noastre, dar și a economiei naționale. Zoltán Kisgyörgy, inginer hidrogeolog la Oficiul județean de turism —Covasna, se învoiește să discutăm aceste lucruri cu un singur amendament. Să nu abordăm problemele apelor minerale îmbuteliate. Nu fiindcă nu s-ar pricepe, dar fiindcă în ultima vreme despre ele s-a discutat, în general, mult și, cum spune, «nu apele la sticlă sînt problema centrală, ori cel mai greu de rezolvat». Zoltán Kisgyörgy cunoaște bine, ca să nu spun foarte bine, izvoarele de pe teritoriul județului său, ba chiar și pe cele neșite încă la suprafață, acel secret și uriaș flux de ape minerale care curge dedesubt, sub scoarța pămîntului. Geolog de mină 14 ani, geolog în minele de la Căpeni, din Bazinul Baraoltului, în adîncuri a luptat din greu cu acest periculos dușman al minerilor — imi spune cum mina Virghiș a trebuit să fie închisă din cauza condițiilor grele de exploatare, «sondele hidrogeologice indicînd debite uriașe de apă minerală» — la suprafață a fost prietenul izvoarelor. A străbătut văile Harghitei de sus și Persanii de nord, a cercetat pas cu pas tot Bazinul Baraoltului, le-a căutat, le-a descoperit, le-a studiat cu migală și într-o zi s-a decis să le inventarieze, mai mult, să realizeze cadastrul tuturor. Muncește din 1968 pînă în 1970 de unul singur și neștiut de nimeni, cînd depune la secția economică a Comitetului județean de partid un studiu al acestora, cu descrieri geografice și geologice, proprietăți, compoziție chimică, avînd convingerea că odată și odată va interesa pe cineva. Mai curînd decît se aștepta, este invitat și rugat ca împreună cu geologa

Marta Fako de la întreprinderea de industrie locală, secția de îmbuteliere a apelor minerale, și cu geologul Arcadie Barta să continue această serioasă treabă. Și astfel, în intervalul 1968—1972 inventariază și descriu 594 de izvoare. «E vorba numai despre sursele mai serioase. Dacă am lua în calcul și fîntînile din curțile oamenilor de la Covasna, de pildă, care se crede că ar fi ape minerale, am ajunge la peste 2 000 și chiar mai mult». În 1974, în sfîrșit, Ministerul Turismului, cel mai mare beneficiar al stațiunilor balneoclimaterice din țară, se hotărăște să se ocupe nu doar ca administrator de ele, ci înființează la patru oficii județene de turism, din zonele unde sînt ape minerale în cantități mai mari, postul de inginer hidrogeolog. În mod fericit, la Covasna îl ocupă acest specialist, pasionat al apelor minerale, pe nume Zoltán Kisgyörgy, care e decis să urnească lucrurile din loc și în primul rînd să le scoată de sub indiferența factorilor răspunzători. Imi propune să ne ocupăm mai întîi de sursa de izvoare de apă minerală din aria de administrație (și ar trebui exploatare) a consiliilor populare. Fiindcă, afirmă, acestea sînt cele mai multe și cele mai haotic folosite, de fapt, cele mai nefolosite, cele mai ignorate. Deși pe ici, pe colo s-a mai făcut cîte ceva în ultimul timp, dar cu totul nesatisfăcător. Studiul lui Zoltán Kisgyörgy stabilește că 80 la sută din totalul izvoarelor din zona rurală sînt necaptate sau captate rudimentar, fără să se respecte cele mai elementare norme de igienă sanitară, devenind de-a dreptul periculoase pentru sănătate, iar captările vechi, deteriorate de vreme, sînt lăsate de izbeliște. La izvorul Doboseni, de exemplu, vin oamenii din vreo 4-5 sate, bagă urciorul, fiecare cît poate să ajungă, infectează apa, prăbușind pămîntul din jur. «Sua izvoarelor de pe drumul Sf. Gheorghe — Odorhei (și n-aș aminti-o dacă șoseaua n-ar fi asfaltată și n-ar avea un trafic atît de intens), nu sînt deloc amenajate, nici măcar cu o țevă. Aceste amenajări nu costă scump, fiecare comună le-ar putea face prin munca obștească a cetățenilor, a uteciștilor, a pionierilor. Dar nu la întîmplare, cum ar crede că este bine. Noi, O.J.T.-ul și industria locală sîntem gata să elaborăm scurte îndrumări practice, o schiță cu desene pentru amenajarea izvoarelor. Pe lîngă indicarea zonei naturale, pure, de

protecție din jurul lor, avem posibilitatea să dăm și compoziția chimică și indicațiile terapeutice pe care să le afișeze. Sînt și consiliile populare ce au amenajat nu numai izvoare și fîntîni, dar și băi pentru cure și tratament. Consiliul popular al orașului Tg. Secuiesc a amenajat băile Fortygo, cu bazine reci deschise de tip strand, și cu băi calde în stabilimente închise. Cu posibilități locale. Cetățenii din comuna Micfalău (aflată pe ruta Sf. Gheorghe-Tușnad) au încercat să amenajeze un izvor cu o apă minerală deosebit de valoroasă. Dar n-au reușit, fiindcă n-au știut cum s-o facă. Cînd construcția a fost gata, apa a dispărut, ca să apară cîteva metri mai încolo. În comunele Lisnău Vale și Lemnia, cetățenii, prin contribuție și muncă voluntară, au amenajat o baie cu cîteva căzi, cu ape sulfuroase pentru tratamente antireumatice. Însă cei mai mulți dintre acești fericii covăseni, fericii de a avea la picioarele lor o bogăție imensă, nu profită de ea. Se uită cum curge pe apa simbetei, se uită neputincios cum o înghite pămîntul, fiindcă organele locale nu fac nimic pentru valorificarea ei. Aproape în hotarul fiecărei comune a existat cîndva un bazin deschis cu apă minerală, ori cu apă sulfuroasă, ori băi comunale vestite, ori stabilimente balneare de renume, astăzi în ruină. Nu sînt amenajate nici măcar ca stranduri, ca bazine de înot pentru copii și tineret, dacă nu în condiții de tratament. În comuna Cerna (pe șoseaua Sf. Gheorghe-Tg. Secuiesc) există un bazin de 60 x 20 metri (acum deteriorat) cu apă sulfuroasă dulce, excepțională pentru tratarea reumatismului. La Belini, o comună mare din Valea Oltului, se întîmplă același lucru. (Aici s-a amenajat măcar izvorul de apă dulce sulfuroasă din apropierea bazinului) Baia Mărtănuș, baie cu patru vane, cu ape de un efect terapeutic excepțional, renumite cîndva, veneau aici oameni din multe părți ale țării, funcționează în condiții cu totul rudimentare, ca și la Beșineu. Ca să nu mai vorbim de starea în care au ajuns fostele stabilimente balneare a căror faimă trecuse chiar granițele țării. E vorba de Ozunca-băi, de Băile Hătuica, Dobirlău Vale și altele. Mulți ne mai amintim încă de renumele Ozuncăi. Apele ei se situează printre primele locuri în scala apelor minerale similare din Europa. Și azi mai figurează prin cataloagele și listele localităților balneare, desi inutil. Consiliul popular al comunei Bătaani Mari de care aparține, fără să-și cunoască interesele, a lăsat băile ce puteau fi o serioasă sursă de venituri pentru comună, să se ruineze. Hătuica, de pe șesul Pîrului Negru, cu ape și mofete identice aceluia de la Covasna, a apus și ea cu totul. Doar localnicii mai vîrstnici își mai amintesc de faima băilor lor. La Dobirlău Vale, unde domnește, de asemenea, uitarea, apele au fost cunoscute și folosite terapeutic înainte de 1836, înainte de a se fi auzit în România de Vîlcele. Unul din visele cele mai stărui-toare ale geologului Zoltán Kisgyörgy este să

readucă aceste localități în circuitul balnear. Pe de altă parte, ceea ce îl preocupă și-l frîmîntă cel mai mult în momentul de față este soarta Balvanioșului. A acestei localități nesimetric înzestrată de natură, Balvanioșului i s-au afectat investiții pentru dezvoltarea turistică, iar lui Zoltán Kisgyörgy îi este teamă să nu se facă greșeli în orientarea acestei dezvoltări. După o cercetare mai amănunțită constată că rezervele de apă minerală nu sînt prea mari. Ele se pot epuiza într-o durată nu prea mare de timp, iar o stațiune balneară o facem pentru o istorie, pentru totdeauna. În schimb, cantitatea de bixid de carbon e uriașă. La Peștera Puciosu ies din pămînt 4 000 metri cubi de CO₂ în 24 de ore. Întrece cu mult Covasna și toate celelalte localități cu mofete de înaltă valoare, din țară. «Dacă la Balvanioș am avea cantitatea de apă de la Covasna sau din Bazinul Baraoltului, am putea face un Karlovy Vary la patrat», mă asigură Kisgyörgy. În subsolul clădirii sanatoriului T.B.C. s-ar putea înființa cea mai uriașă mofetă din lume. Gazul venind, prin cădere, în cascadă de la peșteră, s-ar putea amenaja cabine pe o mare lungime și pe diferite niveluri. S-ar putea trata mii de oameni odată. Dacă am găsi o sursă de completare a apei pentru băi, întrucît tratamentul presupune și mofetă și băi calde, am putea realiza o stațiune balneară de-a dreptul grandioasă. Dar pînă atunci, trebuie să mai studiem, să mai vedem, să nu ne grăbim. Nimeni nu mă înțelege, însă.» Speranța sa este geofizică. «Să facem mai întîi cartarea geofizică a tuturor surselor din zonă, a propus, înainte de a stabili construcții și complexe sanatoriale. Poate vom reuși o captare a tuturor și vom putea salva Balvanioșul.»

Experiența acestei stațiuni e încă o dovadă a faptului că avem nevoie de un proiect unic de exploatare a apelor minerale, indiferent cine vor fi beneficiarii — oficiile de turism, consiliile populare, întreprinderile de industrie locală. Așa cum am mai spus-o și cînd am scris despre orașul Covasna. «Totul e, confirmă Zoltán Kisgyörgy, să ne bazăm pe rezerve omologate, pe debite de regim binecunoscute, experimentate și cu respectarea strictă a tuturor prevederilor referitoare la protecția rezervelor». Auzim deseori despre dezvoltarea cutărei sau cutărei stațiuni balneare, dar nu și despre astfel de programe științifice de exploatare a resurselor de ape minerale. Nu-i suficient desigur să spunem «avem destule ape minerale în țară». Știe cineva cu exactitate de cîtă apă minerală dispunem? Interlocutorul meu susține, în cunoștință de cauză, că nicăieri în țară nu s-a trecut, deocamdată, la realizarea acestui proiect de evaluare. Și totuși, în stațiunea Covasna, un prim pas s-a făcut. Pe baza lucrărilor geofizice și de foraj, în viitorul apropiat se vor putea calcula rezervele exploatabile de apă minerală. Fiecare factor care le utilizează va ști ce debite sînt și de unde are voie să ia și ce restricții de protecție are în sarcină. Dar ca să faci un calcul al lor trebuie să ai parametri siguri. Iată ce face Zoltán Kisgyörgy. Concomitent cu multe analize de laborator a apelor, măsoară zilnic, la un număr impresionant de izvoare, debitul pe secundă, nivelul hidrostatic, temperatura, nivelul gazelor în mofete, ca și datele microclimatice. Registre voluminoase pentru stațiunile Covasna, Vîlcele și Balvanioș vorbesc despre un travaliu științific extrem de migălos și de exact. De bună seamă, așa se fundamentează soarta unei stațiuni. Dar cu o floare, ba nu, cu cele patru flori pe care le-a semănat Ministerul Turismului în patru județe, cînd numai stațiuni balneare de rang republican sînt cîteva zeci în țară, nu se face o fundamentare științifică a exploatareii acestei unanim recunoscute bogății naționale — apele minerale.

CICI IORDACHE ■

OPINIA UNUI ALEGĂTOR

intervenția „principală”

Ei bine, există, s-a inventat, s-a brevetat, s-a impus și acest tip de intervenție, s-a impus cu autoritate, cu aplomb, o intervenție principală nu e de ici, de colo, ea se face cu principii pe buze, cu gura luînd foc, cum se spune, pentru principii și, slavă Domnului, cînd e vorba de o intervenție, principiile sînt sfinte. O intervenție principală se face cu tact, cu strategie, cu gravitate, cu «simțul de răspundere» ascuțit special și la maximum, se face pe un ton meditativ, cu un glas profund, cu dramatică îndoială și framîntare, toate jucate bine, cu credință, cu devotament pentru cauza mare care să acopere intervenția, să o mascheze și să-i creeze un cadru anume, o platformă teoretică și apoi o rampă de lansare.

— Uite ce mă gindeam eu, mai deunăzi,

zice cite cineva, pus neapărat să facă o intervenție și intervenția să aibă un caracter principal, pentru că omul, pînă mai deunăzi, se bătuse cu pumnul în piept pentru principii și pentru sfințenia lor, uite ce mă gindeam eu, să aminăm titeluș critica la adresa tovarășului, sigur, el a greșit și noi trebuie să ne spunem cinstit și principal punctul de vedere, să ne facem categorică atitudinea, și o vom face, eu chiar voi fi primul care să dau acest exemplu, dar deocamdată m-am gîndit să aminăm, nu cu mult, cu o săptămînă, două, pentru că, știi, tovarășul urmează să-și ia niște angajamente într-o ședință mai festivă și în numele obștii și chiar în ziua aceea noi să-l criticăm, nu e principal, înseamnă că îl punem sub semnul întrebării tocmai într-un asemenea moment...

— Dar lui nu-i e rușine să vorbească într-un asemenea moment despre angajamente pe care el însuși nu le-a putut ține? Nu e mai principal să nu-l lăsam să vorbească tocmai pe el și tocmai într-un asemenea moment?

— Știi, adaugă însă omul cu intervenția principală, e o chestiune de politică...

— Dar parcă noi renunțasem la o astfel de politică, politica noastră e alta, politica noastră e una și aceeași și în ședința festivă și în viața de toate zilele...sau așa ar trebui să fie...

— Să facem, zice omul nostru cu intervenția principală, un efort de înțelegere a momentului și să fim elastici, nu rigizi... Și intervenția capătă, astfel, un aer de principalitate severă, de grijă pentru elasticitate în privire, de luptă împotriva anchilozării sau a interpretării anchilozate a principiilor, și se impune cînd melodramatic și insinuant, cînd ca o rugămintă, superior adresată de cineva care știe el mai multe, cînd activ decisa ca ceva de la sine înțeles.

Din nefericire, genul acesta de intervenție intimidează nu o dată, masca ei nu e

întotdeauna ușor de rupt, practica ei se înfrînge mai greu, pentru că și cere mai multă energie și mai multă ambiție. La o întreprindere oarecare, n-are importanță, un fel de șefuleț se crampona grav de toate principiile învățate ca visul maicii Domnului pe dinafară, se îmbrobonea pe frunte de atîta principialitate și se inconjura numai de mediocrități devotate, privind cu suspiciune în dreapta și în stînga și pe cine gîndea liber, căuțind cu disperare tapi ispășitori ai propriei lui neputințe și afișînd pînă și în lift îngîndurarea omului pentru care principii au devenit o golgotă pe care el singur a fost pus s-o urce în numele tuturor.

Pînă într-o zi cînd, miosos și cu un aer șagalnic, a început să altoiască principii pe trunchiul nerod și ghebos al unei intervenții poleite cu principii și cu grija pentru a nu-și greși «la un moment dat, în cazul ăsta și acum și numai pentru moment, pe urmă»... Va trebui scrisă, odată, povestea aceasta cu cocoluș roșu și principiile puse în slujba intervenției...
DINU SĂRARU ■

ipocrizii literare

Există o mulțime de ipocrizii literare, pe care le practică adesea, fără știință, orice scriitor. Dar nu despre ele vreau să vă înțeleg acum, ci despre una singură, conștientă și foarte trivială. E aceea de a trata public cu dispreț superior o anumită literatură și a o savura în intimitate. Victima a unui asemenea obicei îi cade îndeosebi romanul polițist. Îl scot în colecții de mare tiraj mai toate editurile noastre, dar pe tăcute, rușinate, declarând că o fac doar spre a putea sprijini prin asemenea mijloace cărțile bune greu vandabile. Explicațiile, jenate, seamănă adomă cu cele prin care-și justifică moral «profesiunea» D-na Warren, eroina lui Bernard Shaw.

Nenumărați intelectuali distinși se dau în vînt după romanele polițiste. Le numesc bațjocoritor literatură cu «pac! pac!» și au grijă să nu o amestece. Doamne ferește, vreodată printre lecturile serioase care formează obiectul lor de discuții elevate. Mai renumiți oamenii la un concert, dacă au o invitație la o masă aniversară în familie. Dar cine acceptă să scape serialul polițist de simbătă seară? Totul se planifică astfel ca Mannix sau Kojak să fie urmăriți episod cu episod, oricâte ironii curg pe tema aceasta: «Venim, dar după orele 22!» sau: «N-o să vă supărați dacă noi o să deschidem un pic televizorul!»

Într-o vacanță, la mare, printre scriitori, trocul de romane polițiste a atins bursa cea mai ridicată. Nimic rău. Ciudad mi se pare, totuși că foarte rari sînt acei care s-ar «compromite» să și producă ei o literatură atât de căutată.

Bine, veți spune, autorii «subțiri» nu vor să-și «coboare» arta lor la istorii senzaționale, chiar dacă le gustă, ca divertisment. Faptul de a reuși să publice proza lor filigranată pe seama unor atari narațiuni cu efecte groase îl lasă rece. Această din punct de vedere moral e cam trist. Comic mi se pare însă faptul că, printre tone de maculatură au apărut, cu timpul, și destule cărți polițiste strict estetic vorbind, excelente, cu puțini romancierii foarte mindri ar fi în stare să scrie. Simenon e un autor de prima mînă și a realizat o operă considerabilă, căreia chiar lucrările universitare savante îi acordă o respectuoasă atenție. André Gide îl socotea pe Dashiell Hammett superior lui Hemingway. Mulți prozatori americani încercați recunosc că au învățat să scrie bine de la Raymond Chandler, creatorul neuitatului Philip Marlowe, unul dintre eroii cei mai grători pentru lumea lui.

Ipocrizii literare crasă e de a considera încă la ora actuală genul polițist o literatură inferioară, în principiu. O mare parte a ei aduce astăzi în Occident cea mai virulentă critică ordinii sociale capitaliste, corupției autorităților, gangsterismului politic, răspîndirii criminalității din cauza existenței anumitor medii umane, cultului violenței, birocrațismului justiției etc. Cu o ipocrizie egală i-a fost refuzat lungă vreme la fel și cinematografului loc printre artele majore.

Nu oricine are vocația genului criminalistic, nu se poate iarăși replica. E adevărat. Dar atunci, să lăsăm ipocrizia literară și să începem discutarea serioasă a calității romanelor polițiste care apar azi la noi. După o pornire strălucită cu traduceri îngrijite din maeștrii genului, lucrurile au pornit să decadă repede. Acum, tot felul de «aranjamente» misterioase aduc pe piață titluri și autori submediocri, spre a împăca nu știu ce criterii absurde.

Apoi, aproape nici un critic nu-și dă osteneală să examineze, fără prejudecăți, cum stă genul acesta în literatura noastră. S-au ivit cîțiva autori care cutează, sub nume românești, să publice astfel de cărți alegîndu-și subiectele din realitățile noastre. (Nu e puțin lucru; multă vreme, chiar în Franța, ca să tipărească un roman polițist, autohtonii trebuiau să împrumute pseudonime care să sune americaneste.)

Mofturi, îmi vor răspunde onorabilii mei colegi și vor trece cu inima senină la lectura ultimului volum din colecția Enigma.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

RUBRICA MEA

un tînăr erou al voinței

Una dintre cele mai îmbietoare noi apariții editoriale este, fără îndoială, mult așteptatul *Jurnal* și *epistolar* al lui Titu Maiorescu (vol. 1, noiembrie 1855 — martie 1859, studiu introductiv de Liviu Rusu, ediție îngrijită de Georgeta Rădulescu-Dulgheru și Rodica Filimon, Editura Minerva, București, 1975). Maiorescu își redacta însemnările zilnice în limba maternă și în cea germană, alternativ. Reproduseră textelor, în ambele limbi, pentru a fi înțelese de toți, îi datorăm un volum masiv, de peste 800 de pagini, înzestrat și cu un indice cronologic al scrisorilor, precum și cu altul de nume.

Fiu de transilvănean, dintre cei mai cunoscuți în țară — revoluționarul de la '48, Ion Maiorescu, concediat din slujbă, devine profesor și inspector școlar la noi, — Titu Maiorescu scrie la început în jargonul școlii ardelenne, care face lectura destul de anevoioasă pentru cine nu l-a deprins din studii filologice de specialitate. Pe de altă parte, tînărul, de fapt

adolescentul, folosește și forme arhaice, ca infinitivul lung, — exemplu: «așa oî răminere» —, care fusese părăsit de înșiși cronicarii noștri din secolul al XVII-lea. Mai plăcută, pentru această perioadă, este așadar lectura textului original, în limba germană, care este cea curentă, literară. Trece însă peste acel neajuns, din punctul de vedere al agrementului, furați de conținutul foarte interesant, de la primele rînduri ale jurnalului, care începe cu lista spectacolelor teatrale la care copilul ori adolescentul fusese dus de tatăl său. Ca urmare, elevul compune nu numai poezii, ca mulți adolescenți îndrăgostiți sau care-și pun «probleme», dar și piese de teatru, cu conținut satiric, din mediul școlăresc. Titu-Liviu, cum îl era prenumele complet, după acela al istoricului roman, are un ascuțit spirit de observație, nu-i scapă nimic din tipurile și ticurile conșcolarilor, care în majoritate îl boicotează, simțind într-însul un scrutator și mai ales un rival primejdios în lupta pentru înțietate. Stăruind, aplecat asupra cărților de școală pînă tîrziu noaptea, cu toată interdicția severă a tatălui, Titu-Liviu trece înaintea tuturor colegilor săi și își cîștigă cu greu cîțiva adepți, pe care-i inițiază în problemele filozofiei, ca un

foarte june «șef de școală». Cu toate succesele lui didactice, la întia școală medie din Viena, celebrul colegiu Theresianum, nu este fericit, simțindu-se frustrat de afecțiunea familială și de simpatia majorității colegilor. Accente de sfișietoare durere morală atestă la Titu-Liviu o sensibilitate adîncă. Este tocmai ceea ce i s-a contestat pe nedrept la vîrsta matură, cînd profesorul, dublat de omul politic, își compusese o mască de olimpiadă impasibilitate.

În fond, încordîndu-și la maximum voința, Titu Maiorescu a fost cel mai precoce și cel mai învățat din generația marilor clasici de la 1865-1890. Jurnalul și epistolarul (omul ordonat păstrase toate conceptele scrisorilor!) relevă celor ce nu-l cunoșteau ca atare un copil-minune, un adolescent focos și patetic, un spirit universal, la o vîrstă cînd adolescenții bat mai mult mînea decît își bat capul cu «probleme» peste vîrsta lor, pe care nici unul nu le-au rezolvat, lăsîndu-le mereu «deschise». Scepticismul religios și neîncrederea în metafizică sînt corolarele gîndirii raționaliste a lui Titu Maiorescu, în pragul absolvirii liceului, ca întîiul pe întreaga școală.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

ATITUDINI

critica orală

Excluzind formele folclorice, literatura e un gen scris. Critica, în măsura în care se consideră literatură, trebuie să fie și ea scrisă. Aceasta implică un minimum de rigori elementare în afara cărora îndelenticierea ca atare sucoabă în veletarism și «părerism». De fapt, la critica *articularea* scrisului se face mai vizibilă decît în celelalte forme literare. Un critic trebuie să deșină un punct de plecare sigur, să aibă adică o idee clară pe care s-o dezvolte într-un sistem de silogisme coerente. Cînd aceasta nu există, criticul spune orice despre orice, ebuliția sa revărsîndu-se în verbalisme ambigue, de nereceptat. Astfel se omologhează *critica orală* — cea mai impresionantă proliferare a veletarismului critic la noi. Cînd alții din alte părți construiesc întregi sisteme critice și lansează teorii îndrăznețe, *critica orală* se arată pe sine, goală și prosperă, fudulă că poate să se lăfșie în publicații și cărți în mod neatîngherit. Ca niciodată, în etapa actuală, cei care fac critică sînt mai numeroși decît oricînd. Dacă G. Călinescu se dezinteresează complet de asemenea calități, făcînd publice «păreri» «confruntări», «considerații» anodine ce falsifică receptarea axiologică și contribuie la menținerea confuziei. Adrian Marino, autorul unor prestigioase lucrări de teoria criticii, afirmă just, în «prefața» *Introducerii în critica literară*, următoarele: «Mă surprinde în gradul cel mai înalt curajul (folosesc un eufemism) cu care unii modeste și nepregătiți publiciști decid dintr-o dată, în probleme foarte grave, acolo unde însuși Croce, Thibaudet sau Lovinescu au ezitat. Acestora, poate, cartea pe care o prezint le va ajuta să vadă că problemele criticii literare sînt ceva mai complicate decît își imaginează cu inocență, și că pentru a o practica, se cere, pe lîngă chemare, experiență și meditație, studiu și documentare...» Eufemistic sau nu, Adrian Marino fixa aici însăși condiția criticului oral. Dar în ce constă fizionomia și statutul acestuia?

Critica orală este o specie aparte descinzînd din categoria «limbuților», stigmatizată cîndva de Maiorescu. Iată disocierea marelui critic: «Atît oratorul, cît retorul și limbuțul (s.n.) nu darul vorbirii, dar oratorul vorbește spre a spune ceva, retorul pentru a se auzi vorbind, limbuțul pentru a vorbi (s.n.). Motivul oratorului este precizarea unei situații publice, afirmarea sau combaterea unei idei, convingerea unui auditor; mobilul retorului este dorința de a trece de orator sau îngîmfarea erudiției, sau încintarea de sonoritatea propriilor sale cuvinte; pornirea limbuțului este de a se amesteca și el în vorbă oriunde și oricum. Pe orator îl stăpînește scopul, pe retor — deșertăciunea, pe guraliv — mîncărimea de limbă. De aceea, oratorul poate avea o valoare permanentă, retorul — numai una trecătoare, limbuțul — nici una». Nuanțînd puțin, putem afirma că astăzi în critică există critici adevărați, critici diletanți și critici orali. Oralitatea individualizează tocmai specia de care ne ocupăm aici. Criticul oral se conduce după dictonul «scripta volant», astfel că pentru el principii, criterii, rigori profesionale sau etice nu contează. Un critic oral se «mişcă» «în gol» conform mecanismului simplu al morii de vînt; mai încet cînd osia roșii nu este bine «unsă», mai repede cînd presiunile aerului sînt mai mari; într-o direcție cînd vîntul adie constant, în cealaltă direcție cînd are «capricii»; în toate direcțiile cînd se iscă un uragan etc. Morile de vînt au astăzi un statut gratuit prin pitorescul lor inefficient economic, criticul oral însă încalcă regula celei mai elementare convenții artistice (critice): un critic oral recuză orice grațuitate subordonîndu-și actul său celui mai acerb pragmatism. În contingent, criticul oral urmărește eficiența imediată, dar cum etica sa derivă din legea relativității, transpusă în termeni personali, își rezervă dreptul grațuității în timp. Astfel cele spuse ieri, cit de contrarii ar fi celor spuse astăzi, devin argumente în plus pentru a consolida platforma sa de fin «adilectiană». Criticul oral laudă sau blamează după cum bate vîntul, indiferent și imun la orice moralitate. Comișînd cele mai năstrușnice giumbuslucuri, cu aerul că face totul de dragul artei, criticul oral se strecoară nepedepsit printre noi, maculînd spațiul inofensiv al cite unui colț de revistă, care din «tineret» recurge la serviciile lui. Critica orală divulgă simptomele unei grave epidemii, astfel că imunitatea naturală apare îndoioasă. Și dacă va fi prea tîrziu?

MARIN MINCU ■

un mesager al literaturii noastre în lume

O revistă care ne reprezintă cu cînte peste hotare este revista trimestrială de critică, estetică și istorie literară *Cahiers roumains d'études littéraires*, publicație care apare sub egida editurii «Univers» din București și sub îngrijirea unui comitet de redacție format din personalități de frunte ale literaturii noastre de azi. Colaboratorii revistei, nume de prestigiu în lumea literară de la noi, abordează fără complexe, cu o deplină cunoștință de cauză și folosîndu-se de cele mai noi rezultate în domeniu, probleme cu care se confruntă critica, estetica și istoria literară europeană și din alte părți ale lumii, aducînd la cunoștința cititorului din străinătate, necunoscutor al limbii române (articolele din *Cahiers* sînt tipărite în limbi de circulație mondială), modul original în care se reflectă aceste probleme în conștiința literarilor noștri. Amintim cîteva din interesele dezbaterii găzduite în paginile acestei publicații: relația dintre literatură și societatea contemporană, raportul dintre literatura națională și cea universală, literatura și umanismul, dialectica vechi/nou în literatură.

Ultimul număr apărut (4/1975) din *Cahiers* este dedicat în întregime lui Eminescu. Cele 10 studii pe care le cuprinde, semnate de Vasile Nicolescu, Eugen Barbu, Aurel Martin, Ion Dodu Bălan, Eugen Simion, Al. Piru, Vera Călin, Romul Munteanu, Constantin Ciopraga, Dieter Roth prezintă diverse aspecte ale operei eminesciene. Deși apărute în anul în care s-au împlinit 125 de ani de la nașterea marelui poet, articolele evită tonul festiv, ocazional și sînt contribuții temeinice, analize aprofundate, deseori din unghiuri inedite, ale personalității și creației lui Eminescu. Un tablou cronologic al vieții lui Eminescu întocmit de Ion Crețu, o cronică a traducerilor în diverse limbi din opera autorului *Scrisorilor* precum și o suită de recenzii consacrate unor volume despre Eminescu apărute în ultimii ani completează sumarul unui număr din *Cahiers*, publicație care face o bună propagandă în străinătate literaturii române, o publicație cum ar fi bine să avem și în țară.

GEORGE ARION ■

CRONICA LITERARĂ

orfeu și utopia formulelor

Anotimpul discret, ultima carte de poezie a lui Șt. Aug. Doinaș, continuă linia, să-i zicem hermetică, din *Papirus* (1974). Aceasta pentru că de mai multe ori sensul se lasă atît de greu descifrat. Experiența lirică e dusă oarecum la limită: reflex al unei conștiințe artistice ieșite și ea din comun. Cele trei secțiuni ale volumului (*Ceremonii, Un dialect al formelor, Născut în Utopia*) se dovedesc tot atîtea căi de a renunța la orice balast (epic, anecdotic etc.) și de-a ajunge la intuiția formelor pure de limbaj și de ritm. Sinteza de clasicism, romantism, baladesc nu prea se mai vede. În schimb, poezia lui Doinaș seamănă din ce în ce mai mult cu eseurile lui Orfeu și tentația realului (1974). Ea conține deci o dublă deschidere: către lume și către un orizont cultural, dominat de ideea orfică.

În ansamblu, tonul liric e mai degrabă reținut. «Anotimpul discret» (este și titlul unui poem) trimite metaforic la un EON al tăcerii, la starea de perplexitate primordială; auzi suverană e mai ales incantația («Aôm — sufletul muzicii, formula străveche...» etc.). Surprinde totuși (în primul ciclu) o anume încordare reflexivă, o crispare a simțurilor. Poetul percepe iluzoriu absolutul senzorial, culorile-stihii: «mașinăria de verde-griș sau «un cosmar de verde». Izolarea ia deci forme dintre cele mai categorice. Un vers — credem — sugerează deja o soluție: «Unde suntem? Leșirea-i una: prin oglînda». Însă oglînda, spune undeva Doinaș, e un prag înșelător. Din captivitatea ei, ca și a simțurilor, nu se mai poate ieși. *Ceremonia din zori a văzului* pare însoțită de o rece exaltare. Văzul, aici, ajunge surprinzător la conștiința de sine. Bineînțeles, jocul nu e mai puțin înșelător și voluptuos, mergînd pînă la sugestia carnală: «Cînd

ochiul își asumă o ispită, /în văzul lenevit lăptos din zare...» Adevărul e că expresia poetică atinge maximum de concizie (dînd impresia de obscuritate) și fără să fie totuși ilizibilă. Motiv suficient pentru a considera poemul — cum ar zice autorul — prilej de supremă așeză, un univers al exploziei verbale și imagistice. Creația în limbaj suplinește într-un fel absența lucrurilor și a decorului. Pe de altă parte, mai e de presupus un regim al lucidității orthonatoare.

Ca la Pierre Emmanuel, dar într-un alt registru, lirismul înseamnă, pur și simplu, gloriificare, la modul cel mai sublimat cu putință. Alături, convingerea noastră e că poemul își conține demiurgul asemeni unei crisalide sonore: «Tenace rai rotund, și noi — în centrul /Atingem ceasul, umbra, căprioară /cum trec pe vale — revelații pentru /al căror tipărit n-avem glas ori gesturi!»

Sonetele despre Euridike, de un patetism delicat, sîmbur, exprimă spaima de înstrăinare. Invocația (orfică) se izbește de vidul depărtării. Confruntarea cu obscurul dă sentimentul subordonării (umilțitoare) față de tot ce poetul nu poate stăpîni. Apoi se repliază, normal, în absolutul interior.

Memorabil este și un alt poem, ceva mai transparent, *Solstițiu*: un vis al zămislirii solare din cuvînt. Poetul cîntă «grîul fanatic», «uitarea de sine», și «liniștea verii». În timp ce *Diagrama oului* amintește de Ion Barbu. Notabilă este proiecția într-un spațiu de mitologii degradate («zeii în stare de zgîrci», spre exemplu). Îl mai preocupă pe Șt. Augustin Doinaș ipostazele poemului. Cea mai reprezentativă dintre ele e transpusă în spirit geometric și simbolistic: «O, figurile — simțuri sporindu-mi făptura: /văzătorul meu cere, ascultarea — spirală, /piramidele dulci care-mi bucură gura...»

Din ultimul ciclu, în afara *Jurnalului de aprilie*, mai reținem două balade, inedite ca formula (adică mai criptice), în care subiectul e ca și inexistent: «Terține pentru un vînt nebun» și «Moartea în zmeuriș». Stilizarea tinde către abstract, decorul devine o iluzie a formelor, fiorul nu mai este atît de pur.

Încă în volumele anterioare poezia lui Șt. Augustin Doinaș apărea ca un «coracol mot». Între timp, urmînd cursul liricii moderne, Homer a fost definitiv înlocuit cu Orfeu. Un Orfeu exorcizînd fanatic durerea și moartea, în numele unei transcendențe iluzorii: o utopie a formelor.

CORNEL MORARU ■

Fotografie de EMANUEL TÂNJALĂ ■

«Știți dumneavoastră cât de scump este un metru cub din lemnul ăsta? Și știți de ce? Pentru că lemnul ăsta, al dracului de tare, atât de tare că spargi piatră cu el, poate înlocui metalul».

Pășesc pe aceste coridoare marcate de lungi benzi transportoare, printre oameni care-ți aruncă pentru o clipă priviri curioase, fără a întrerupe acel joc frenetic al mâinilor, acea broderie de mișcări precise, făcute ca într-un ritual arhaic. Sunt într-una din cele șase fabrici ale combinatului, într-o uriașă fabrică ale cărei produse călătoresc pe toate meridianele globului, mai precis în treizeci de țări, și cu toate acestea am un acut sentiment de liniște, parcă aş pași în interiorul unui arhipelag vegetal. Mirosul de rumeguș proaspăt pulverizat în aer, aburul de lemn, culoarea odihnitoare a plăcilor de furnir alimentează imaginea unei păduri posibile, unui fragment din Carpați care, întors din sălbăticie, a fost stilizat, redimensionat și așezat aici ca un trofeu în halele Combinatului de prelucrare a lemnului din Rîmnicu Vilcea, unul din cele mai mari și mai moderne din țară, un uriaș ancorat la ieșirea Oltului din chingile defileului muntos.

Am venit aici pentru acel «lemn stratificat densificat», lemn dur, comparabil cu oțelul, lemn care nu se fabrică în țara noastră decât în combinatul de pe malul Oltului, la o presă proiectată și construită de un inginer român. Am venit să scriu un reportaj pentru «Flacăra», dar trecind prin halele combinatului nu pot să-mi refuz voluptatea, încercată și altă dată, a unui spectacol rar, fagi uriași (abia să-i cuprindă doi oameni)

a fost o problemă de curaj, pentru ceilalți, eu știam că voi reuși

la rîmnicu vilcea, într-un modern combinat situat pe malul oltului, se fabrică «lemn stratificat densificat», adică un lemn cu calități de metal, un lemn care are duritatea oțelului

sînt prinși ușor între polii unei mașini și derulați, așa cum ai desface o hartă sau o frunză răsucită de palmier. Rezultatul? Coala subțire de furnir — pergament mirosind a Carpați, Bărăgan inundat de-o lumină de miere (dealtfel, furnirul obținut pînă acum la Rîmnicu Vilcea ar putea acoperi 100 000 hectare, adică o bucată din Cîmpia Olteniei).

Pe inginerul Octavian Fota (inginerul-șef al combinatului) l-am căutat trei zile pînă să putem sta un ceas de vorbă, acum, spre seară, după ce a isprăvit o ședință de producție, după ce a lămurit nu știu ce necaz la fabrica de mobilă, după ce a scapat și de doi șefi din centrală, și era doar în așteptarea unui telex de la București, deci, «iată, vă stau la dispoziție».

«N-am avut timp să mă gîndesc dacă presa de «lemn stratificat densificat» este o inovație. De fapt, nu asta interesează, chiar dacă mulți mă întreabă întii și întii cât am luat pe ea. Întimplător, numai întimplător, am proiectat-o eu și am realizat-o în combinat cu oamenii noștri, dar putea fi făcută la fel de bine și în altă parte în țară, cunosc posibilitățile industriei noastre. A costat de patru ori mai puțin decât dacă o cumpăram din străinătate. În mai puțin de un an, am scos cheltuielile și se miră și cei care m-au reclamat atunci că, vezi doamne, am stricat banii, că n-o să iasă nimic, c-o să vadă ei pe unde-mi scot cămașa, că de ce ne băgăm noi, să rezolve ministerul, că de-aia-i minister, că nu putem să facem tam-nisam o mașină de care nu prea au nici străinii».

Inginerul Octavian Fota are 43 de ani, în august se fac douăzeci de ani de cînd a terminat Facultatea de electrotehnică și a venit aici pentru că e vilcean, din Păușești-Otăsău, acolo unde e pădurea aceea cu nume ciudat, «Apa Roșie», cu toate că nu-i nici o apă roșie pîmprejur, ba toate rîurile sînt limpezi și curate, iar lui i-a plăcut de mic

pădurea și vinătoarea. De curînd s-a organizat o bătaie la mistreți, undeva sub Munții Builei, dar n-a apucat să tragă un cartuș cu toate că vecinul din dreapta a răsturnat o frumusețe de vier și cu toate că sălbăticiunea fulgerase întii pe lângă el, dar n-a fost atent, rămăsese așa, cu privirea pierdută peste pădurea aceea înzăpezită, și nu i-a părut rău că s-a întors acasă fără trofeu.

«Unii, cei mai mulți chiar, au fost de acord cu mine. De pildă, inginerul Mihai Groza, care-i director acum, m-a susținut tot timpul. M-am apucat de schițe, de calcule. Lucram numai noaptea acasă, pentru că avînd funcție de conducere în combinat aveam atîtea alte lucruri de făcut, încît unii s-ar fi uitat strîmb la mine vîzîndu-mă mîzgălînd o planșă de desen. Soția mă găsea dimineața tot la masa de lucru, dar a fost unul dintre cei care m-au înțeles. Adică m-a înțeles și ca soție, n-a zis că de unde scoatem banii dacă ni-i impută, și m-a înțeles și ca inginer, că și ea e tot specialist aici, și am convins-o mai ales atunci cînd am obținut experimental presiunea de 500 atmosfere, cel mai important lucru pentru mașina proiectată, o presiune foarte mare în industria lemnului. Ba, eu, ca să fiu sigur, am mers cu testarea pînă la 650 de atmosfere. Abia atunci am cerut aici fondurile pentru a deschide lucrarea și mi s-a acordat creditul de răspundere fără să mai așteptăm aprobări din altă parte. Se chema deci că este o inițiativă locală și chiar a fost o inițiativă locală. De asta, zic, a fost o problemă de curaj. Pentru ceilalți. Eu știam că voi reuși».

La presa de «lemn stratificat densificat» (cel mai scump lemn fabricat aici) lucrează doi oameni în schimb. Acum sînt în tură soții Elena și Valeriu Ceaușu (tineri, 28 de ani, absolvenți de școală profesională, au un băiat de doi ani care-i la creșa fabricii, îl iau simbăta acasă, dar trec zilnic pe la el, îl plimbă prin curtea fabricii, pentru că aerul

aici e curat, miroase a pădure). Lemnul pe care-l fabrică are luciul diamantin și este greu ca plumbul. Din «metalul» acesta original se construiesc lagăre și chiar roți dințate de mare rezistență. Citeva utilități: în industria electrotehnică, în construcția locomotivelor, în confecționarea inelelor de mare presiune, în industria chimică la stațiile de electroliză, în industria constructoare de mașini, la liniile ferate electrice, înlocuind oțelul de la eclise. Valeriu Ceaușu (lui îi aparțin și cuvintele de la începutul acestui reportaj) îmi arată niște rășini fenolice speciale și-mi demonstrează cum trebuie așezat furnirul de stejar, numai de stejar, pentru ca lemnul acesta «să nu mai aibă moarte», cum zice el, «chiar dacă ar fi să-l lași o sută de ani sub apă, pentru că fierul ruginește, dar ei nu ruginește».

În halele combinatului este cald, o căldură de foc de lemn. Prin pereții uriași de sticlă se văd stelele tăioase ale acestei nopți de ianuarie și ghicești că afară-i un ger crunt, s-a anunțat de fapt că termometrele vor coborî pînă la minus 24 de grade și mie nu-mi vine să plec de lângă presa lui Octavian Fota. De fapt, și el a uitat de telex (după aceea mi-a explicat că a fost acolo directorul, știa deci că e cineva la post), așa că dăm curs discuției noastre despre cum se pot economisi niște milioane, despre curajul de a-ți asuma o răspundere, despre o inovație care a scăpat de acel lung drum al hîrtilor și a fost aplicată direct, eficient.

«Cel mai greu a fost în prima zi după revelionul lui '74 spre '75. Lucrările erau avansate, presa era aproape gata, dar trecuse un an și eu am spus că termin într-un an. Am terminat într-un an și trei luni și a fost singura mea greșală de calcul. Deci, cum v-am spus, am venit la birou unde mă așteptau cîțiva tovarăși dintr-o comisie de anchetă. Mă reclamase cineva de aici că m-am jucat cu banii statului și ei, cei din comisie, vroiau să se convingă dacă e așa. M-au întrebat: «De unde recuperezi atîția bani»? Dar cînd s-au convins cum stau lucrurile mi-au urat succes, iar unul dintre dumneilor a oftat și a zis: «Nu vă supărați, așa sînt unii oameni» și eu știam la fel de bine că într-adevăr așa sînt unii oameni, dar trebuie totuși să ai încredere în ei și în tine. Cam asta a fost totul. Acum ne străduim cu ajutorul celor de la centru, din proiectări, să îmbunătățim calitățile rășinii fenolice și în acest fel ale «lemnului stratificat densificat». Văd că tot mai mulți specialiști din domenii foarte diferite ale economiei noastre se interesează de el și nu vrem să-i dezamăgim».

LUCIAN AVRAMESCU ■

cenaclul flacăra

Pentru manifestarea Cenaclului Flacăra de luni, 9 februarie 1976, care va avea loc începînd de la orele 18.00 în Sala Mare a Teatrului Național din București, ultimele bilete corespunzătoare locurilor special amenajate pe scenă se difuzează la sediul redacției din Piața Șcintei nr. 1, telefon 17.60.20, interior 1623.

Facem cunoscut totodată că în cursul zilelor de sîmbătă (7 februarie) și luni (9 februarie), între orele 9-13.00, se vor desfășura la sediul redacției audii pentru cei care doresc să debuteze în cenaclu. Condițiile debutului sînt următoarele: calități artistice, cultură poetică și muzicală selectivă, un număr de cel puțin zece compoziții proprii interpretate la nivelul exigențelor impuse de cenaclu.

Sîmbătă, 14 februarie 1976, la orele 12.00 se va organiza o excursie la Vălenii de Munte, cu ocazia comemorării a 5 ani de la moartea poetului Miron Radu Paraschivescu. Deplasarea se va face cu autocarele, din fața restaurantului Cina. Înscrieri se primesc la sediul redacției pînă marți, 10 februarie la orele 13.00. Costul unei excursii: 32 lei. Întoarcerea în Capitală în seara acelei ași zile.

Duminică, 15 februarie 1976, începînd de la orele 16.00, la Palatul Sporturilor și Culturii din Capitală va avea loc, după cum am mai anunțat, o manifestare dedicată de Cenaclul Flacăra școlilor bucureștene. În vederea reținerii locurilor din timp se primesc în continuare înscrieri nominale la sediul redacției pînă marți, 10 februarie la orele 15.00. Invitațiile se pot ridica de la secția de documentare a revistei (telefon 17.60.20, interior 1623) în zilele de 11, 12, 13 februarie 1976.

În ceea ce privește programul viitor al Cenaclului Flacăra sîntem în măsură să anunțăm că se află în perspectivă organizarea — tot pe bază de invitații gratuite — a două manifestări: una dedicată tinerilor muncitori, ingineri și tehnicieni din Capitală și alta studenților și cadrelor universitare. Datele acestor manifestări vor fi comunicate în numărul viitor al revistei.

AMALIA RODRIGUEZ, regina fado-ului, din nou în România.

Fotografie de ION MICLEA ■

CURIER MUZICAL

Dorin VINTILĂ — București: Sintem de acord cu dumneavoastră că muzica tinărară are nevoie exclusiv de oameni de bună credință care să iubească din toată inima genul și pe creatorii lui, fără a-i blama pe unul sau pe altul, conform unor interese particulare. Optăm în același timp pentru o polemică — dacă este absolut necesară — purtată numai în interesul restabilirii unor adevăruri flagrante încălcate. **Tiberiu CAZACIOC** — București: 1) Discul lui Dan Chebac este programat a fi imprimat la Electrecord în trimestrul acesta; 2) Poezia Manifest conține idei poetice frumoase, dar, din păcate, versurile schieoapătă. **Sanda RĂZVAN** — Lugoj: După cum vedeți nu «ne facem că plouă» și vă răspundem. Transcriem din ultima dumneavoastră scrisoare: «...ca să înțelegi muzica începi totuși de la o melodie, care, dacă îți place, o ascuți de mai multe ori și numai după aceea cauți și altele. Adică, mai întâi există un 1, melodia aceea. Ori eu am început tot cu un 1. La mine 1 era Mircea Vintilă». Foarte bine. În altă ordine de idei vă răspundem că 1) poezia literară se publică doar la rigoare, adică atunci când sosește o corespondență care reclamă răspunsuri; 2) Cenaclul va poposi cu siguranță și în orașul Lugoj — așa cum am mai spus — în viitorul apropiat. **Ion DOBRIN** — str. Horia 10, Hațeg 6450, jud. Hunedoara: 1) Sorin Tudoran, după știința noastră, se află la Rm. Vilcea; 2) Sideral, în formula sa «celebră» cu Mircea Drăgan, Liviu Tudan, Cornel Ionescu și ceilalți, s-a destrămat. Ulterior, titlatura grupului a fost preluată de alții; 3) V-am publicat adresa pentru a putea corespunde cu alți tineri iubitori de muzică și poezie tinărară. **Dorin BOILĂ** — Cluj-Napoca: «M-am hotărât să vă scriu pentru un motiv de ordin sentimental, dar care mă deranjează în cele mai adânci resorturi ale ființei mele; este vorba de denigrarea operii de cea mai înaltă (ținută pe care o promovează formația Phoenix, o activitate muzicală de ani de zile care are într-adevăr un sens umanist, valorizant și oferă premisele unei bucurii estetice de ordin superior. Pentru că nu cunoaștem culisele, specific bucurestene, (!! n.n.) ale acestor denigrări, am fost foarte mulțumit citind în ultima pagină — Racul — articolul clar al lui M.T. Acum sper că toată lumea a înțeles...» Să sperăm că într-adevăr toată lumea a înțeles. Adică a înțeles mai ales faptul că revista Flacăra nu și propune, programatic, denigrarea nici unei formații de muzică tinărară, pentru a scoate în evidență astfel valoarea alteia. Sintem pentru recunoașterea și promovarea tuturor valorilor în muzica tinărară, indiferent de stilul abordat, de orașul de baștină și indiferent de numele purtat. Singurul criteriu pe care-l considerăm valabil este acela calitativ, demonstrabil în primul rând prin opinii critice argumentate și la obiect, iar în al doilea, prin popularitatea pe care o capătă respectivă formație, sau respectivul interpret la un moment dat. **Ioana GEORGESCU** — București: Am primit «mesajul de prietenie» pentru toți membrii Cenaclului Flacăra, rinduri pornite din acel «ungher al sufletului unde nu există decât sinceritate» și adresate acelor «oameni minunați care ne fac să trăim clipe înălțătoare, de elevată spiritualitate și care ne învață să iubim pământul strămoșesc». Foarte frumoasă este într-adevăr poezia României, inspirată de atmosfera Cenaclului Flacăra. Foarte frumoasă dacă ne gândim mai ales că este scrisă de o elevă din anul I de liceu.

NICOLAE SPIRESCU ■

Una din premierele viitoare ale Teatrului Național din București, premieră anunțată în repetate rânduri și pe care o așteptăm cu nerăbdare, este «Richard al III-lea» de William Shakespeare. În imagine, actrița IOANA BULCĂ în timpul unei repetiții.

CRONICA TV

adevăratul său chip

În săptămîna care a trecut, pe micul ecran a fost prezentă pădurea în câteva reportaje ca «Plantații pentru producerea lemnului de celuloză», «Emblema gospodariilor», «Munții Vrancei». Observăm nobila preocupare a televiziunii pentru reîmprospătarea griii gospodărești față de acest minunat dar al naturii. Legile țării temeinicesc astăzi păstrarea cu sfințenie și sporirea fondului silvic, sădind în sufletul generațiilor tinere dragostea firească pentru păduri, dragoste ce sălășluiește în noi din timpurile vechi și umbrite ale istoriei. În ideea conservării pădurilor, cercetătorii de specialitate au găsit soluții pentru cruțarea arborilor valoroși (brazi, molizi), prin introducerea speciilor repede crescătoare (plopi, salcii), excelență materie primă pentru fabricarea celulozei. Am văzut pe diferitele loturi experimentale ale stațiunii «Plopu» clone de plop, arbore care, în numai opt-zece ani, produce o masă lemnoasă echivalentă cu masa lemnoasă a unui brad de patruzeci-cincizeci de ani. Sub fulgurea zăpezilor la sfîrșit de ianuarie, materialele filmate ne-au prezentat peisaje montane, și oameni ai pădurilor, acei silvicultori care au credința că pădurea nu poate crește dacă dragostea lor nu este aproape de ea (brigadierul Petruțiu). Am citit într-o carte că dacă se va ajunge să fie mai puțini arbori decît oameni, atunci va fi greu de respirat, căci fără păduri izvoarele seacă, ploile se zgîrcesc, terenurile alunecă, natura oferind acea privescătoare ce, pînă nu demult, putea fi observată în Munții Vrancei. Odiñoară, Vrancea a fost dezmostenită de cmoara aurului verde, rămîind pradă eroziunii, degradării terenului. O întreagă pleiadă de silvicultori, cercetători și oameni ai locului cu iubire pentru munții lor, cu dragoste de animale și păsări, de izvoare și poieni, au încercat și au reușit să redea Vrancei adevăratul său chip. Păduri tinere, de cincisprezece-douăzeci de ani, au creat un nou climat, favorizînd creșterea speciilor silvice valoroase și redînd oamenilor ocupația lor dintotdeauna: gospodărirea pădurii. Diferitele propuneri privind Programul de măsuri pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1976-2010 arată entuziasmul și priceperea tuturor aceluia care, prin sugestiile lor, dovedesc a vedea în pădure o inestimabilă bogăție națională, un loc de recreare și sănătate, o parte a sufletului și a istoriei lor. Se sugerează introducerea în manualele școlare și universitare a unor texte care să dezvolte atașamentul față de pădure, să contribuie la cunoașterea și apărarea ei; se propun diferite modalități pentru a acoperi cu material săditor și mină de lucru bine organizată toate suprafețele de împădurit, pentru antrenarea tuturor cetățenilor în această patriotică muncă de plantare a pădurilor care, peste cîteva decenii, vor conferi o altă față multor peisaje din zonele colinare și montane.

Episoadele nesfîrșitului șir de «vrăji» ale Samanthei au devenit un joc de cuburi, un așa-numit «comb», care a început să... obosească. Cele două «vrăjitoare» aliate continuă, neobosite, seria de giumbușlucuri și gaguri pierzîndu-se în sinonimii. Se joacă de zeci de săptămîni cunoscutele renghiri cunoscutului soț naiv și ambițios, interpretat de un actor talentat, dar, vai, după acest lung maraton, antipatic. În umbra aceleiași eclipse a intrat și «Daktari». Dezvăluindu-și toate mecanismele dramaturgiei, nu ne mai impresionează nici leii, nici maimuțele, nici braconierii, pentru simplul motiv că tot ce e mult strică... Dar aici nu e vorba de noi, ci de copii și copiii sint mai răbdători.

Simbătă după-amiază am putut urmări secvențe din cîteva mari gale de box. A apărut din nou pe micul ecran cel mai puternic, cel mai abil, cel mai deștept, cel mai talentat, cel mai frumos, cel mai simpatic, cel mai învățat, cel mai guraliv boxer al tuturor timpurilor: Mohammad Ali. Înaintea meciului pentru titlul mondial la categoria grea a ținut să demonstreze ce înseamnă Frazier pentru el: un schimb de lovituri cu un băiețel de 4-5 ani. La rugămintele campionului, «adversarul» i-a aplicat cîteva «croșee» de stînga, după care marele Ali a rămas întins la podea. Urmează adevăratul meci, care a demonstrat că nu e numai un guraliv, ci, într-adevăr, un mare sportiv, arătînd lumii că șansonetistul Frazier, măcelarul cu țeastă de bivoli, forța brută, poate fi învins chiar și atunci cînd Cassius Clay nu face decît să-l invite să lovească. Scrima pugilistică și binecunoscutul joc de picioare al celui mai puternic, celui mai frumos, celui mai talentat, celui mai tehnic boxer au determinat pe însuși omul de colț al lui Frazier să-și abandoneze elevul ajuns la capătul puterilor. Subliniem buna selecție a redactorilor sportivi și grija lor pentru a mulțumi marele public prin emisiuni memorabile.

COMAN ȘOVA ■

CRONICA MUZICALĂ

sunetul muzicii poate rămîne curat la clubul de la ora 7

Iată un loc, printre puținele din București, unde se poate asculta săptămînal, citeodată marșea, altă dată joia, muzică tinărară. Scena sălii Casei de cultură «M. Eminescu» are ceva din rigoarea unei săli profesionale, dar respiră în plus atmosfera entuziastă a unui club al tinerilor. Aurel Gherghel, animatorul acestui club cu nume pitoresc, comentator și organizator de concerte de muzică ușoară, în general, și de muzică tinărară, în special, are avantajul că-i cunoaște pe mai toți cîntăreții noștri folk și aproape toate formațiile noastre pop de frunte, pe care îi (și le) convinge să cînte pe scena clubului său. Astfel că aici și-au cîntat în ultima vreme, în primă audiere, noile lor lucrări cîteva reprezentanți de frunte ai muzicii noastre tinere. Aici s-a confruntat sau ar fi trebuit să se confrunte arta lor cu exigențele publicului tinărar. Pentru că în compoziția preponderent tinărar a publicului stau și atuurile dar și slăbiciunile activității Clubului de la ora 7. Să ne explicăm. Un public tinărar, entuziast și adesea avizat și exigent receptează aici muzica tinărară, fie ea folk sau pop, într-o atitudine de respect pentru actul interpretativ și pentru creația artistică. Pentru el, pentru acest public care poate fi înfîlțit și la Cenaclul Flacăra și la Cenaclul Amfiteatrului artelor, în sfîrșit, la orice concert de ținută, fie la Operă, fie la Ateneu, sunetul muzicii e curat și strălucitor, dător de bucurie și de înaltă trăire spirituală. Adevărurile vehiculate de poezia tinărară cîntată trezesc ecouri în suflete, emoționează și conving, educă implicit conștiințele.

Sunetul muzicii la Clubul de la ora 7 poate fi însă, din păcate, și distorsionat, «agrementat» cu fluierături și țipete, cu îndemnuri care încep cu «bă» și cu «mă». Sint îndemnuri adresate tot de tineri, dar de tineri parcă mai aparte, mai puțini într-adevăr, care vorbesc tot timpul, vociferază și furmează chiar în sala de spectacol și care intră sau ies ca într-o sală de așteptare.

Este păcat. Este păcat de splendidul show al formației F.F.N. intitulat «10 pași»; este păcat chiar de recitalul de muzică, așa-zis comercială, prezentat de formația Chromatic, de fapt o demonstrație de înalt profesionalism a abordării unor hit-uri de stiluri diferite. Este păcat, în sfîrșit, de munca aceluiași oameni, organizatori, care fac totul din entuziasm.

Și mai trist a fost la un recent concert în care Aurel Gherghel a intenționat o trecere în revistă a succeselor folk și pop 1975. Atunci «tinerii» noștri spectatori s-au dezînțucit. Obiectul lipsei lor de atenție era mai ales folk-ul. Deși pe scenă printre cei 12 folkști care s-au produs cîntau Mircea Florian, Anda Călugăreanu sau Doru Stănculescu, interjecțiile nu mai conțineau și nerăbdarea de a asculta cu o clipă mai devreme formațiile popanunțate, Academia, Progresiv TM și Caterna, creștea și îi «inspira» la comentarii pipărate pe fumătorii noștri folkofobi. Concertul lor zgomotos s-a înțepit însă în timpul recitalurilor pop și a culminat în timpul demonstrației pirotehnice cu substanțe fumigene din microshow-ul cîntecelor noastre catene.

A fost păcat. Păcat pentru tot ce este frumos la Clubul de la ora 7, pentru ardoarea și devotamentul cu care cei mai mulți dintre tinerii vin aici să asculte muzica, sunetul ei pur. Le sugerăm de aceea lui Aurel Gherghel și celorlalți factori responsabili ai clubului o selecție mai exigentă a spectacolilor, a membrilor clubului în ultimă instanță. Ar mai fi necesară poate și o intervenție mai hotărîtă a prezentatorului pentru calmarea spiritelor prea aprinse, pentru menținerea unui climat artistic de maximă exigență. Atmosfera clubului trebuie să rămînă tinerească, nesofisticată, dar curățată de adeptii fumigeni ai interjecțiilor interpelatoare cu un specific prea strict localizat. Sunetul muzicii poate să rămînă curat la Clubul de la ora 7.

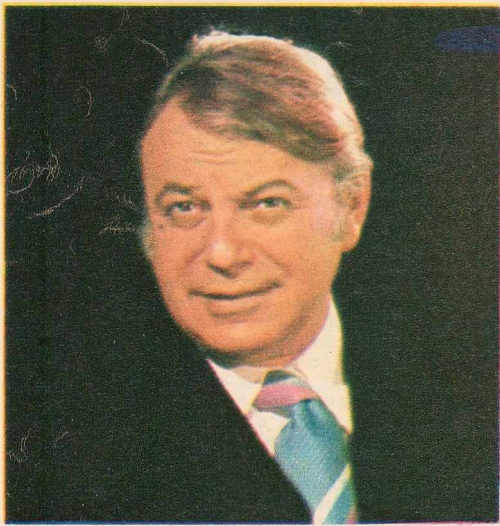
DUMITRU ȚECU ■

CINE, CE, UNDE, CÎND!

● Actorii craioveni și-au adus printre primii aminte că în acest an se împlinesc 2500 de ani de la nașterea lui Eschil. Cu acest prilej, așa cum este firesc pentru scena de prestigiu a unui Teatru Național, ei au interpretat, deocamdată fragmente din «Prometeu încătușat», «Orestia» și «Perșii». Cam multe teatre au uitat să-i joace pe antici! ● Actrița Carmen Galin se pregătește să intre într-un rol din piesa «Nu sintem ingeri» de Paul Iachim. Acesta ar fi al doilea rol interpretat de această actriță pe scena Teatrului Mic, după debutul său de pe vremea cînd încă era studentă la Institutul de Teatru în piesa «Simple coincidențe» de Paul Everac. ● Ce se întîmplă cu fosta «sală comedia» a Teatrului Național de pe Calea Victoriei? Splendidă sală! De cînd ansamblul Teatrului Național a părăsit clădirea și s-a mutat în noul local, sala aceasta care avea rezonanța unei viori Stradivarius trece prin metamorfoze... secrete. După cum sintem totuși informați, va intra în fondul edilital al Teatrului Giulești. Minunat! Se știe însă că sint necesare amenajări speciale deoarece prin cedarea unui spațiu considerabil din clădire pentru reîntregirea hotelului sala a rămas fără cabinele actorilor și fără o seamă de accesorii necesare desfășurării în bune condiții a activității teatrale. Anii se duc și constructorii nu reușesc să urgenteze lucrările în vederea deschiderii stagiunii în această sală (cu plafon gisant) în care am trăit atîtea momente de mare artă. Anii se duc, precum în vechile romaneș, și, se pare, prea puțini dintre noi și-au aduc aminte de fosta «sală comedia» a Teatrului Național. Dar, ce e mai grav, au început să o uite edilii! Miine poi-miine ne putem trezi că intră în fondul Cooperăției de consum sau chiar sub patronajul Ministerului Turismului! (vom reveni)

A. DOHOTARU ■

Un actor subtil, cu un umor aparte:
OCTAVIAN COTESCU.

teatrul național din Iași: „o scrisoare pierdută“

Decupajul regizoral (Anca Ovanez-Doroșenco) vizează, în primul rând, climatul tensional al evenimentelor; pe de o parte bilciul electoral sugerat de o fanfară ad-hoc, iar pe de alta, ferocitatea luptei pentru putere care încarcă atmosfera orașului prin știrile și polemicile din gazete citate cu o nervozitate în creștere de către Ionescu și Popescu. Metafora funcționează bogat, gesturile sînt studiate și corelate, pe un fond de epocă sugerat de cadrul scenografic conceput cu multă rigoare de George Doroșenco. Exhibiționismul patriotard cu drapelul ce acoperă frontispiciul localurilor publice evocă steagurile lui Pristanda al cărui furțișag este infim pe lângă negoțul în stil mare cu sentimente patriotice practicat de politicieni. O neorînduială a hîrtilor risipite la început de bietul cetățean proliferază apoi pe toată suprafața scenei sporind priveliștea de haos în care un orator congestionat sfîrșește zgomotos, prefectul județului își urmărește rivalul politic tot cu drapelul, iar Cațavencu crește și descrește la tribună în ritm cu discursul său găunos. Corpul electoral strîns la adunare e alcătuit din «noi și ai noștri», adică exclusiv din cele cîteva persoane de vază, aici neavînd acces oricine.

Spectacolul realizat în spiritul celui mai deplin acord cu sensurile și atmosfera operei, beneficiază de participări interpretative strălucite. În primul rînd Teofil Vilcu într-un «contrep-emploi» inspirat, este un Cațavencu savuros, oscilînd între infatuare și lașă umilînță cu mobilitatea unui țitirez, glisînd sinuos și cu un anumit farmec printre șansele de a fi ales în colegiu. Marcel Finchelescu, în Zaharia Trahanache, realizează în profunzime personajul între o epuizare disimulată și o agerime căreia nu-i scapă de sub control momentele cheie ale evenimentelor. Tache Farfuridi apare, în interpretarea lui Valeriu Burlacu, realizînd cu sinceritate demagogia într-o stare de totală anihilare a inteligenței, trăind și suferind pentru minciuna politică, nuanțe care sînt preluate și de Brînzovenescu, jucat cu o amplă dispunere a mijloacelor proprii de către George Macovei. Constantin Popa (Tipătescu) își susține personajul cu o impecabilă profesionalitate, de altfel, între limitele imagini clasice. Zoe Trahanache, creată de o actriță cu temperament (Liliana Mărgineanu), are momente remarcabile de insolită percepere a primejdiei dezoanoarei cînd intuiția feminină a actriței (și a regizoarei) descoperă în comedie și șarjă o undă de reală tragedie. Din păcate, virtuozitatea unui actor de mare talent, Dionisie Vitcu (Dandanache), a fost temperată prin tonuri șterse și printr-un surplus de elemente exterioare. Pitorești, mobili, dar fără o acoperire substanțială în planul concepției inedite a spectacolului sînt Alexandru Blehan (Cetățeanul turmentat) și Virgiliu Costin (Pristanda). Un cuplu electrizant, surculent, Petru Ciubotaru și Dan Aciobăniței prefațează momentele spectacolului. La rîndul lor, Valeriu Bobu, Emilian Belcin și Ion Chelaru confirmă viziunea fermă, liberă de orice prejudecată, credincioasă numai unei mari capodopere, pe care o propune această montare.

CAROL ISAC ■

„zile fierbinți“ și compromiterea unor idei necesare

Abordînd actualitatea, după ce încercase cu invidiată ușurință și certe succese genuri cinematografice și modalități de expresie diverse, acest prolific regizor care este Sergiu Nicolaescu ne dă o neașteptată și nedorită dovadă de supralicitare a propriilor forțe. Premisele aventurării sale pe acest dificil teren nu erau însă deloc neglijabile. În structura posibilă a scenariului «Zilelor fierbinți» se putea desluși desfășurarea fie a unui pasionant conflict interior, fie a unei dezbateri în jurul unei probleme de covârșitoare gravitate născută într-un colectiv de muncă. Am fi putut avea atunci un film portret, portretul tensionat al unui director de mare șantier, om de rară energie, apăsător de singurătate, dar iluminat de pasiunea creației, impunînd în ciuda suspiciunii, calomniei, birocrației din jurul său încrederea în substanța tehnică autohtonă. Am fi putut avea, de asemenea, un film de caracter, afirmînd ca sursă de conflict modul în care propulsarea noului în industrie se răsfrînge în planul conștiințelor. Nu avem însă așa ceva, pentru că personajele sînt schițate neglijent, conflictul real rămîne undeva în umbra unor fapte colaterale, iar personajul central nu capătă contur nici dramaturgic, nici prin interpretare. Motive de real regret, pentru că ideile în jurul cărora gravitează «Zile fierbinți» sînt cu adevărat idei de prim rang, fac parte din acea familie de probleme autentice majore care ne sînt proprii, care ne dor, dar pe care nu ne putem permite să le tratăm cu superficialitate. Pînă la urmă s-a însălat un scenariu care oscilează în jurul lansării la apă a unui gigantic mineralier românesc și în care au fost inserate asemenea probleme, dar ele au rămas la stadiul de enunț. Și atunci, includerea în acest mod epidemic a unor date conflictuale privind încrederea în inteligența tehnică românească într-o peliculă în care nu se întîmplă nimic poate duce la compromiterea unor ambiții notabile. Scenariul lui Francisc Munteanu conținea premisele de care aminteam dar, dramaturgic, el pare rămas la stadiul de bruion. În schimb, scenariul a finisat cu atenție dialogul, confecționînd un dialog de care filmele lui Nicolaescu n-au mai beneficiat pînă acum, un dialog dominat de livresc, ieșit din sfera firescului, apăsător de metafore gratuite care îți împleticesc limba în gură, un tip de dialog care ne întoarce cu cel puțin 20 de ani înapoi, spre copilăria filmului românesc.

Ambiția autorilor, în contextul unei filmări rapide, a fost, se pare, imbinarea documentarului cu ficțiunea. Sub această deviză trebuie să apreciem faptul că Sergiu Nicolaescu a renunțat la o sumă de artificii vizuale pe care le folosea uneori în clipele cînd substanța filmelor sale se subția (exceptînd secvențele dansului în apă și a «călăririi în zori» din final, absolut gratuite), dar nu putem aprecia și înțelege modalitatea ștersă, impersonală, fals reportericească pe care o adoptă, similară cu un limbaj cinematografic sărac, absolut surprinzător în evoluția sa profesională. E drept, autorii își propuseseră să filmeze «în stil ciné-verité». Fără a teoretiza, amintind doar în treacăt că verité-ul, cinematograful «direct» nu este decît o formă de existență a «non-directului», trebuie să admitem că a îmbrăca pe actori în haine absolut autentice de muncitori, a «nu schimba nimic» din decorul natural al șantierului și a filma de-a lungul procesului tehnologic nu înseamnă nici «direct», nici imbinare a documentarului cu ficțiunea, nu înseamnă nimic atît timp cît maniera aleasă nu acoperă semnificații, nu relevă sensuri. Într-adevăr, pentru prima oară un film românesc beneficiază în totalitate de ambianța grandioasă a unui șantier industrial, ceea ce ne face să regretăm și mai mult că am trecut din nou pe lângă ea fără să-i simțim pulsul real, autentic. «Zile fierbinți» nu este nici portretul unei individualități conflictuale, nici biografia unui eveniment cu implicații adînci în conștiințe. Practic, evenimentul se consumă pe lângă noi; nimic din dramatismul său nu capătă emoție și semnificație, și tensiune, exceptînd faptul că pe o tablă neagră se notează din cînd în cînd orele rămase pînă la lansare.

Cît privește personajul principal, ale cărui date de caracter ne amintesc de eroul din «Puterea și adevărul», nu numai slăbiciunile scenariului îl văduvesc de consistență. Aici, principalul vinovat este actorul Sergiu Nicolaescu. Poate povara succesului obținut de comisarul Miclovan e greu de purtat. Poate reușita prezenței sale actoricești în alte roluri unde fizicul său expresiv a adus un plus de greutate personajului la îndemn să supraliciteze. Din păcate însă, pentru directorul din «Zile fierbinți» nu s-au dovedit de ajuns nici prezența fizică impunătoare, nici arsenalul său de expresie, evident limitat și plin de stereotipuri, nici vocea sa fără nuanțe, aproape nefonogenică. Sergiu Nicolaescu în calitate de actor, de regizor, a făcut în «Zile fierbinți» un experiment nereușit pe seama unor zone tematice la care ținem mult cu toții și pe care nu ne putem permite să le abordăm cu atîtă ușurință. Sigur, în cariera unui cineast eșecul poate fi mai plin de învățăminte decît succesul. Dar nu e mai puțin adevărat că de pe urma eșecurilor am avut de suferit în primul rînd noi, spectatori, și toc noi am tras cele mai multe învățăminte!

EUGEN PATRICHE ■

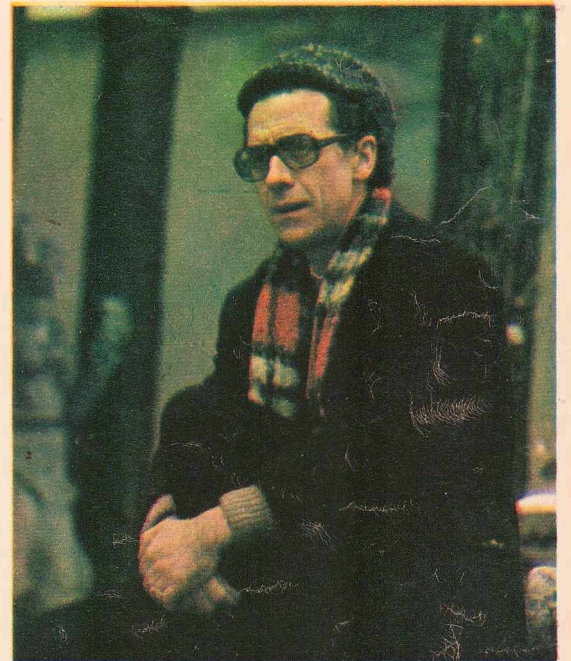
teatrul din bacău: ascensiunea lui arturo ui nu poate fi uitată!

Textul lui Brecht — care «este un bun dramaturg (atunci cînd este)», vorba lui Edward Albee — e bine servit, într-un spectacol în care totul e de bună calitate. Regia, modernă (Cristian Pepino), reconstituind, cu mijloacele atît de simple ale parabolei, istoria unei epoci de coșmar. Scenografia, subtilă și truculentă. Ilustrația muzicală (Șerban Celea), spirituală și discretă. Interpretarea personajelor principale și a majorității celorlalte, pînă la rolurile de două vorbe sau nici măcar atît, bună sau corectă. Arturo Ui (Sică Stănescu) evoluează sub ochii noștri, de la grotesc la înfiorător, asemeni paranoicului fîhrer pe care-l evocă. Emanuele Giri (Stelian Preda, revăzut după mulți ani, cu talentul consolidat de experiența maturității actoricești) este întrupat cu sobrietate, interpretul rezistînd tentației de a aluneca pe panta comicului facil, ceea ce l-ar fi îndepărtat de fantoma masivă și sîngeroasă a «părintelui lagărelor de exterminare», Herman Goering. Giuseppe Givola (Mihai Drăgoi) și Ernesto Roma (Liviu Manoliu, absolvent IATC 1975, debut cit se poate de fericit) se pînesc cu ură din cei doi poli ai gangsterismului politic, amintindu-ne pregnant de panglicarul doctor Goebels și de ucigașul sacrificat în Noaptea Cuțitelor Lungi, Ernst Roehm. Cu deosebire remarcabili, Ligia Dumitrescu (Betty Dullfeet), Nicolae Roșioru (Mahonney), Florin Gheuca (Dagsborough).

O scenă memorabilă din șirul de scene memorabile: cutremurătoarea lecție de vorbire și poză, moment de cumpănă între farsă și tragedie, realizat — și acesta — magistral pe scena bacăuană. De la acel dans pe marginea prăpastiei cu cuțitele în dinți, izvorăște ideea că ascensiunea lui Arturo Ui poate fi și trebuie să fie oprită. Tot acolo e poate și punctul de pornire al justificării piesei lui Brecht, ideea — pereche cu prima — că ascensiunea lui Arturo Ui nu poate fi uitată. Pentru că uitînd-o, omenirea ar da dovadă de o nepermisă și primejdioasă inconștiență.

MIRCEA FODOREANU ■

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ ■

Ultimele apariții pe scenă ale lui MIHAI FOTINO au relevat un artist complet, inteligent și de mare rafinament.

INSTANTANEE

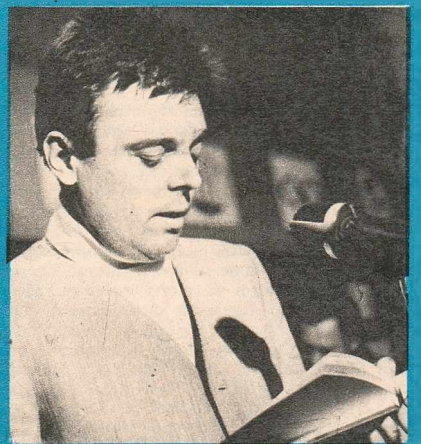
ALEXANDRU ROSETTI și ALEXANDRU BALACI într-un dialog calm, academic, ca de la magistrul la discipol.

Doi din cei mai mari actori ai epocii: RADU BELIGAN și TOMA CARAGIU.

PETRE GHELMEZ, autorul unor vibrante poezii închinată iubirii de țară.

Fotografii de VASILE BLENDEA ■

la judecată

Mărturisesc că deși am studiat Dreptul n-am nici o plăcere să fac justiție. În fața celui care este pus să cîntărească adevărul, aparențele joacă un rol decisiv. Cum ar veni în fața unei comisii de disciplină jucători zîmbitori sau agresivi, cînd ei știu ce-i așteaptă. Așa că, în general, «victimele» au un aer de căință, de obiectivitate pe care au cîștigat-o greșind. Ei se condamnă de la început în fraze scurte, însoțitorii de la cluburi au și ei un accent autocritic care impresionează, dar te întrebi de ce aceste lucruri nu au fost spuse înainte de momentul penibil cînd cineva trebuie să acuze și cineva să se scuze?

În ce privește noua comisie de disciplină pe care o conduc, ea și-a propus să fie drastică, dar nu necruțătoare. Cu toate că s-au acordat pedepse destul de grele jucătorilor, în luarea deciziilor s-a ținut seama mai ales de recidive. Anghelini, de pildă, care nu fusese avertizat niciodată, a căpătat minimum de suspendare conform articolului și paragrafului în care se încadra: 3 etape. În ce-i privește pe doi dintre cei mai loviți, pe Sătmăreanu II (Dinamo) și pe Oprea (Șoimii Sibiu), aici s-a procedat cu aceeași obiectivitate. Infracțiunea primului fiind foarte gravă (agresiune împotriva arbitrilor, căruia i s-a rupt cămașa și ecusonul, plus călcarea cartonașului dat de către conducătorul de joc) s-a ținut totuși seama că el era la prima greșală și i s-a acordat numai 6 luni de suspendare pentru că, la o recidivă, ar fi putut căpăta de la 1 la 2 ani suspendare. Regulamentul nu l-am făcut noi, cei din comisia de disciplină, și asta nu vrea să fie o disculpă. În comisie am luat în discuție dacă să interpretăm ruperea cămășii arbitrului ca violență sau o simplă injurie? Cu toții, ținînd seama de regulamentul de joc, care prevede că arbitrilor nu are voie să i se adreseze decît căpitanul de echipă și anume în poziție de dreptei, la cîțiva metri distanță, am socotit că ruperea cămășii este un act de violență și trebuie pedepsit ca atare. În cazul lui Oprea de la Șoimii Sibiu acordarea unei suspendări de 8 etape pare excesivă și neobișnuită. Dar, după propria mărturisire, jucătorului sibian i se mai acordaseră sancțiuni pînă acum, aceasta fiind a patra, așa încît am acordat maximum de pedeapsă, cum este firesc.

Cazurile celelalte care au fost discutate în comisia de disciplină mi se par mai puțin semnificative, deși pedepsele sînt și ele destul de însemnate. Menționîndu-ne între altele asprimea dirijată de para-grafele regulamentului și tendința de descurajare

a huliganismului în fotbalul nostru, credem că facem un lucru salutar pentru viitorul acestui sport care poate oricînd degenera dacă nu există o frînă imparțială. Noi ne-am propus să dăm exemple pe bază de egalitate în tratament, pentru a nu lăsa nici o speranță celor care nu-și stăpînesc nervii. Pornind de la ideea că arbitrul (săptămîna viitoare vor fi judecați și ei pentru greșelile lor, cu aceeași asprime) este singurul în măsură să judece infracțiunile din teren, chiar dacă aceste judecăți sînt rapide și decisive, ne-am ghidat după rapoartele Cavalierilor fluierului și ale observatorilor federali. Ca fost jucător de fotbal știu ce înseamnă o decizie eronată și, și mai rău, o decizie rău intenționată, dar a nu-ți stăpîni nervii, a protesta, a invoca publicul, a insulta, mai ales într-un limbaj trivial, pe cel care fluieră este intolerabil. Observatorii federali, presa, publicul obiectiv sînt tot atîția judecători care vor semnală prompt, cum au făcut-o și pînă acum, mai puțin în cazurile de patriotism local, denaturarea unor meciuri prin decizii inverse. Promit, ca membru al Comisiei de cercetare a arbitrajelor, să fiu la fel de imparțial și sever cu arbitrii care fac din arta de a fluiera un lucru demn de dispreț. Dealtfel, o epurare a cavalierilor fluierului corupți și compromiși pînă acum va avea loc cît de curînd și sperăm că primăvara care vine va aduce lumină și în acest domeniu. Ca membru al biroului federal am cerut acestui for să facă propuneri ferme pentru ca arbitrii să fie scutiți de «ispite», «atenții» și alte lucruri care i-ar sili într-un fel sau altul să-și piardă obiectivitatea. Asta nu se poate realiza decît printr-o remunerare realistă, gradată, după importanța meciurilor arbitrate. Cum se știe, oriunde în lume, «incoruptibilități» trebuie plătiți bine și atunci putem avea pretenții maxime de la ei. **EUGEN BARBU ■**

P.S. Am citit în Sportul că Federația britanică de fotbal a interzis jucătorilor englezi din toate ligile efuziunile în stil sud-american. Măsura este foarte bine venită și cer de la această tribună a presei ca ea să fie aplicată și în România pentru a fi scutiți de spectacolele degradate ale unei bucurii fără sens care expune pe cei mai buni jucători (cei care marchează goluri) la accidente, printr-un teatralism lipsit de podoare. O stringere de mină bărbătească este mult mai frumoasă și mai demnă. Așteptăm măsurile, dar pentru că se pare că și în cazul britanicilor comisia de disciplină a luat această măsură voi propune colegilor mei s-o instituie și la noi.

mai în formă jucător la ultima competiție la care a participat reprezentativa de tineret, «Turneul Sofia», din ianuarie 1976. Ca să argumentăm, cităm din ziarul «Sportul» din 10 ianuarie unde ziaristul bulgar Toma Hristov notează negru pe alb: «În toate meciurile susținute pînă acum, din echipa României s-a remarcat Sorin Macavei, excelent atît în atac cît și în apărare, un bun coordonator al jocului întregii echipe.» Lăsînd deoparte acuzația caragialească adusă — iată — celui mai bun jucător al echipei, după aprecierile unui observator neutru, să continuăm, arătîndu-ne nedumerirea că sancțiunile date cu generozitate sportivilor au ocolit numele căpitanei reprezentativei de tineret, a cărei răspundere la eșecuri ar fi trebuit judecată, socotim, în funcție de onoarea care i s-a acordat, omitere dictată de simplul și omenscul motiv că jucătoarea în cauză, despre talentul căreia mulți specialiști cu autoritate au serioase dubii, este una și aceeași persoană cu... fiica secretarei generale a Federației de volei!! Să trecem însă mai departe.

Celelalte puncte ale măsurilor vizează, pe rînd, anularea întîlnirilor amicale din 1976, transformarea campionatului diviziei B în campionat de tineret cu jucători pînă la 22 de ani și obligativitatea trecerii normelor de control pînă la începerea noii ediții a primei divizii. Anularea întîlnirilor internaționale amicale, măsură la care, la timpul lor, au recurs și alte federații, fără a înregistra vreun beneficiu, contrazice tocmai realitatea concretă din voleiul nostru, sport în care, oricît de greu ne-ar veni să recunoaștem, am rămas de căruță nu atît din cauza jucătorilor, cît din cauza cadrului organizatoric și al orientării falimentare impuse de federație. Altfel spus, pentru greșelile lui de ansamblu, forul federal în dorința sa de a scăpa basma curată pedepsește, ca și mai sus, pe alții, încercînd să treacă responsabilitățile pe spinarea cluburilor. În ceea ce privește transformarea diviziei B în campionat de tineret, măsura aceasta are o oarecare justificare, dar ea se cerea adoptată de multă vreme și chibzuită în perspectivă. Luată astfel, adică în condițiile în care corabia se scufundă, ea are darul unei improvizații salvatoare care nu poate rezolva nimic vizînd sezonul în curs, pentru simplu motiv că nici una dintre fostele garnituri din divizia secundă nu-și va putea procura într-un interval de timp atît de scurt o mulțime de jucători sub 22 de ani. De ce? Pentru că acești jucători nu există! De ce nu există? Ca să răspundem la această întrebare, ne folosim chiar de cuvintele președintelui Federației române de volei, așa cum au fost ele de curînd încredințate fratelui Aurelian Brebeanu de la ziarul «Sportul»: «După părerea mea, explicația lor (n.n. — a rezultatelor modeste din competițiile internaționale) stă în faptul că a existat o orientare greșită, atenția fiind concentrată numai spre echipele naționale, spre obiectivele acestora, neacordîndu-se totodată importanța cuvenită rezervelor lor, mișcării voleibalistice în întregul ei.» Lucrurile sînt clare. Chiar dacă luciditatea aceasta nu vine de la unul dintre oamenii retribuiți ai forului din Vasile Conta, funcția de președinte al F.R.V. fiind numai onorifică, ea are putere de sinteză și repune adevărul în drepturi, demonstrînd că vina nu aparține cutăruia sau cutăruia dintre jucători, ci federației, după o argumentare la îndemîna oricui, căci în nici un caz Păușescu sau Macavei n-au putut să decidă, de la blocaj sau din linia a doua, orientarea mișcării voleibalistice din România! Acest lucru l-a făcut, firește, federația de specialitate și cum l-a făcut s-a văzut...

Să revenim la deciziile cu pricina. Spuneam că, plecată dintr-o intenție bună, divizia de tineret n-are nici o șansă practică să supraviețuiască, din lipsă de jucători și din lipsă de timp. Cu siguranță că ea va lua ființă, dar va fi o competiție improvizată, bazată pe un neadevăr fundamental, rodul de moment al panicii și încercării eșuate de a găsi peste noapte soluții salvatoare. Salvatoare în sensul nu de a salva voleiul nostru suferind, ci salvatoare în sensul de a salva scaune și funcții. La fel de bună, teoretic, ar fi fost și măsura instituirii trecerii unor norme obligatorii de control înaintea campionatului de către toți voleibaliștii divizionari. Nici nu asta federația n-a descoperit vre-o Americă, trecerea normelor de control fiind o obligație care s-a introdus demult în practica altor discipline sportive. De la teorie la practică rămîne însă uneori un drum lung și presărat cu obstacole. Ca și în cazul acesta. Decizia despre care scriem s-a făcut publică, repetăm, la 27 ianuarie, cu numai două zile (!!) înaintea începerii, la Cluj-Napoca și Timișoara, a noii ediții a campionatului divizionar de volei, multe dintre echipele angajate în competiție luînd cunoștință de hotărîrea forului federal la locul de desfășurare a întrecerilor sau, în cel mai fericit caz, în compartimentele vagoanelor de cale ferată!! Ca atare, fie că testele au fost trecute de ochii lumii, fie că n-au fost trecute, așa cum s-a întîmplat, după informațiile noastre, cu o serie de jucători și cu întreaga echipă Tractorul Brașov.

Așadar, simțind că ceva nu este în regulă și simțind că a venit scadența unui întreg șir de greșeli și dezinformări, Federația de volei s-a văzut nevoită să ia atitudine. N-a făcut-o însă nici principial și nici respectînd adevărurile sportului de care răspunde, încercînd să arunce vina pe alții și încercînd, prin sancțiuni arbitrare și luate în pripă, să arunce praf în ochii miilor de iubitori ai voleiului. Cunoscînd exigența și spiritul de principialitate cu care Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport analizează abaterile și greșelile comise pe teritoriul sportului românesc, sport cunoscut lumii prin ambiția, talentul și perseverența practicanților săi, sugerăm forului din Vasile Conta să zăbovească asupra activității Federației de volei.

Altfel vorbind, nu-i sancționează nimeni pe cei care... sancționează după ureche numai ca să iasă ei basma curată! **OVIEDIU IOANITOAIA ■**

CONTRANOTE

să ne înțelegem, tovarășe drăgușin: ori e albă, ori e neagră

În plină etapă de structurări și restructurări ale fotbalului nostru, care pare să fi găsit în sfîrșit o cîrmă și o direcție, se ivește cite o întîmplare pe care nu știi cum să o iei, cum s-o interpretezi. Apreciați citeodată că ar fi imbatabili în fotbalul vorbit (teren pe care englezii, vest-germanii sau chiar brazilienii sînt niște copii naivi), oamenii noștri de fotbal se încurcă uneori în propriul dribling verbal și ne oferă mostre care nu pot scăpa judecății marelui public. Iată de pildă ce «logică strînsă» au concluziile antrenorului federal Cornel Drăgușin atunci cînd califică actualele pregătiri ale echipelor noastre fruntașe Steaua și Dinamo. «În general — spune C. Drăgușin — putem afirma că ambele echipe se pregătesc bine», pentru ca numai citeva rînduri mai jos (cităm din același text) să aflăm că «în schimb, doresc să precizez că s-a ajuns prea repede, după numai 9-10 zile de pregătire, la disputarea de partide de verificare cu public... Or, în acest rîstimp foarte scurt care a trecut de la finele vacanței, nu se poate spune că s-a efectuat o solidă pregătire de bază, că s-au făcut acumulările pe plan fizic, capabile să umple rezervorul jucătorilor pentru un întreg an» etc, etc.

Mobilitatea uimitoare a verbului lui C. Drăgușin care trece dezinvolat de la se pregătesc bine la nu se poate spune că s-a efectuat o solidă pregătire de bază aduce a diplomație verbală de tip oracol, e albă, dar e neagră. Altfel spus, hai să ne furăm singuri căciula, că și așa ninge afară...

„și licu, inexplicabil,

il mușcă pe gațu de umăr“

Derby mare, duminică, pe micul ecran, între eterna campionă (Steaua, de 10 ani consecutiv laureată) și eternul challenger (Dinamo), deși de data aceasta (prin excepție) campiona era scrisă înaintea începerii jocului, dinamoviștii suferind în prealabil o înfrîngere-accident în fața Minaurului, eșec care i-a scos în cealal din tradiționala luptă pentru titlu. Totuși derbyul a fost derby, «firmele» în joc fiind celebre în handbalul mondial (întîlniri sinonime în fotbal: Ajax-Feijenoord, Milan-Internazionale etc), jucătorii (mulți dintre ei) de asemenea celebri. A cîștigat Dinamo pentru că stingaciul Grabovschi a întrecut norma «tunarului» de vizavi, faimosul Birtalan, și pentru că Licu a jucat uimitor atît pe semicercul propriu cît și pe cel advers. Uimitor este probabil termenul cel mai propriu din dicționar, evoluția lui Licu avînd și pe plan strict sportiv și pe plan... biologic atribute care ajung și depășesc limitele obișnuite. Extrem de eficient în atac, Licu ne-a oferit la un moment dat, într-o fază de apărare, o secvență de antologie care ne-a lăsat, cum se spune, cu gura căscată, inclusiv pe Cristian Topescu, care a avut cea mai candidă și mai memorabilă reacție a sa de telecomentator: «Licu, în mod inexplicabil, l-a mușcat pe Gațu de umăr»!!!!!! Au urmat citeva momente de stupoare, pentru noi, telespectatorii, deoarece jucătorii și-au văzut de meci, Gațu s-a scuturat puțin, iar partida a continuat, pasionantă, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Colegi și buni prieteni în lotul reprezentativ, selecționați amîndoi în echipa lumii, Licu și Gațu au rămas, probabil, la fel de prieteni și după această partidă. Ceea ce nu elimină nedumerirea noastră în privința «jocului în apărare» al lui Licu. Se știe, toți care au făcut vreedată o brumă de sport în viața lor știu că antrenorii obișnuiesc să recomande mai ales apărătorilor «tragem cu dinții de meci și nu cedăm». Dar de aici și pînă la a trage cu dinții la propriu e distanță dintre un pol și altul... **MARIUS POPESCU ■**

cine-i sancționează

pe cei care...sancționează?!

Ca urmare a unui sezon sportiv lamentabil, în care s-a pierdut tot ceea ce era de pierdut, inclusiv calificarea, pentru prima oară, la Jocurile Olimpice la care altădată ne făcusem obiceiul de a lua medaliile, Biroul Federației române de volei a luat o serie de măsuri de demitere și sancționare, pe care le-a făcut publice prin ziarul de specialitate, marți, 27 ianuarie. Evident, practica nu este nouă, ea se folosește de regulă atunci cînd rezultatele unui sezon sau ale mai multor sezoane sînt socotite, ca să cităm ziarul «Sportul», necorespunzătoare și ea are drept scop punerea lucrurilor la punct și crearea unui cadru organizatoric superior.

Dacă hotărîrea Federației de volei de a lua unele măsuri n-a avut darul să surprindă pe nimeni, ba chiar a fost primită cu satisfacție de iubitorii acestui sport, în schimb măsurile în sine au nedumerit, sancțiunile, înlocuiri și suspendări, vizînd numai antrenorii și jucătorii, fără să se refere, nici măcar în treacăt, la vina conducerii federației, organ care, prin decizii superficiale sau arbitrare, a făcut posibile, prima, intronarea unui climat de toleranță și favoritism, comiterea unor greșeli repetate care au condus la intrarea într-un trist anonimat a unei ramuri de sport în care, cu ani în urmă, românii își făcuseră un solid renume internațional. Cu alte cuvinte, măsurile la care a purces F.R.V. ocolesc tocmai evenimentele lucrurilor, căuțînd cu luminarea țapi ispașitori și încercînd să arunce praf în ochii opiniei publice sportive, arătînd cu degetul niște vinovați care nu sînt, camuflînd realitatea și încercînd să demonstreze că viciele voleiului nostru nu sînt de conținut, cum sînt realitate, ci de formă. Ciudată mentalitate, ciudat procedeu, dar subterfugiu cunoscut de cînd lumea, stratagemă cealaltă care, prins asupra greșelii, caută să dea vina pe alții, inducînd în eroare și muțîlînd adevărul! Dar să nu ne grăbim cu verdictele și să analizăm, pe puncte, măsurile recente ale Federației de volei.

La primul punct se anunță schimbarea antrenorilor echipei reprezentative masculine, decizie absolut realistă ținînd cont de slabul randament al acestora, dar în același timp o notă proastă și, dacă vrei, o autocritică voalată a conducerii forului federal, a secretarului său general, Rodica Șiclovan, care au numit și promovat pe antrenorii astăzi destituiți!! În continuare, pentru «dezinteres în pregătire și lipsă de dăruire», se anunță suspendarea pe cite patru etape de campionat a nouă sportivi și sportive din loturile de seniori și tineret, decizii mai degrabă nejustificate, cel puțin în citeva privințe. Să exemplificăm. Între cei pedepsiți figurează dinamovistul Marian Păușescu și stelistul Sorin Macavei, primul din lotul mare, celălalt din lotul de tineret, jucători serioși și talentați, despre care nu știm, și nimeni nu știe, de ce s-au butut face vinovați, ambii remarcîndu-se la ultimele confruntări internaționale. Păușescu a evoluat cît puțin mulțumitor la tristul baraj de calificare la Jocurile Olimpice, fiind unul dintre oamenii de bază ai echipei, iar Macavei — a cărui sancționare intervine la șase luni după Europenele de juniori-tineret desfășurate la Osnabrück, în Republica Federală Germania!! — s-a arătat cel

ce greu se găsește un ciine cu „pedigree“ sau suferințele bunăstării

Orice om își pune la un moment dat problema, cu toată seriozitatea: ce este un «pedigree»? Își dă seama, fără să înțeleagă prea limpede, că oamenii se împart în două tabere, cei care au un animal cu «pedigree» și cei care n-au un animal cu «pedigree». Odată cu trecerea timpului am dezlegat și eu enigma. Am fost informat, când cu lacrimi de suferință, când cu explozii de beatitudine, că un «pedigree» e documentul care certifică arborele genealogic al unui animal de rasă. Descendența potailor este științific elucidată. În acest document solemn aflăm și numele tatălui, și numele mamei, al bunicii, și în cazul cel mai fericit și al străbunicii. Tot acolo descoperim și meritele personale ale rudelor de sînge ale potăii. Concursuri câștigate, călătorii în interes de serviciu, medalii, și «coup de foudre» cu ecouri în presa internațională.

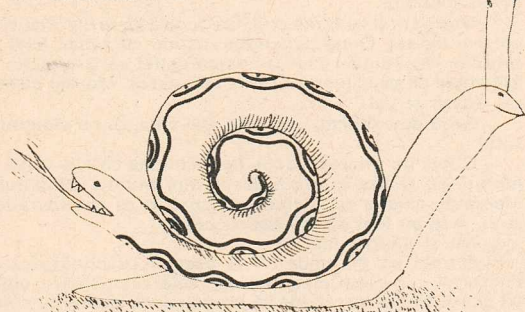
Am văzut oameni foarte întristați, foarte măcinați că nu au un ciine cu pedigree. Au muncit, s-au zbuțuit, s-au punctualizat, au făcut economii, și totuși uite că n-au ajuns să aibă și ei un ciine al cărui arbore genealogic să fie foarte limpede. Un ciine cu pedigree înseamnă pentru unii suprema răsplătire, semnul cel mai sigur că nu degeaba au nădușit și au dat din coate. Cum să nu te apuce furia când tu nu ai asemenea ciine, iar vecinul de palier se îmbătoșează plimbîndu-l de trei ori pe zi. Să te sîdeze cineva cu un ciine! Asta e într-adevăr îngrozitor de trist. Cu mai multă viclenie și mai mult spirit practic puteai să-l copleșești tu cu aristocrația potăii tale. Bunăstarea își are și ea neajunsurile ei. Oamenii care au casă, mașină, soție frumoasă, copii dolofani și inteligenți se pomenesesc aruncați în panică văzînd că n-au un «caniche» autentic. A avea un «caniche» autentic devine, ceea ce e foarte ciudat, o problemă de conștiință. El se simte obligat față de biografia și trecutul lui să tragă de zugrăvă o potaie cu sînge albastru. În acest ciine el vede răsplata supremă a seriozității, modestiei și spiritului lui de disciplină.

Dar cu cît ai mai mult, cu atît îți dai seama că îți lipsesc mai multe. Ai o casă frumoasă, dar n-ai ciine autentic. Ai ciine autentic, dar n-ai candelabre vieneze. Când, muncind opt ore pe zi, ajungi să ai candelabre vieneze, îți dai seama, ca printr-o revelație, că apartamentul tău nu are scară interioară. Și când, conjugîndu-ți eforturile cu țipetele și energiile nevastei, te muți într-o locuință cu scară interioară, afli că n-ai nici pisică siameză, nici vase de Murano, nici draperii flamande.

Și oricît ciini cu «pedigree» ar mirii în preajmă, oricît de zvelte s-ar înălța scările interioare, oricît de bine ar cădea faldul perdelelor de Cordoba, el simte că tot îi mai lipsește ceva. Parcă ar mai trebui... Suferințele bunăstării sînt nesfîrșite.

TEODOR MAZILU ■

I. VLĂSCLEANU

MIHAI PINZARU-PIM

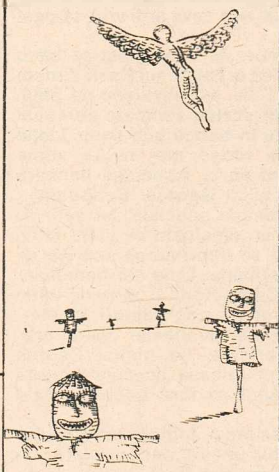
entomologii lingvistice

E. F.

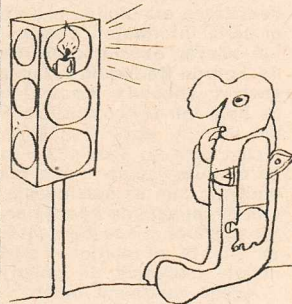
Elan	— animal entuziașt
Emulsionare	— incurajarea mulșului
Enoriaș	— chiriăș al lui Dumnezeu
Episcopie	— radiografia unui episcop
Ereditate	— cea care dovedește că dacă bunicii noștri nu ar fi avut copii, noi am fi orfani
Escroc	— hoț necinstit
Etaj	— partea de deasupra a etajului de dedesubt
Excedentar	— care nu ține de dantură
Exorbitant	— care iese din orbită; de exemplu ochiul
Expeditiv	— calitatea de a fi ușor de expediat
Export	— import din punct de vedere al partenerului
Externat	— stagiul medical definitiv la țară
Extrașcolar	— un școlar foarte bun
Familiarism	— tutuială în interes de serviciu
Fanfaron	— membru al fanfarei
Fante	— filifizon cu crăpături
Faună	— soția faunului
Feciorie	— calitatea de a fi fecior
Fermă	— unitate agricolă hotărîtă
Fetiș	— ca fetele
Filială	— secție condusă de fiul directorului
Filodormă	— dragoste exagerată pentru dormit
Fin	— persoană atentă cu nașii
Fituică	— implorare autumnală adresată prunelor
Fiș	— onomatopee cu nasturi
Fondantă	— bomboană argumentată
Formaldehidă	— aldehidă de ochii lumii
Fortifiant	— care îți dă un sentiment de încredere în forturi
Fotofobie	— teama de a fi fotografiat
Fraktură	— factură pentru frac
Fratricid	— insecticid pentru frați
Frazeolog	— om care vorbește numai în fraze
Furibund	— muribund furios

CORNEL UDREA ■

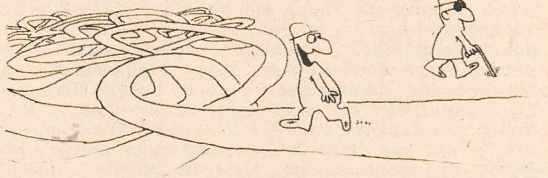
MIHAI BOACĂ

IVAN KĂNEV

MATEI MIHAI

condica de sugestii și reclamații

S-a scris foarte mult despre «Cerperul» de la Poartă sau din «anticameră». Este vorba de portarul localului (al cărui nume nu-l cunosc deoarece n-a vrut să mi-l dedice) și care pur și simplu pe mine și pe colegii mei pur și simplu ne-a dat afară! Nu știu care sînt instrucțiunile pe care le-a primit acest CERPER însă maniera lui nu justifică absolut nimic. Cred că este păcat totuși ca un om voinic și în toată puterea să stea să lîncezească lîngă o ușă de local care nu are nevoie de așa ceva, în loc să-l trimeată acolo unde producția are nevoie stringentă de el și unde nu ar mai avea posibilitatea să ne jecnească.

Monciu Ionel, tehnician auto

MĂSURI LUATE

S-a atras atenția Portarului să se comporte în așa măsură încît să uimească în repetate rînduri clienții vizitatori ai acestui local. Cele descrise în condică nu corespund adevărului.

Vă rog să luați în considerație că cum am venit să ne servim în acest local eu și cu soția mea în prezent gravidă cu bere ospătării ne-a refuzat prompt. Nu mai avem bere. Bine. Am comandat vin apoi soția a comandat o friptură și în timp ce o servea a apărut la masa vecină niște lăutari indigeni care a bătut bere veritabilă PILS și nu într-un rînd ci în două rînduri! După ce soția mea a consumat friptura a cerut condica și nește scobitori în mod foarte civilizată. N-a venit nimeni. La plecare ni s-a adus o scobitoare preambalată fiind tratați de ospătării în tradiționalul «mișto» ospătăresc. Am cerut atunci condica în aceste probleme. Ni s-a adus și am scris.

Fam. Ion și Prosopopeea Vrăbioară

MĂSURI LUATE

Respectînd dispozițiile Trustului ni servim bere după ora 20.

Resp.

AL. MONCIU-SUDINSKI

RIDENDO

înteleptul

Într-o localitate oarecare, nici prea mare, dar nici prea mică, o localitate din acelea în care toți oamenii se cunosc între ei, știind ce face, ce nu face, ce mănîncă și ce nu mănîncă fiecare, într-o astfel de localitate, zic, trăia un întelept. Era bătrîn, firește, chiar foarte bătrîn, trecut de o sută de ani, pentru că toți întelepții sînt obligatoriu bătrîni, iată o ciudățenie greu de explicat. Adică de ce tocmai la vîrsta senilității, cînd unii oameni dau în mîntea copiilor, alții devin întelepți și se ocupă cu darea sfaturilor? Deși era centenar, bătrînul de care vă vorbesc nu era cîtuși de puțin un cumpătat și un vegetarian, fuma pipă și bea alcool, bucurîndu-se de o sănătate excelentă, făcea gimnastică plus plimbări zilnice de circa zece pași.

Cunoscut în toată localitatea ca întelept, bătrînul primea vizite de dimineața pînă seara. Cine avea un necaz, o frămîntare, o îngîndurare, o presimțire sau o durere, fugea la întelept. Înteleptul avea un nepot care lua mai întîi taxa, tîind chitanța și abia după aceea venea omul la el și-i spunea oful. Venea, de pildă, un croitor, om în puterea vîrstei, cu nevastă și copii, croitor care avusese o noapte de nesomn și care acum vroia să știe de la întelept ce e viața. Înteleptul trîgea din pipă, se gîndea ce se gîndea, după care închidea ochii, își strîngea tîmplele cu palmele, se concentra, și răspundea cu privirea înălțată către tavan:

— Dragul meu, viața este ceva ca un iepure. De ce? Pentru că fuge tot timpul, sperîndu-se de propria ei umbră. Croitorul pleca acasă, fericit, în drum se oprea la cîrciumă și, în aceeași zi, toată localitatea afla ce e viața și cu ce seamănă ea. Altădată venea la întelept un cizmar care vroia să știe ce e fericirea. Înteleptul făcea cu cizmarul următoarea experiență: îl puneau să-i introducă în casă toate animalele pe care le avea în ogradă, adică porcul, ciinele, oile, caprele, plus toate păsările, încît omului îi venea să-și ia lumea în cap. Apoi, a doua zi, îl sfătuisă să le dea afară, iar a treia zi îi dădea definiția după care venise: fericirea este ca astăzi să-ți fie mai bine decît ieri. Și toată localitatea fierbea de satisfacție. Sau venea un funcționar de primărie, întrebînd ce trebuie să facă pentru a intra în voia șefului său ierarhic care-l persecuta sistematic, ba chiar îl și jignea, poreclindu-l tîrțit. Înteleptul îi dădea sfatul următor: ori de cite ori avea să-l întîlnească pe șeful său pe stradă sau în alte locuri publice, funcționarul să se repeadă asupra lui și să-l sărute pe obraji, pe ochi și pe gură, ca și cum ar fi prietenii la cataramă. De nimic nu au mai mult oroare șefii decît să fie sărutați în public de către subalterni. Funcționarul proceda în felul acesta și persecuția lui lua sfîrșit, spre satisfacția familiei sale și a localității. Sau venea la întelept un tip care juca toată ziua zaruri, cărți și leapșa (firește, pe bani) pentru a afla ce e norocul. Înteleptul lua o pereche de zaruri, le arunca de mai multe ori pe masă, demonstrativ, obținînd de fiecare dată șase-șase, cinci-cinci sau patru-patru, după care îi declara clientului respectiv:

— Dragul meu, norocul este ceea ce-și face omul cu mina lui.

În altă zi veni la întelept un individ care se ocupa cu creșterea gîștelor, plîngîndu-i-se că i-au murit zece gîște din motive cu totul necunoscute.

— Și cite gîște mai ai?, se interesă înteleptul.

— Patruzeci.

— Încă e bine, zise el. Uite ce trebuie să faci: să le pui în mîncare piper și muștar din belșug.

A doua zi, gîșcarul veni din nou la întelept, plăti taxa corespunzătoare și spuse:

— Întelepțule, mi-au mai murit zece gîște, am mai rămas cu treizeci. Ce sfat îmi dai?

— Pune-le în mîncare orez și sare.

A treia zi, gîșcarul veni din nou și spuse:

— Am făcut cum m-ai învățat tu și mi-au mai murit zece gîște. Acum mai am doar douăzeci.

— Încă nu e rău, zise înteleptul. Pune-le tinctură de iod în mîncare, și mai vedem.

A patra zi, gîșcarul veni galben la față: îi mai muriseră zece gîște mai avea doar zece. Învățatul îl sfătui să le facă masaj pe aripi și respirație gură la gură. Gîșcarul așa făcu, iar a doua zi se înfățișă la întelept, negru la față.

— Întelepțule, zise el, mi-au murit și ultimele gîște. Ce sfat îmi dai?

— Dragă, zise înteleptul, eu sfaturi ti-ăș mai da, dar nu mai ai tu gîște.

Disperat, gîșcarul se duse acasă și se puse pe crescut rațe. Dar care era culmea? Că și rațele îi mureau. Se puse atunci pe crescut bibilici, curci, găini și porumbei, dar și acestea îi mureau, secerate de o boală secretă. Gîșcarul ajunsese muritor de foame, împreună cu cei patru copii ai săi. Cuprins de disperare, el începu să se gîndească la moarte, adică la sinucidere, vroia să-și pună o frînghie de gît sau să se arunce în străfundul unei ape. Dar ce va fi după aceea cu el, se întreba gîșcarul în nopțile lui de nesomn, unde se va duce sufletul lui, ce se va alege din gîndurile și sentimentele lui? Drept pentru care și-a vindut cămașa de pe el, a plătit încă o dată taxa la întelept și l-a întrebat:

— Întelepțule, te rog să-mi spui și mie ce este moartea?

Înteleptul a rămas vreme de un ceas pe gînduri. Nimeni nu-i mai pusese, în întreaga lui carieră de întelept, o întrebare atît de crîncenă și neomenescă.

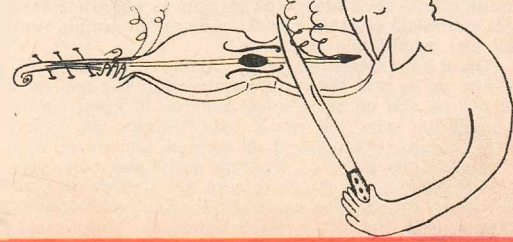
— Deocamdată nu știu, a răspuns el, extrem de trist, dar am să încerc să aflu. Vino mîine.

A doua zi, cînd veni, gîșcarul îl găsi pe întelept mort. Pe chipul lui, atît de senin și liniștit în timpul vieții, se citea o nesfîrșită încordare intelectuală.

Ucenicul îi înapoie gîșcarului taxa pe care o depusese cu o zi înainte. Așa-i spusese înteleptul.

ION BĂIEȘU ■

ADRIAN CURSARU

REȚEAUA DE POLIȚIE A LUMII MODERNE

cadrii peste atlantic (3)

Crima îngrozitoare și absurdă din pragul vilei de la Suvretta a devenit, imediat, «Head-line», cap de afiș al tuturor ziarelor de pe țărmurile Atlanticului de Nord. Charlotte Berloquin nu era o personalitate cunoscută, nu concentrase până atunci atenția publicului, dar tocmai efectul de surpriză și de inexplicabil dădea o și mai mare amploare acestui dramatic eveniment. Ce urmăreau asasinii? Era, oare, vorba de un neobișnuit «fapt divers», de un atac comis de prea numeroși «criminali plătiți și înarmați», cum îi numeau ziarele și care mișunau, fără vreun rost vizibil, peste frontierele țărilor apusene și peste Atlantic, într-un permanent du-te-vino, pentru a li se pierde urmele? Poliția cantonală din Saint-Moritz așa era înclinată a crede. În anii 1968-1970 se vinturaseră legiuni întregi de indivizi fără identitate și ocupație precisă, pe drumurile întortocheate ce traversau Alpii. De mai multe ori fuseseră organizate potere, capcane, razii în care cădeau zeci de aventurieri. De data aceasta, proporțiile rețelei întinse de polițiști de-a lungul și de-a latul ținuturilor alpine erau fără precedent, mai ample și mai dese ca oricând. Rezultatul a rămas nul.

Doborât de o cumpănită depresie psihică, George Berloquin se cuibărise ca un animal rănit în odăile reci, întunecate, ale vilei de la Suvretta. Pupitrele de telex, un telescriptor care nu înceta niciodată să ciocănească monoton, o centrală radio-telefonică făceau legătura permanentă între Suvretta și lumea exterioară, dar pe Berloquin nu-l mai interesau decât foarte puține știri. Parcurgea buletinul sumar al poliției locale, mereu fără nici o informație, fără nici o urmă a criminalilor, apoi trecea, repede, peste lungile coloane de cifre ale comunicatorilor bursieri. Cu numai câteva zile în urmă aceste cifre însemnau pentru George Berloquin piinea și sarea vieții sale. Acum înțelegea că de fără sens era goana lui și a celor deopotrivă cu el, după această periculoasă fata morgana, milioanele sterile, vinturate, cu scopuri ascunse, în culisele bursei.

Printre grămezile de telegrame sosite din toată lumea, George căuta cuvinte prietenești în stare să-l liniștească o clipă, să-i schimbe gândurile, să le îndrepte către puținele, scurtele zile când Lotte a lui, prima lui mare dragoste, îi vorbea de copil și despre planurile ei de viitor. Dorea să fie o mamă simplă și bună. O îngrozea mlaștina prea întinsă a banilor în care se afundau orbește milionarii, cițiva, poate, cu naivitate, cei mai mulți cu lăcomia demențială inspirată de aur.

Berloquin răsfira telegramele de condoleanțe, cele mai multe semnate cu nume ce nu-i aminteau nimic, nume de necunoscuți, legați cu cine știe ce fire subțiri, depărtate, de existența și de singurătatea lui tristă. Se gădea la Paul Raymond în clipa când i s-a oprit privirea pe un nume: Basil Yanco. Acesta îi transmidea — într-un text lung, pe care Berloquin nu reușea să-l citească în mod coerent — compasiune, regret, înțelegere și chiar amicitie, «în marea pierdere suferită». George strânse, instinctiv, pumnii... «Compașiunea» lui Yanco? Mai înainte de orice, din mintea lui George Berloquin ar fi trebuit să dispară ideea fixă că există o legătură, invizibilă deocamdată, dar certă, aproape palpabilă, între asasinatul de la ușa vilei Suvretta și războiul financiar declanșat de Yanco prin «Computer Trade Company». Bancherul știa, din propria lui experiență, din propriile lui acțiuni, că în lupta pentru milioane orice armă este posibilă, dacă nu și permisă. Orice victimă poate fi «utilă» — mai curînd sau mai târziu. Charlotte Berloquin era, fără cea mai mică îndoială, o victimă interesantă, căzută exact la momentul potrivit, pentru a scoate, practic, din luptă un adversar atât de fragil cum se bănuia că este Berloquin.

Cu gândurile departe, cu privirea fixată într-un punct nevăzut, bancherul retrăia întâmplările, recitarea scrisoarea ultimativă a lui Basil Yanco. «În termen de 60 de zile vă invităm a da răspunsul convenit la oferta de cumpărare a Băncii Berloquin din Basel». Aproape un sfert din timpul acordat trecuse. Crima de la Suvretta înghițise, într-un vârtej de întineric, toate noțiunile de afaceri, de termene, de opțiuni și decizii, care acum reveneau, în cadentă accelerată. Ipocrita depeșă a lui Yanco — ea nu putea fi decât ipocrită, amenințătoare, insultătoare, sub paravanul amicitiei convenționale — readucea întreaga gravitate a situației în fața lui George Berloquin. El întinse, ca un automat, mina către furca telefonului, apăsă vreo zece clape și după câteva secunde, după foșnete și sonerii discrete, vocea bemolată și caldă a lui Paul Raymond umplu receptorul cu modulațiile ei.

— Da, îi spuse George, el era sănătos, copilul la fel, la Suvretta nu se mai putea întâmpla nimic. Mult mai interesant era să afle ce se petrece departe, în afara zidurilor de piatră ale vilei... În afară, evenimentele își urmașă cursul, răspunse Raymond. El primea zeci de telefoane din zeci de țări și orașe. Tocmai terminase convorbirea cu Hans Bulow, din Bremen, care se interesa de stadiul «ofertei» de cumpărare, aruncată în capul lui Berloquin de rechinul de la New York, Basil Yanco. — Toți sintem, în

felul nostru, rechini mai mult sau mai puțin lacomi — Yanco pare să fie un rechin fără nici o lege, fără nici un criteriu moral. Ce vrea? Banca Berloquin? Asta înseamnă că propriile afaceri ale lui Yanco merg prost, foarte prost. Afurisitele lui de «sisteme contabile», discrete la culme, acoperă, față de toată lumea exterioară, o situație gravă! Cum se poate afla adevărul? Cine este capabil să descifreze memoria computerelor, simfonia aceasta în care se aude, clar, clinchetul a sute de milioane de dolari-aur?

— Hans Bulow are dreptate, șopti George Berloquin, ca pentru el. Noi nesocotim, neglijăm, relația posibilă dintre oferta lui Yanco și deruta în care ne aflăm. — Vrei să vin, să ne întâlnim la Suvretta?, îl întrebă Paul Raymond. — Nu! Rămii la New York. Voi sosi eu acolo. Vreau doar să știu cînd apar cei doi oameni ai tăi, Schweitzer și Kollmar. — Vor fi aici, într-o zi sau două. — Fixează-mi întâlnirea cu ei. — Lași copilul la vilă? — Da, fii sigur că de data aceasta nu se va mai întâmpla nimic...

Franz Kollmar plecase, fără vreun motiv aparent, de la New York la Londra, iar Yul Schweitzer se afla la Basel, închis în odăile de beton în care murmurau și clipeau instalațiile hiper-complicate, cu rafinatele electronice, ale uriașului computer instalat la centrala Băncii Berloquin de firma «Computer Trade Company».

Ce căuta Kollmar la Londra era greu de presupus. În schimb, la Basel, Yul Schweitzer stătea de vorbă cu niște benzi de celuloză, puneă întrebări unui computer mut, auzea răspunsuri ciudate care-l făceau să ridice din sprincene, să clipească repede și să vrea, de fiecare dată, detalii, precizări, date noi, referințe exacte. Înășurat în atâtea «benzi», uluit de atâtea mii de cifre, Yul uita să mănince sandvișurile care se uscau în hîrtii, să bea limonada fără zahăr din paharele de carton. A citi în «memoria» unui computer nu-i la îndemina oricui. De regulă, computerul ascultă numai de «programatorului» care-i poate impune anumite «comenzi». În afara lor, automatul are aerul că-și pierde mințile, prezintă simptome de schizofrenie, nu numai că uită totul, dar este în stare să distrugă zestrea acumulată în «memorie», să nu o livreze altcuiva decât «programatorului». «Mașina contabilă» transformă contabilitatea într-o casă de bani blindată, închisă cu cifru secret, ceea ce nu-i prea rău pentru o bancă în care se adună mii de afaceri confidentiale. Computerul devine însă «un blestemat imbroglion», un deșis de nepătruns pentru oricine vrea să afle informații despre mișcările de fonduri ale băncii. Yul tocmai așa ceva ar fi vrut să descopere.

Deocamdată, prima informație pe care izbutise să o descifreze, era uluitoare. Îi dădea dreptate lui Basil Yanco, ai cărui informatori păreau să fie extraordinar de abili. Într-adevăr, executind ordinele scrise semnate personal de George Berloquin și lansate în bancă sub specificație «secret absolut», computerul virase mai multe sume de bani într-un cont numerotat de la Asociația bancară din Zürich, apoi le plătește lui... George Berloquin!... Acest cont nu avea nici o indicație specială, iar «cifrul» lui nu putea spune nimic. Era un amalgam de litere și de numere, cum se obișnuiește a se imprima pe «cărțile de credit» lansate de băncile americane. Cine era beneficiarul adevărat al acestui cont? Computerul n-avea de unde să știe. El se mulțumea să trimită, prin cabluri, la «terminal», milioane de dolari unui beneficiar «anonim».

Acest «anonim» putea fi oricine, nu numai George Berloquin. Yul Schweitzer comunicase această ipoteză celor doi oameni care-i ceruseră să facă ancheta, Paul Raymond și Franz Kollmar.

În timp ce Raymond rămăsese tăcut, îngîndurat, Kollmar aruncase cu spontaneitatea lui uneori necontrolată un nume: Yanco — Imposibil, a ripostat Paul Raymond. Ar fi nebun să-și trimită banii furajii. — Nu, continuă Kollmar, poate că nu este el beneficiarul direct. În schimb, mă întreb, de unde știe Yanco, mai exact cum a reușit să știe Yanco, cifrul aceluia cont misterios? Pe Yanco nu l-ar fi putut informa decât... computerul, vă dați seama? Computerul, care a primit ordinul să vireze 15 milioane de dolari într-un cont ce se presupune a fi al lui George Berloquin. Computerul, care comunică acest secret numai lui Basil Yanco, marele patron al firmei «Computer Trade Company», deci și patronul veritabil al calculatorului central de la Basel. Un robot-contabil, tăcut ca plumbul, devenit, dintr-o dată, trădător, escroc!

La această ipoteză neobișnuită se gădea Yul Schweitzer, în «departamentul electronic» al băncii de la Basel, privind inexpresivele «role» care ascundeau secrete financiare. Cine minuia aceste «role»? Ce om, unul singur, le dicta limbajul cifrat cu ajutorul căruia ordonau plăți, făceau oameni bogați peste noapte sau ruinau pe alții, fără vină?

Paul Raymond și Franz Kollmar aveau, deja, contacte confidentiale cu o agenție de detectivi din New York și cu un fost agent al F.B.I., care se credea destul de abil și de îndrăzneț ca să străpungă solida carapace a firmei «Computer Trade Company» și să descopere adevărul asupra manevrelor financiare ale lui Yanco. Spionajul acesta «la el acasă» era posibil, dar «cîrțile» angajate și dirijate de Franz Kollmar aveau nevoie de zile întregi, de săptămîni, pînă să ajungă, fără a provoca bănuielele prudentului Yanco și ale locotenentilor lui, la seifurile «marelui rechin», la supravegherea liniilor telefonice, a scrisorilor din vasta aglomerație de tehnică informațională modernă strînsă în imobilul «Computer Trade Company».

Kollmar obținuse și încredințase lui Paul Raymond lista colaboratorilor apropiați ai lui Basil Yanco. O listă «plină», adică o listă pe care oamenii erau «fotografiați» în toate situațiile posibile: la birouri, la ei acasă, la cafenele, la cluburi, la prieteni și prietene, oriunde ar fi putut vorbi, ar fi putut scăpa o indiscreție. Nu erau decât o duzină de personaje, însă numai un profesionist al spionajului economic și-ar fi putut da seama cită muncă și cită minuiție trebuie însumate în astfel de investigații. Pentru început, Kollmar alesese bine: cerceta echipa care lucrase la montarea și la programarea calculatoarelor instalate la Banca Berloquin, din Basel.

Era — ori părea a fi — o treabă relativ ușoară, la prima vedere. Dar la cercetarea mai atentă, un fenomen neobișnuit, dramatic, concentră atenția investigatorilor: din cei 7 sau 8 oameni care lucraseră la «calculatorul central» de lângă Basel, numai doi se mai aflau în serviciul firmei «Computer Trade». Ceilalți? În mod surprinzător, un bă-

bat și o femeie muriseră în accidente stranii, prin locuri depărtate de New York. Trei sau patru se aflau în călătorii prelungite. Unul era în sanatoriu... Rămîneau numai doi în serviciul activ al lui Yanco. Aceștia lucrau direct cu el; un bărbat de vreo 36-37 de ani, căsătorit, foarte econom, modest, cu o impecabilă reputație (prea impecabilă, pentru gustul lui Franz Kollmar) și o femeie, 30, poate 35, de ani, un veritabil geniu feminin al contabilității electronice. El se numea James Frank Brown, acum era trimis la Mexico City, unde inspecta o instalație-contabilă a firmei lui Yanco; ea se numea Mildred Farrell, era într-o vizită la Milano, pentru verificarea «de rutină» a unui computer abia instalat. James și Mildred erau așteptați la sediul din New York. Yanco îi convocase — de urgență — cu telexuri cifrate.

MIRCEA GRIGORESCU ■
(Va urma)

BIOGRAFIA UNUI OM AL MUNCII

mă analizez prea mult la întreprindere ca s-o mai fac și acasă (5)

Discuțiile cu Aneta Diaconu le-am purtat într-o clasă de la etajul doi al Școlii de partid a municipiului București la sfîrșitul sau înainte începerii orelor de curs. Ne așezam într-una din bănci și uneori uitam să mai deschid carnetul de note. V-ați pregătit pentru astăzi, glumeam, sau doriți să discutăm ceva anume? Nu știu, răspundea, eu nu mă pricep la lucruri dintr-astea. Și, pe neașteptate, discuția ajungea invariabil la fabrică. La ultima întîlnire i-am zis că nu vreau să mai discutăm despre fabrică. I-am propus ca subiect familia. Adică, a spus, femeia ca mamă, soție, lucrătoare, cetățean și gospodină. Să știți că-i foarte greu. Cînd într-o familie ceva nu-i în regulă de cele mai multe ori de vină e femeia, ea trebuie să știe să facă atmosfera și să imprime echilibrul. Și tot de cele mai multe ori femeia, la fel ca și soțul sau copiii, vine de undeva. Sînt o femeie reținută, îmi impun calmul, îmi educ nervii. Acasă mă simt mai în largul meu și mă controlez mai puțin. Sau, mai exact, mă controlez atât de mult la fabrică încît acasă uneori izbucnesc, îmi permit să fiu tristă sau nervoasă, după caz. În ultimul timp eram mai ales nervoasă. Comandam ca un șef și fata mi-a și zis...

— Ce v-a zis?
— Asta. Că mă port ca un șef și sînt excesiv de nervoasă.
— Destul de tăios!
— N-am recunoscut, bineînțeles.
— Cam tare totuși. O răsfățați?
— Avea dreptate, nu era un răsfăț. Nu-mi place s-o răsfăț. M-ar linguși și nu-mi place să fiu lingușită. Cînd cineva lingușește, ascunde ceva. Uneori chiar inversul lingușelii: lipsa respectului. Ori a făcut ceva de care-i pare rău. Nu lingușește nimeni din dragoste.

I-am cerut să-mi dea câteva exemple. A roșit pînă-n virful urechilor și, rufînd re-urile mai mult ca de obicei, a ocolit discuția.

— Unii părinți își trimit copiii la școală ca la bal sau ca la parada modei. După concepția: acum, cit avem! Este un orgoliu al părinților care încearcă astfel să-și impună un atît copiii cit pe ei înșiși. Fetele, îndeosebi, vād, iau seama, vin acasă și cer.
— Greu de explicat, unei fete mai ales, că nu eleganța-i totul.

— Copiii nu primesc lecții. Își închipuie că știu totul, că părinții au rămas în urmă, iar ei sînt buricul pămîntului. Mai mult, cînd le dai sfaturi au impresia că n-ai încredere în ei. Așa au fost dintotdeauna copiii.

— Nu și părinții însă...
— E greu să știi unde să te oprești cu bunăstarea și confortul copiilor. Colege de-ale mele, muncitoare, aleargă acasă cit pot de repede să pregătească lecțiile cu copiii. Altfel, copiii nu se apucă de învățat. Nemic nu-i mai dăunător. Care sînt obligațiile copiilor? Mamele îi spală, îi duc la școală, îi aduc de la școală, îi pun să-și facă lecțiile, le dau să mănince, le cumpără de toate, îi trezesc dimineața, îi culcă seara, îi trec strada, îi încheie la nasturi și-i desfac la nasturi, le spun povești ca să mănince, le spun povești ca să se spele, le cumpără cadouri ca să învețe, se ceartă cu profesorii cînd le pun note proaste, îi bagă la facultate cu bani grei dați meditativilor, plătesc ore de pian și balet, le caută locuri de muncă mai tîrziu, le dau casa, mobila, ce au mai bun și la urmă de tot se miră că băiatul, fetița nu știu ce vor, sînt melancolici ori blazați de timpuriu. Din clasa întâi fata mea umbla cu cheia de gît. Pleca singură la școală și singură se întorcea, am învățat-o să-și încălzească mîncarea, să-și facă singură lecțiile, să-și poarte de grijă și să mă ajute la cumpărături. Datoriile ei erau la fel de clare ca și ale noastre. La 10 ani a vrut să-i cumpăr ceas. Îl merita. Nu i l-am cumpărat totuși. La 16 ani ce i-aș mai fi cumpărat? E bine ca un copil să-și trăiască fiecare vîrstă, pe rînd, așa cum se cuvine. Și mai bine încă e să știe că fiecare lucru va veni la timpul respectiv.

— Un copil are nevoie și de iubire...
— Să-l săruți, să-l giugulești?... Un copil are nevoie de un climat normal.

— Și de un ceas...
— Și de multe altele. Fiecare lucru la timpul lui și numai dacă îl merită. Cînd un copil căpătă mai mult decît i se cuvine, crește cu ideea că i se cuvine totul și va suferi mult în viață. De aceea e bine să nu crească singur, ci împreună cu mai mulți copii... Seratul meu, apoi muncile de partid, am amînat al doilea copil, pînă a fost prea tîrziu și acum îmi pare rău. Nu atît pentru mine, cit pentru ea. Uneori își inghite vorba cînd e pe cale să pretindă mai mult decît i se cuvine. O face mai mult din inteligență, din raționament. Mi-ar fi plăcut mai mult dacă ar face-o din bună-cuviință și poate nu acesta e termenul cel mai potrivit, dintr-o obișnuință a răspunderilor proprii, a drepturilor ei... Un copil

singur nu crește normal. Chiar dacă e cinstit, corect, cuvințios, generozitatea lui e mutilată. Un copil e ceva foarte complicat, mereu altul, mereu surprinzător, iar noi îmbătrânim. Avem de învățat de la ei, ei își închipuie că nu mai au nimic de învățat de la noi. Acum înțelegeți?

— Ce anume?
— Nevoia unui climat normal, cu drepturi și obligații precise, irevocabile, climatul de respect reciproc, iubirea e fragilă. Ca și armonia cu orice preț.

— De asta nu mi-ai spus.
— Într-o familie părerile diferite nu sint semn al neînțelegerilor. Ca și disputa lor și acomodarea acestora într-o soluție general convenabilă. Într-o familie în care totul merge ca pe roate și în deplină armonie, cineva sau mai mulți trăiesc resemnați, preferă să trăiască în umbră.

— Îi justifică vorbele care vi le-a spus?
— Nu. Pentru ca un copil să înțeleagă atunci când n-are dreptate, trebuie să știe foarte precis și să i se spună atunci când are dreptate.

— Și totuși n-ați recunoscut.
— Am fost surprinsă. Mă analizez prea mult la serviciu ca s-o mai fac și acasă. Știindu-mi ireproșabilă comportarea la serviciu, credeam că tot la fel stau lucrurile și acasă. Am crezut, în primul moment, că e nedreaptă. Am stat și m-am gândit mult după aceea. M-am surprins intolerantă. M-a durut dar i-am dat dreptate. Și totuși nu i-am spus, n-am găsit momentul. I-am iertat în schimb altele, când n-avea dreptate. Vedeti cum se leagă totul? Un compromis atrage după sine pe celălalt. Copilul trebuie să știe întotdeauna adevărul. Și atunci când greșește. Și, obligatoriu, și atunci când nu greșește.

— Cazul acesta e valabil și invers. Cei ce duc o viață corectă acasă își închipuie automat că tot la fel stau lucrurile și la serviciu. Unde își cer drepturile și pretind să fie recompensați pentru asta.

— Și asta e adevărat. Dar am promis că n-o să vorbim nimic despre serviciu...
— Aveți dreptate...

NICOLAE CRISTACHE ■
(Va urma)

FRAȚII CUȚOV (9)

patru boxeri români în finală, dar nici o medalie de aur

— Cu alte cuvinte, ai ratat un titlu olimpic la Mexic. Te gîndeai la următoarea Olimpiadă, la München?

— Parcă mi-ați fi ghicit gîndurile în momentul în care mi se înmîna medalia de bronz, în loc să spun mulțumesc, am spus: München. Adevărul este că văzusem la lucru tot ce avea mai bun boxul amator la categoria mea și, ca să fiu sincer, îmi venea să-mi mușc buzele pînă la sînge. De ce? Pentru că, nu vreau să mă laud, dar mă simțeam mult mai bun decît cei doi finaliști, ca să nu mai vorbesc de restul. Din păcate, după cum știți, la München, după ce-am cîștigat ușor primul meci la un ugandez, în meciul doi, cu un thailandez, mă accidentez, adică pur și simplu mi se bagă un deget în ochi și medicul oprește lupta. Mai am totuși o șansă care se numește Montreal.

— Ce-a fost la Mexic, am auzit. Ce-a fost la München, știm, iar Montrealul să-l lăsam deocamdată. Altfel zis, continuînd povestea vieții tale de boxer, ar fi cazul să vorbim despre meciurile dintre cele două olimpiade, mai ales că s-au întîmplat niște lucruri nu lipsite de importanță. Printre altele ai cîștigat cîteva titluri naționale, mai puțin în anul 1971, cînd te bate în finală Paul Dobrescu, dar tu ești totuși preferat de selecționeri și mergi la campionatele europene de la Madrid, unde obții medalia de argint, adică pierzi în fața lui Bayer. Apoi, sigur că da, trebuie să amintim titlul de campion european de la București, dar eu te-aș ruga să nu uiți să vorbești și despre titlurile de campion balcanic, despre Dinamoviadele pe care le cîștigi în serie, sau despre turneele pe care le faci în străinătate.

— Da, s-au întîmplat multe lucruri, mai ales că, spun eu așa, cu nostalgie, eram în perioada în care m-aș fi luat la-ntrecere chiar și cu munții, de nimeni nu-mi era teamă.

— Să scriu că între timp ți-a mai scăzut încrederea în propriile tale forțe?

— Puteți scrie și acest lucru, dar nu despre asta era vorba, ci despre faptul că între timp am mai îmbătrînit, nu ca ani, bineînțeles, și, cum să spun, m-am cam săturat de box...

— Deși, după cum spuneai, visezi la titlul olimpic, poate că și la cel de campion mondial!

— Da, le visez pe-amîndouă și-am să lupt pentru ele cu toată puterea mea, cu toată viața mea, dar...

— Dar?! Ești astăzi puțin cam trist.

— Mai bine-zis îngîndurat, deși azi am terminat cu bine examenele primei sesiuni din viața mea de student și aștept sesiunea din vară, adică, vreau să spun, aș avea toate motivele să fiu chiar vesel, și totuși mă tot gîndesc că ar trebui să profit oarecum de șansa acestui serial și să vorbesc despre box în comparație cu alte sporturi, mă-nțelegeți?

— Să zicem că mai spre sfîrșitul serialului vom intra și-n domeniul acesta, dar, ca să te ajut, pînă una-alta, te-ntorci de la Mexic...

— Și primul lucru pe care-l aud este că frate-meu face adevărate minuni. Mă bucuram, dar mă gîndeam la biata maică-mea, ce-a suferit ea cu mine, că nu voia să audă de box, dar acum, cu Simion, pe care, trebuie să o recunosc, parcă îl iubește mai mult, cred că nu mai pune geană peste geană de grija lui. În fine, trec peste asta. Anul 1969 înseamnă cîteva meciuri cîștigate în țară și-n străinătate, prima finală de campionat național cu Paul Dobrescu, devenit și el între timp dinamovist, elev al aceluiași antrenor ca și mine. Anul acesta însă este marcat mai ales de campionatul european de la București. Boxam încă în cadrul categoriei semiușoară. În primul meci n-am prea avut probleme, iugoslavul Vujin nefiind un adversar pe măsura puterilor mele. Al doilea meci însă ar fi putut fi o adevărată finală, sovieticul Lomakin fiind un boxer extrem de dur și de tehnic în același timp, adică un boxer perfect și cu asta cred că am spus totul. Finala o disput cu bulgarul Pilicev pe care-l mai bătusem și la Mexic, așa că eu n-am prea avut emoții. Săracul Pilicev însă, a dat absolut totul, nu mai avea, după finală, nici puterea să respire, a fost întreținut cu tubul de oxigen aproape o oră, lucru care m-a cam întristat, dar ce să-i faci, asta-i boxul, și nu numai boxul, că mai sint o mulțime de sporturi care cer un efort la fel de mare și mulți sportivi, după luptă, apelează la masca de oxigen. După finală, primul meci pe care-l susțin se desfășoară în cadrul categoriei ușoară. Trecusem la 63,5 kilograme. S-a întîmplat ca adversarul să fie constănțeanul Dinu Ion, un boxer foarte dur. Cîștig destul de greu și sint selecționat pentru balcaniada ce urma să aibă loc la Galați. Cîștig la iugoslavul Bocici și fac un meci foarte frumos cu turcul Mörv. Spun că a fost un meci frumos deoarece Mörv era un boxer cu adevărat tehnic și cu o viteză ieșită din comun, plus un admirabil joc de picioare, parcă dansa, nu alta. Urmează un turneu în Franța, în Irlanda și-n Scoția. Cîștig peste tot. Mă-ntorc în țară, fac un meci foarte dificil cu Nicolae Păpălău, după care plec în Olanda, la un turneu în care bat un polonez, pe nume Peter, medaliat cu bronz la europenele de la București, apoi mai bat un francez și un bulgar. Cîștig turneul, dar mai ales o cupă pentru cel mai tehnic boxer al turneului. Mai cîștig Dinamoviada, la București, prilej cu care fac cunoștință și cu boxerul din Mongolia, adversarul meu fiind un mongol pe nume Gombo. Cum a fost meciul? Aproape o copie fidelă a meciului cu Mörv, despre care v-am spus că era teribil de tehnic. Din nou mi se acordă o cupă pentru cel mai tehnic boxer. Am uitat să vă spun că între timp devenisem coleg de sală cu frate-meu, cu Simion, care evolua la fosta mea categorie, semiușoară. Dar să-l las pe frate-meu, că, așa cum spuneti, despre viața lui are să vă povestească el însuși. Campionatul național al anului 1970 l-am disputat în familie, adică am avut parte numai de dinamoviști. Nu, n-a fost deloc vorba de vreun meci amical, dimpotrivă, doar fiecare vrea să devină campion național. L-am bătut întîi pe Păpălău, apoi pe bătrînul Vasile Antoniu, apoi pe Streășină, de la Dinamo Brașov, și-n finală iar l-am întîlnit pe Paul Dobrescu în fața căruia cîștig din nou. Dar nu peste mult timp, la viitoarele campionate naționale, ținute mai devreme, cu cîteva luni înaintea europenelor de la Madrid, ca un fel de selecție, Paul mă bate în finală. Era al patrulea meci pe care-l pierdeam de-a lungul atîtor și-atîtor meciuri. Pierdusem un meci cînd eram puști, apoi în fața lui Potolea, mai pierdusem la Mexic și-acum, iată, mă bate Paul. De ce am plecat eu la europene și nu Paul, asta nu mai e treaba mea. Acolo, la Madrid, am avut o serie cîmplită. Întîi și-ntîi a trebuit să-l bat pe-un spaniol, meci greu, mai ales că spaniolul avea de partea sa tot publicul. Apoi iar un meci greu cu sovieticul Kazarian. În fine, trec și de el și mă mai odihnesc cu bulgarul Stoicov. Vine la rînd un danez și iată-mă în finală cu Bayer. Nici azi nu mă dumi-resc cum de m-a bătut Bayer. Culmea e că peste trei ani, în 1974, Bayer mă bate din nou, la București, iar la Galați acest Bayer pierde în fața lui Paul! După cum vedeți, și-n box se mai întîmplă minuni. Dar să revin la Madrid. Pierd finala, dar cîștig cupa pentru cel mai bun boxer al europenelor. Slabă consolare, mai ales că toți cei patru boxeri români ajunși în finală pierduserăm. Trist dar asta-i adevărul.

VICTOR NIȚĂ ■
(Va urma)

EDUCAȚIE PRIN AMINTIRI

încurcăturile locotenentului (3)

Bătrînica s-a fisticit rău de tot cînd maiorul i-a spus cine e și de ce o vizitează, dar parcă era și foarte fericită că a venit.

— Bine, maică, bine că ai venit, că de cînd tot fac petiții și bat pe la toate ușile... Bine că ai venit! îi tot repeta.

Maiorul nu prea înțelegea la ce petiții se referă și de ce e atît de bine că a venit, așa că a considerat că e bine să își precizeze exact scopul vizitei:

— Vreau să vă rog doar să îmi dați cîteva relații, cîteva amănunte despre fiica dumneavoastră, care anul trecut a rămas în străinătate.

— Sigur, maică, o să îi spun, că rău o mai nimerit-o. Doar era fată cuminte, și-o găsit un bărbat vrednic, om de

treabă, nu știu cum de și-o pierdut mințile... I-am spus io că nu-i a bună cu plecatul ăla... Și numă ea s-o găsit să râmîie printre străini... Acum mă cheamă la telefon cu aviz și nu spune bine trî vorbe și începe a plînge... Poate ți-o fi milă dumitale că is femeie bătrînă, ți-o fi milă și de ea și îi ajuta-o să se întoarcă acasă.

— Din moment ce a rămas, înseamnă că așa a vrut. Poate și-a găsit ce a căutat.

— Nu o judeca și dumneata așa de aspru. Și-o pierdut mințile, dar dacă o greșit, acum să moară acolo de supărare printre străini, că îmi scrie că acolo dacă ești la năcăr nu ai la cine să te duci, că nime nu se grijește decît de ale lui...

— Dacă a cerut să se întoarcă acasă o să hotărască cei în drept dacă îi aprobă.

— Poate îi pune și dumneata o vorbă bună, că tare mai plîng cînd îi citeșc scrisorile... Uite aici le țin și le tot citeșc.

— Dacă îmi dați voie, le citeșc și eu.

Din toate acele scrisori maiorul a înțeles că după o anumită perioadă în care «cineva» s-a îngrijit de ea, fata nu a mai găsit prijin și a dus-o tot mai greu. Cam știa el cum merg treburile astea așa că nu a găsit nimic deosebit, în afară de pasajul dintr-o scrisoare în care fata încerca să se justifice față de mama ei, explicîndu-i cum a rămas. Desigur, putea fi o explicație de circumstanță, fabricată, dar putea fi și adevărat, or, atunci era interesantă descrierea fetei în sensul că în acele zile s-a simțit cumva ciudat, parcă nu mai avea capul pe umeri, parcă nu mai putea judeca, parcă pierduse orice fărîmă de voință și de judecată.

Pe doctorul V. l-a găsit la policlinică, tocmai spre terminarea consultațiilor. l-a fost simpatic de la prima privire și de la primele cuvinte.

— Ce aș putea să vă spun eu despre actul soției mele? Cine a putut fi mai surprins decît mine?

— Ați avut neplăceri în familie înainte ca ea să plece?

— Ciudat, dar nici măcar... Ne-am înțeles bine, desigur a fost o discuție între noi, eu nu am fost prea fericit de plecarea ei cu trupa aceea de balet, dar, din moment ce a insistat, din moment ce mergeau un grup... În fine, acum zadarnic îmi spun că nu trebuia să o las... Și, în fond, nu asta e important... Nimic nu poate explica nebunia ei. Mai ales că am iubit-o.

— Am aflat că insistă cu tot felul de cereri ca să se întoarcă.

— Știu.

— Și?

— Nu există un și.

— Nu o puteți ierta?

— Poate și asta, dar nu e vorba de iertare... E vorba despre viață... A trecut mai bine de un an... Am înaintat actele pentru divorț. Mă voi recăsători deci în curînd.

— Da, aveți dreptate. E vorba de viața care curge și, în adevăr, trebuie să curgă înainte. Vă mulțumesc pentru timpul pe care mi l-ați acordat.

— În ce privește reîntoarcerea ei, dacă o pot ajuta cu ceva, o fac cu plăcere. Uitănd-o, am și iertat-o...

În adevăr, așa cum vorbise locotenentul despre studii, pe ușa aceea scria «Sala de studii». Maiorul a intrat și s-a oprit incurcat. Un perete întreg era acoperit cu oglinzi și în lungul unei bare un șir de fete executau mișcări care semănau mai mult cu încălzirea unor gimnaste. În mijlocul sălii însă un grup de fete se roteau, plînd parcă pe virfuri, privegheate de un tip micuț, îndesat, violet, care se agita ca un titirez. Apoi, brusc, cînd pianul a schimbat melodia cu una mai ritmată, fetele s-au dezlănțuit într-un dans sacadat și expresiv. Tipul micuț și îndesat a bătut însă din palme nervos, a strigat la fete, a făcut un semn spre pianista care a reluat melodia și a început să danseze de parcă ar fi avut în el zece draci, așa țîșneau mișcările din el și așa încremenea pentru cîte o fracțiune de clipă în cele mai ciudate poze. «Ei da, și-a spus maiorul, asta zis și eu ruperea mișcării, tipul ăsta cu mutră de Napoleon al băletului are ceva în cap... De ce naiba mai pierd vremea cu chestii siropoase cum e povestea păpușarului?...» Cînd tocmai se gîndea astfel tipul a bătut din nou în palme, a anunțat pauză și a venit furios spre el. l-a explicat ce treabă are și l-a rugat să îi faciliteze o convorbire cu Nadia... Acesta l-a trimis să aștepte într-un birou mobilat cu un fotoliu care probabil era piesă de decor, că s-a temut să se așeze pe el, pîrîndu-i-se că picioarele subțiri, sculptate și date cu auriu, vor trosni sub el.

Nadia a venit în maiou negru.

— Cu ce vă pot fi de folos?, l-a întrebat zîmbind și ștergîndu-și cu o mîncă a maioului sudoarea de pe frunte. Era palidă și se observa după respirația ei sacadată că a repetat zdravîn.

După ce s-a prezentat, maiorul i-a explicat scopul vizitei:

— Vă rog să îmi explicați despre turneul dumneavoastră din anul trecut... Cine și cum v-a angajat, cum a decurs turneul și, mai ales, cum a rămas una dintre colegele dumneavoastră.

— Deci, să le iau pe rînd, a început fata așezîndu-se în fotoliul care cu toate temerile maiorului a rezistat pe picioare. Un impresar ne-a făcut propunerea, a semnat contractul cu noi și cu teatrul, totul a pîrîut foarte frumos. Chiar așa a și fost începutul. Apoi, treburile s-au schimbat.

— În ce sens?

— Mai întîi că a trebuit să dansăm în sălile de cinematograf în pauză la filme. Unii mîncau înghețată, alții rideau, unii ne fluierau, poate așa e obiceiul pe la ei, dar noi ne simțeam cît se poate de prost... Apoi a fost și mai rău... Impresarul ne-a spus că trebuie să dansăm seara și într-un bar.

— Bine, dar contractul vostru ce prevedea?

EMIL POENARU ■
(Va urma)

COPERTA NOASTRĂ:

Fotografie de RADU CONSTANTINESCU ■

FLACĂRA: Redacția: București, Piața Științei 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Prezentarea artistică:
SORIN POSTOLACHE

hartă inimii

Deschidem cartea de istorie și descoperim în paginile ei nume de localități, nume de locuri unde poporul și-a consacrat, prin solidaritatea inimilor și a gândurilor, marile izbâzi sociale și politice. Spunem Islaz, Cîmpia Libertății, Piața Unirii și, dintr-o dată, momente fundamentale ale istoriei sunt readuse în memorie cu freacățul lor, cu prezența marilor lor personalități.

În anii socialismului, în acești ani în care cartea de istorie pe care o vor studia urmașii este scrisă sub ochii noștri, prin faptele noastre, alte locuri — ce vor declanșa, prin simplul lor nume, evocarea unor momente de seamă ale istoriei patriei — se adaugă celor tradiționale. Privesc fotografia impresionantă înfățișînd sala în care se desfășoară lucrările primului Congres al consiliilor populare județene și ale președinților consiliilor populare municipale, orășenești și comunale. În această sală, cu ani în urmă, 11 000 de țărani au participat la celebrarea uneia din marile izbâzi ale partidului, ale poporului român — victoria deplină a socialismului la orașe și sate. Și iată

acum, aceeași sală — dominată de luminoasa hartă a patriei, înfățișînd realizările obținute în fiecare din județele sale — găzduind peste 6 700 de deputați, reuniți în primul lor congres. Iar imaginea sălii îți dă sentimentul că o altă hartă simbolică, alcătuită din oameni, se adaugă, semnificativ, luminoasei hărți a patriei. Între aceste două hărți, contopindu-se într-una singură, aici, în sala congresului, se desfășoară practic un istoric dialog. Cei ce reprezintă poporul, ca aleși ai acestuia, privesc nu numai harta realizărilor de azi ale țării dar — prin problemele ce le dezbate cu responsabilitate patriotică, comunistă — anticipă contururile ferme ale hărții realizărilor de mâine, tot mai impunătoare, ale României.

Expunerea magistrală a tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie o științifică și demnă dare de seamă asupra realizărilor obținute de popor, asupra transformărilor profunde petrecute în viața țării, precum și asupra unui vast program de perfecționare și dezvoltare pe multiple planuri a patriei, de afirmare tot

mai puternică a capacității de creație, de muncă a poporului nostru. Sint cuprinse în expunere multe cifre edificatoare pentru drumul mereu ascendent al industriei, agriculturii, științei și culturii românești, pentru creșterea permanentă a gradului de civilizație și bunăstare a poporului. Sint arătate, cu limpezime și simplitate, obiectivele de viitor și căile prin care ele pot deveni realitate. Această sinteză expresivă, cuprinzătoare a vieții social-politice și economice a României constituie un motiv de satisfacție, de meditație și decizie pentru fiecare cetățean al țării. Din întregul său cuprins se desprinde statornică grijă față de om, față de făuritorii bunurilor materiale și spirituale prin eforturile cărora țara noastră și-a dobîndit dreptul la prețuire și prestigiu în lume, prețuirea față de omul muncitor, de la oraș și de la sat, care de-a lungul acestor ani de viață houă a învățat să muncească mai bine, să gîndească mai profund, convins că afirmarea propriei personalități depinde de însăși afirmarea națiunii noastre, de progresul ei, de valorificarea permanen-

tă, superioară a tuturor resurselor de muncă, de creație, a inteligenței și talentului tuturor fiilor patriei.

Parcurs cu emoție și încredere textul expunerii. Zăbovesc asupra unor cifre, asupra unor idei și mereu gîndul se îndreaptă către acea simbolică, semnificativă simetrie ce poate fi descifrată în comuniunea dintre harta luminoasă a patriei, care domină pavilionul expoziției, și harta de inimi vii a participanților la acest congres. În această comuniune, în acest dialog responsabil, concret, realist, destinat să ducă la înfăptuirea Programului stabilit de Congresul al XI-lea al partidului, poate fi citită garanția viitorului comunist al țării, certitudinea că forța de muncă, de creație, de dăruire și, dacă este nevoie, de sacrificiu, a poporului nostru se va materializa în înfăptuiri durabile, va face ca — asemenea altor locuri din istorie — acest impunător pavilion central al complexului expozițional din Capitală să fie evocat, peste decenii, de urmași ca un loc istoric.

NICOLAE DRAGOȘ ■

Redactor șef: **ADRIAN PĂUNESCU**